

ПОЛИТИКИН

8
динара

БРОЈ

1435

ЗАБАВНИК

29.6.1979. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XL

Ripley

Веровати или не!

Још пре
20 година
познати лекар

ПИТЕР СТЕЈНКРОН

ОПОМИЊАО ЈЕ ТРКАЧЕ НА
ТРИМ-СТАЗАМА ДА БУДУ
ОПРЕЗНИ ТВРЂЕКИ ДА ЈЕ
„ЗА ЗДРАВО СРЦЕ
БИТНО ДА СЕ ОДРЕКНУ
СВИХ НЕПОТРЕБНИХ
НАПОРА“.

3-25

Брачни пар МЈУЗ

ИЗ ЏЕФЕРСОНА (САД)

ИМА ЗБИРКУ ОД 595 РАЗНИХ ПРЕДМЕТА - ПОЧЕВ
ОД КАРТОНСКЕ КУТИЈЕ ЗА ПАКОВАЊЕ ЈАЈА ДО
МЕТАЛЕ - ОД КОЈИХ СВАКИ ПРЕДСТАВЉА
НАСМЕШЕНО ЛИЦЕ.

У ТРИ СМУЧАРА

КОЈА СЕ СВАКЕ ГОДИНЕ
ОДРЖАВА У ШУТЕРЛОУФУ
(САД) МОГУ ДА УЧЕСТВУ-
ЈУ САМО ОСОБЕ
ТЕЖЕ ОД 110
КИЛОГРАМА.

АЗАИРИЈА

ПЕРСИЈСКОГ ПЕСНИКА, ТОЛИКО ЈЕ
ЏЕНИО СУЛТАН МАХМУД ДА МУ ЈЕ
ДОЗВОЉАВАО ДА ЗА СВАКУ НОВУ
ПЕСМУ САМ УЗМЕ ОНОЛИКО
ЗЛАТНИКА КОЛИКО ЈЕ ОБЕМА
ШАКАМА МОГАО ДА
ЗАГРАБИ.

ГОЛДИ

КЕРУША
ЏОНА
УРОСЕВИЦА
ИЗ ТОУХСОНА (САД)
ДОНЕЛА ЈЕ НА
СВЕТ ШТЕНЕ КОЈЕ ЈЕ
БИЛО ПОТПУНО БЕЖИВОТНО.
КЕРУША ГА ЈЕ СПАСЛА ПРИТИСКАЈУЋИ
МУ ГРУДИ КАО ДА МУ ДАЈЕ
ВЕШТАЧКО ДИСАЊЕ.

ТОМА ПАЛЧИК

ПОЗНАТИ КЕПЕЦ КОЈИ ЈЕ НАСТУПАО У
ЦИРКУСУ БАРИУМ ШЕЗДЕСЕТИХ ГОДИНА
ПРОШЛОГ ВЕКА, БИО ЈЕ ЉУБИМАЦ ЖЕНА.
СМАТРА СЕ ДА ЈЕ ТОМУ ПАЛЧИКА ПОЉУ-
БИЛО ПРЕКО 2.000.000 ЖЕНА - МЕЂУ
ЊИМА ЕНГЛЕСКА, ШПАНСКА И
БЕЛГИЈСКА КРАЉИЦА.

© King Features Syndicate, Inc. 1979. World rights reserved.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● недавно су побијена тврђења
америчких родитеља да им њи-
хова деца не помажу у кућним
пословима. Према анкети коју
је спровео један институт за
економику домаћинства, млади
Американци помажу својим ро-
дитељима просечно два часа
дневно.

● мачак Васја превалио је не-
давно пут дуг 850 километара.
Његова власница га је изгубила
у Кијеву, и када га је већ

готово прежалила, Васја се
после седамдесет два дана по-
јавио на свом кућном прагу у
Солнцеву, јужно од Москве.

● како су показала испитива-
ња енглеског научника Греб, плава и зелена боја смањују
апетит, а жута или наранџаста
га повећавају. Зато није случа-
јно што је већина енглеских
ресторана обојена жутом и на-
ранџастом.

● у фототеци града Дрездена
чува се четири стотине хиљада
фотографија и слајдова умет-
ничких дела. Ту су, у ствари,
сакупљене фотографије свих
познатих слика, графика и
скулптура. У фототеци се таго-

ће чувају фотографије и слај-
дови најзначајнијих архитек-
тонских остварења из више од
сто земаља.

● дирекције јапанских брзих
железница објавила је беспо-
штедан рат бубашвабама. Оби
инсекти проциру у електронске
шеме компјутера који управља-
ју кретањем композиција и иза-
зивају честе кварове. Прекид
рада ових уређаја представља
велику опасност за путнике у
возовима који се крећу брзи-
ном од 200 километара на час.

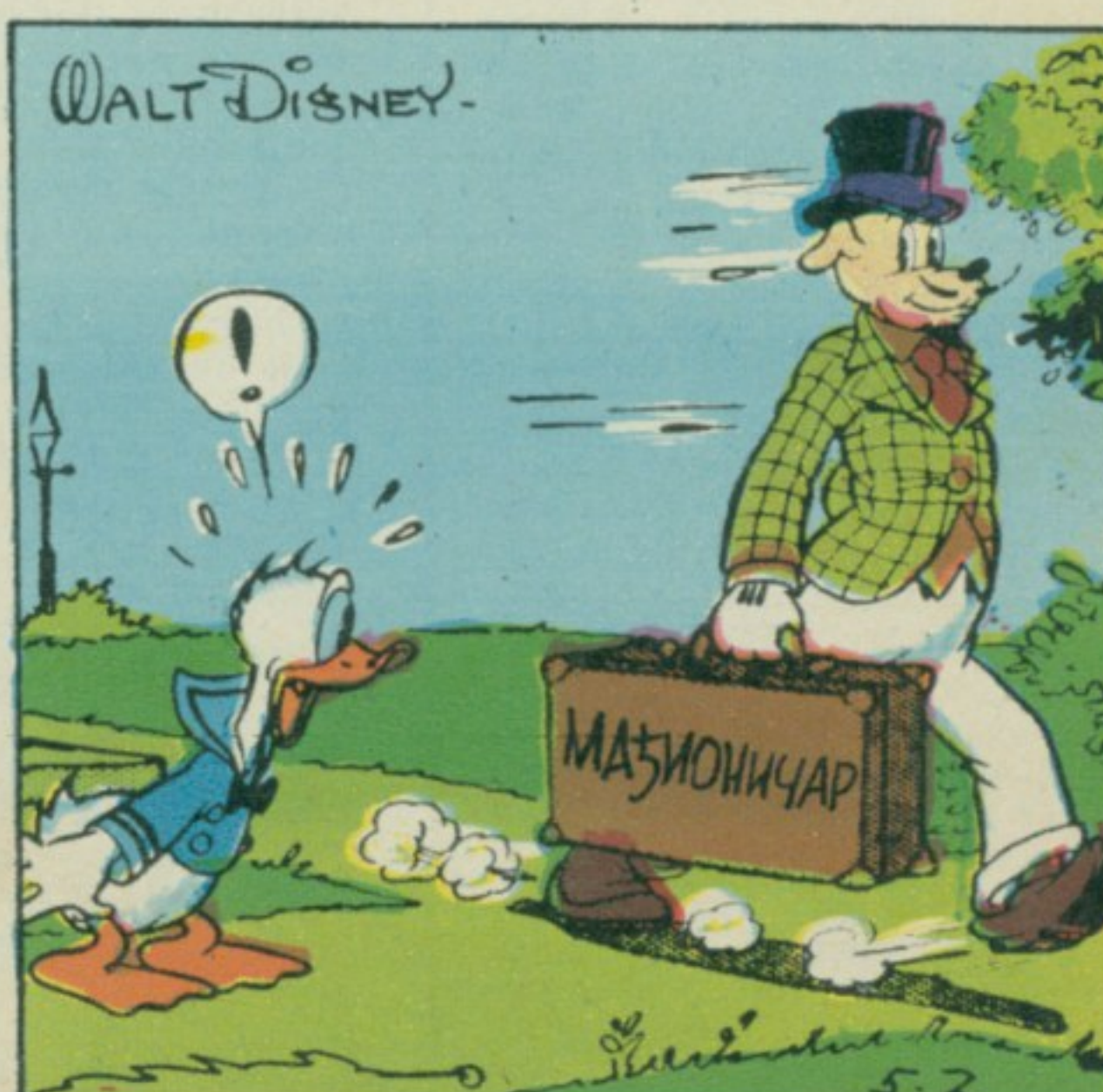
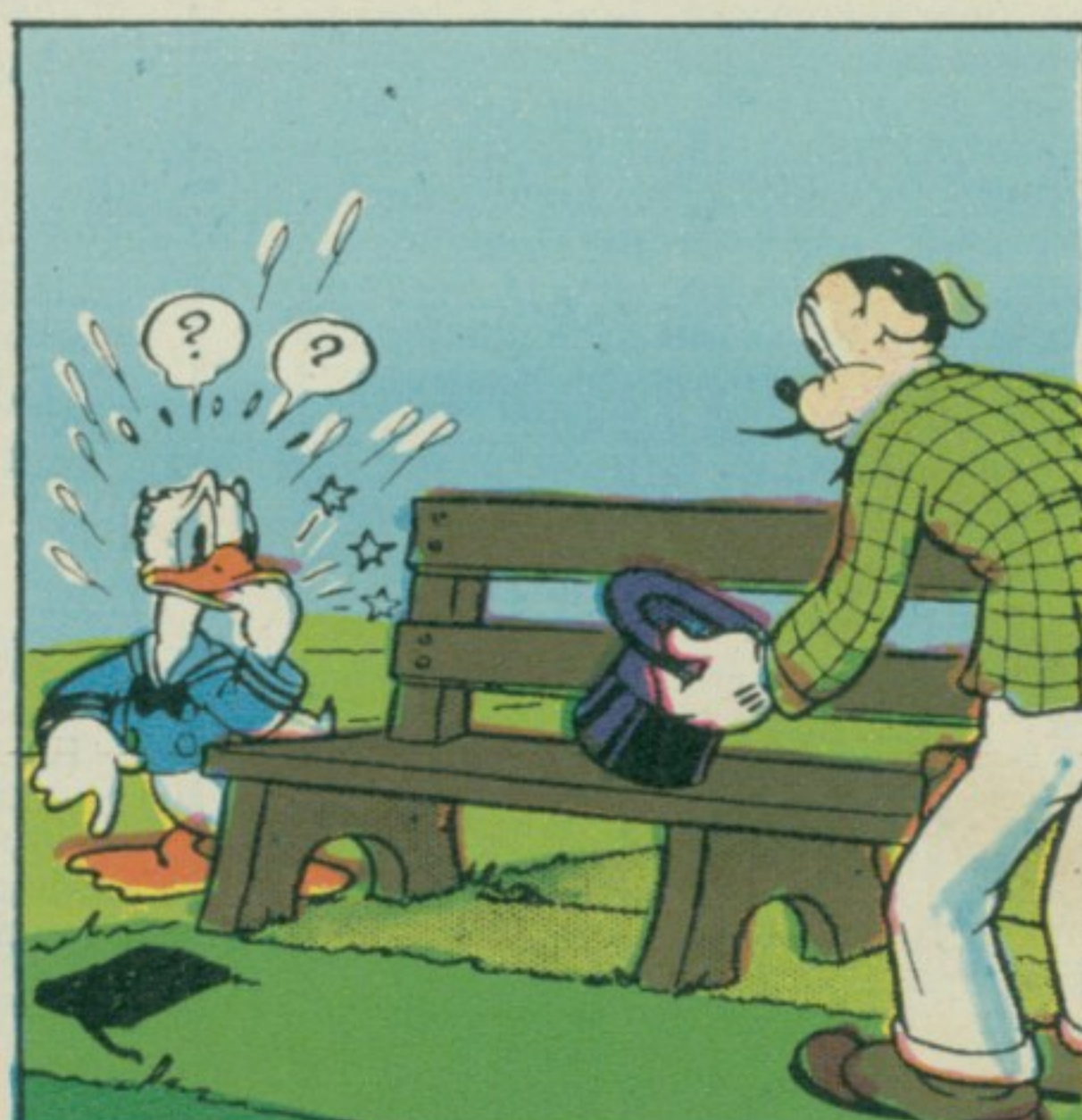
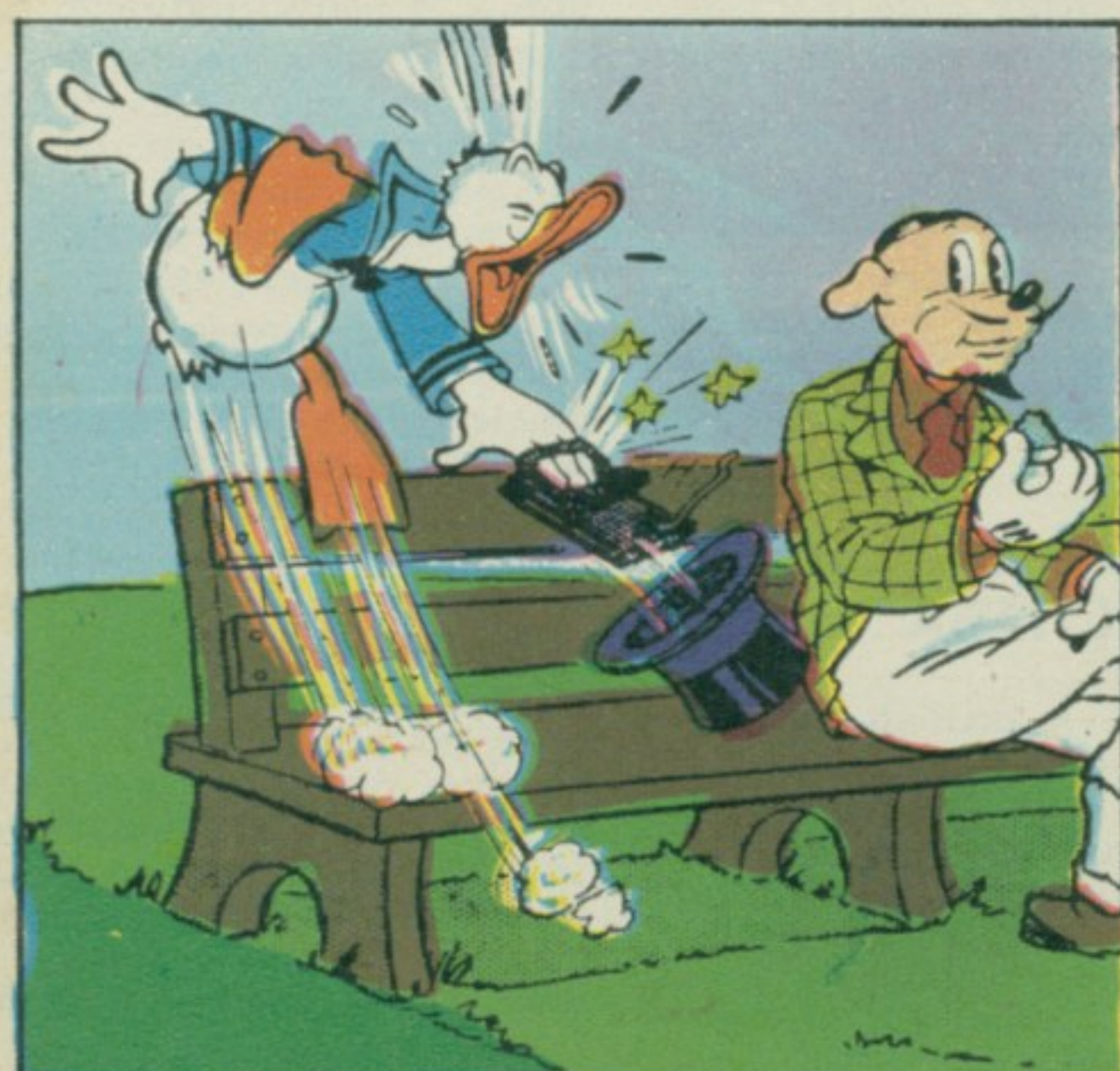
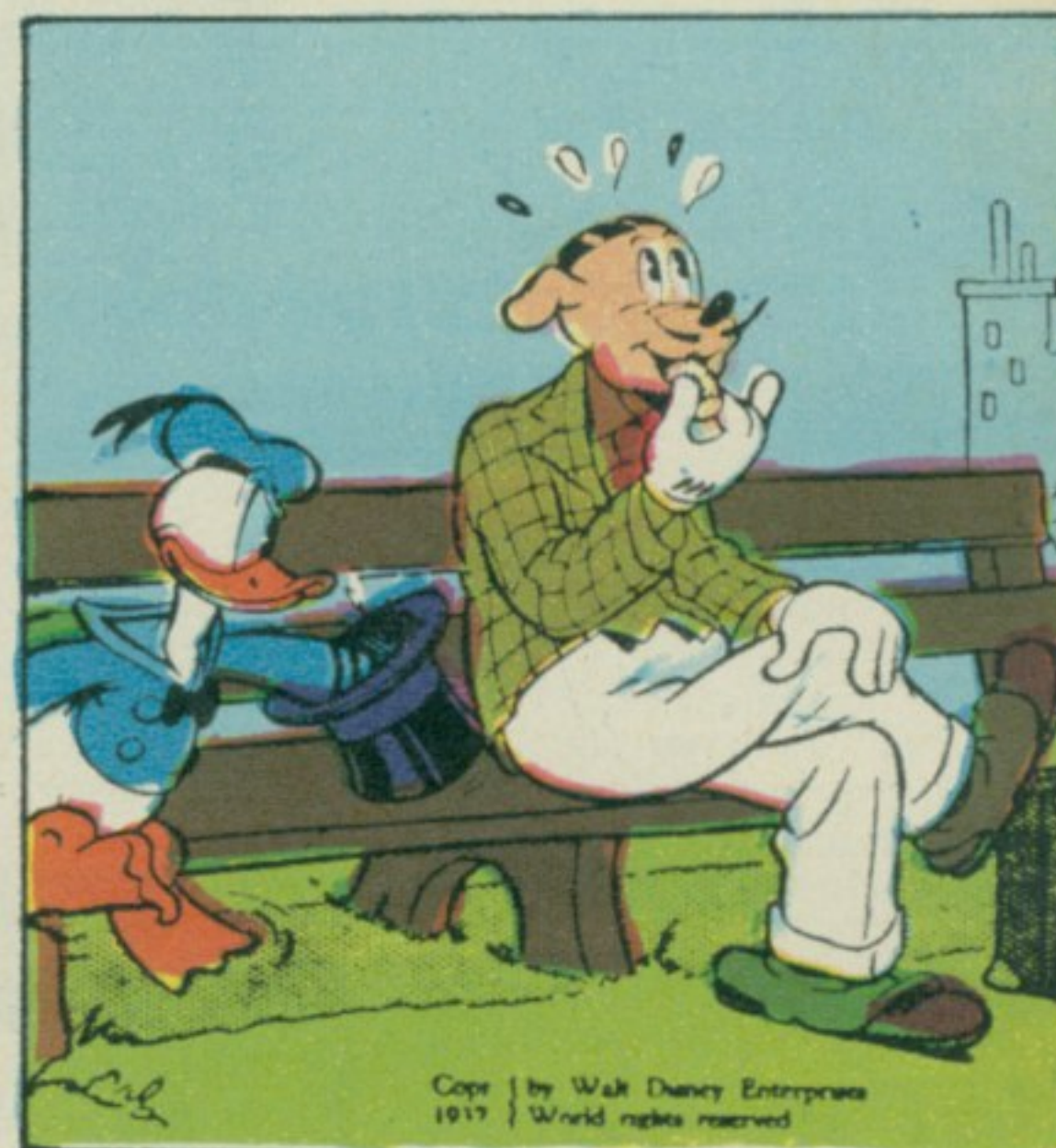
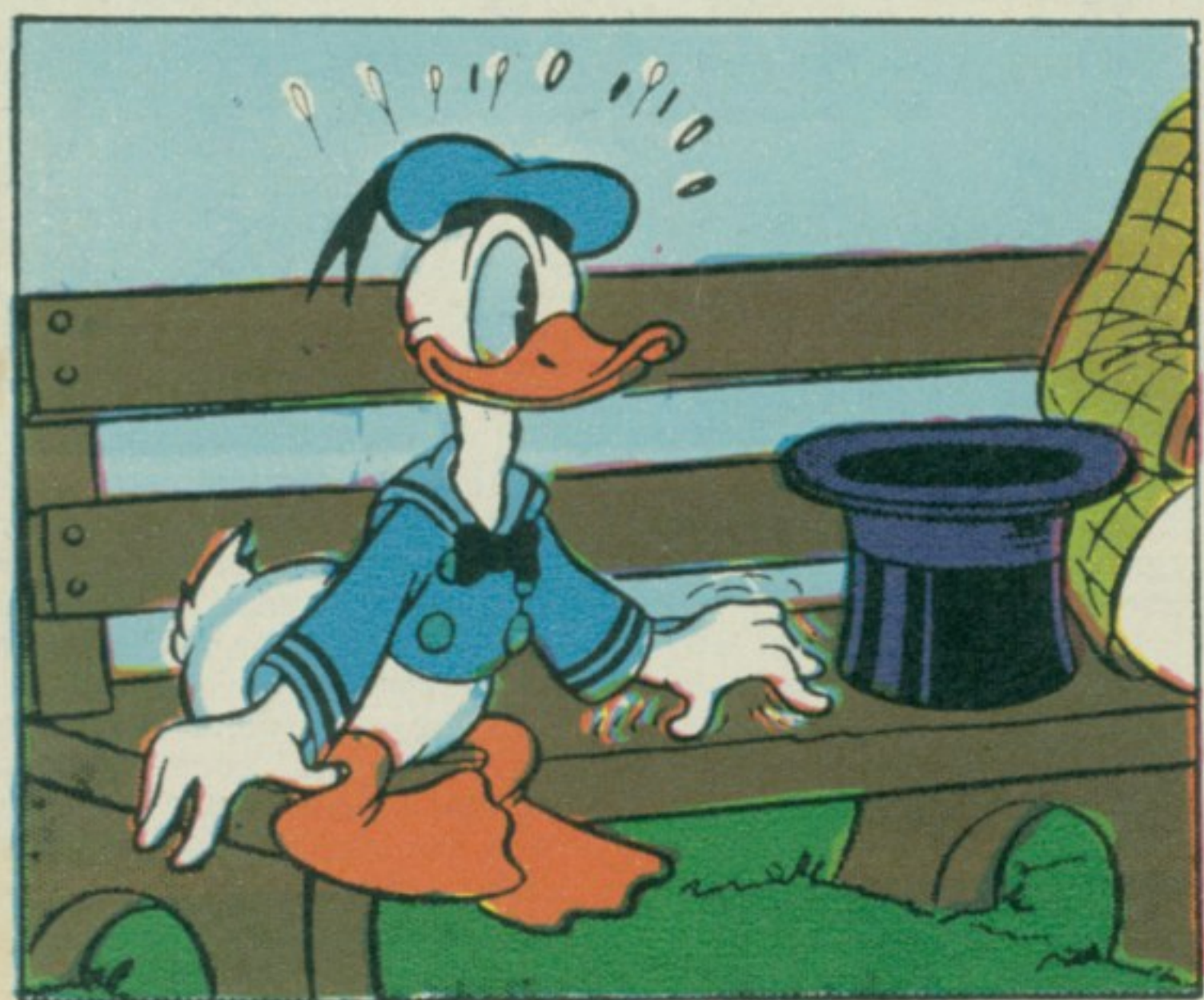
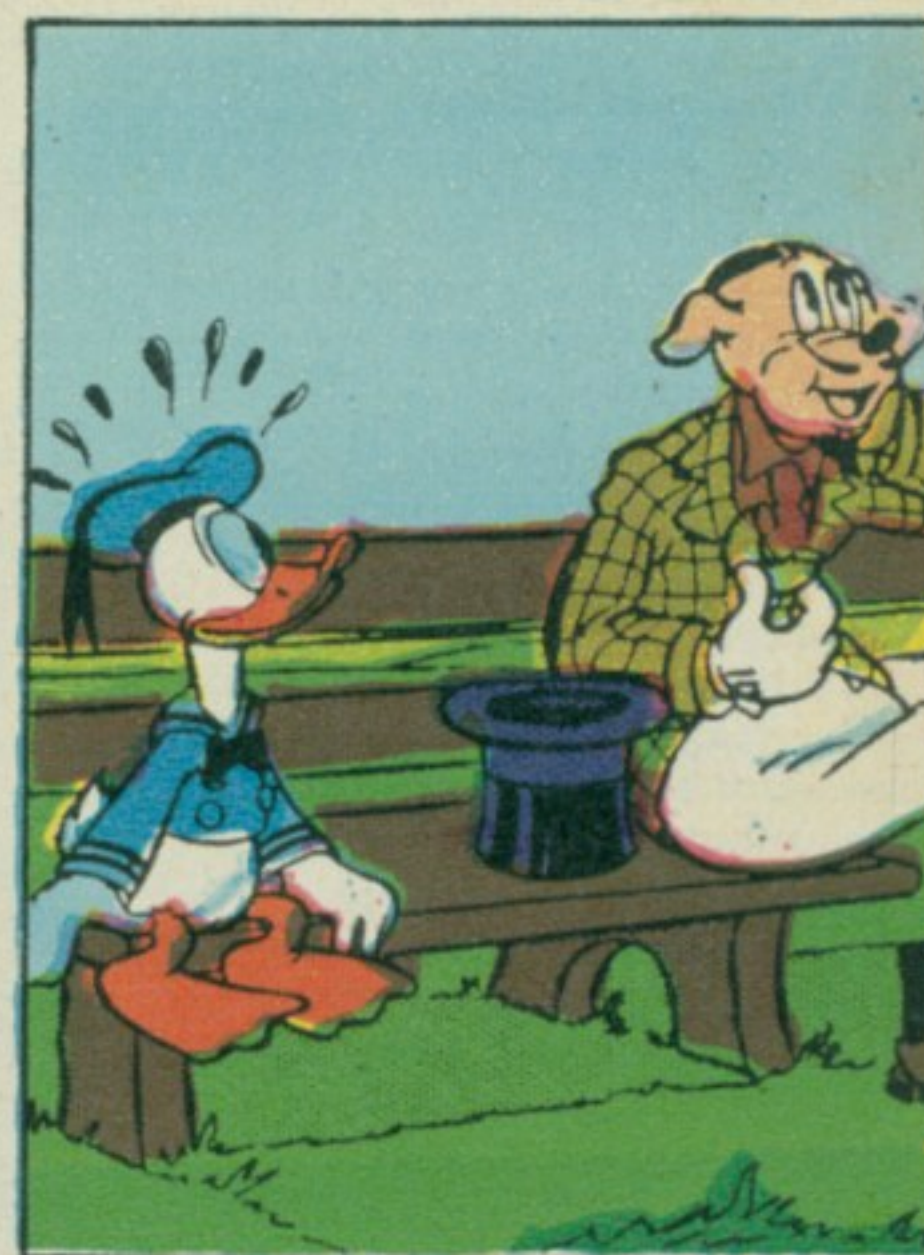
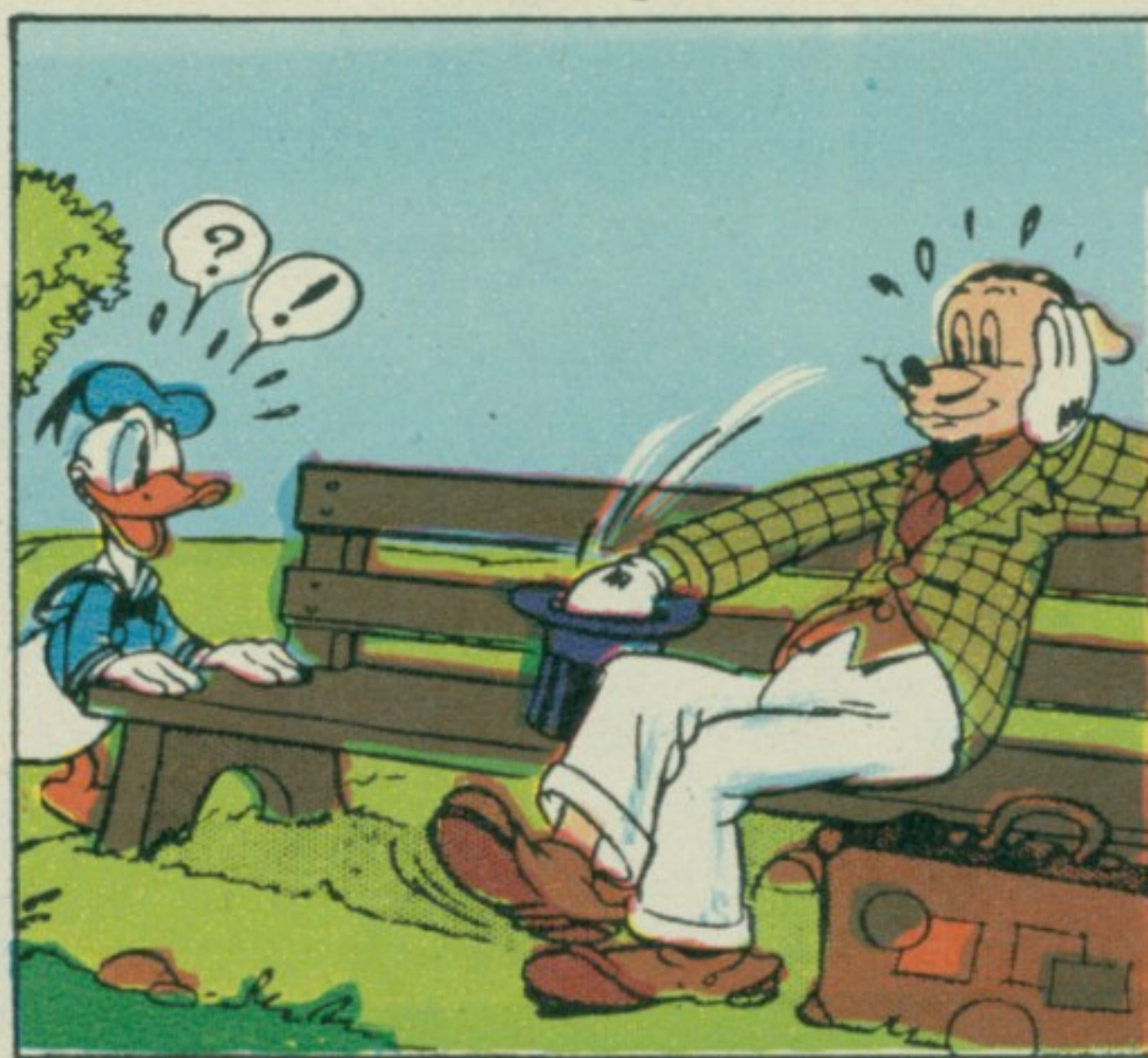
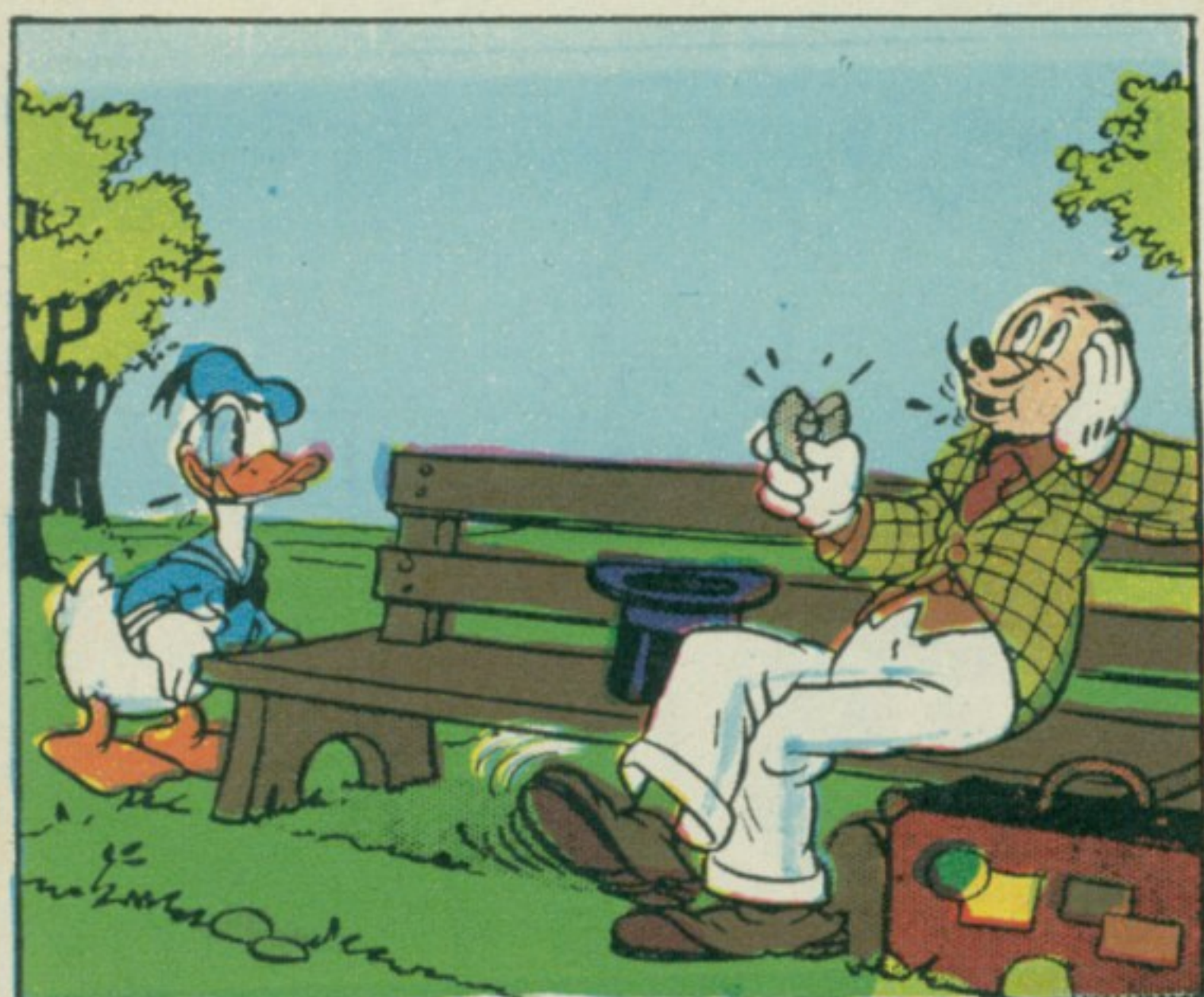
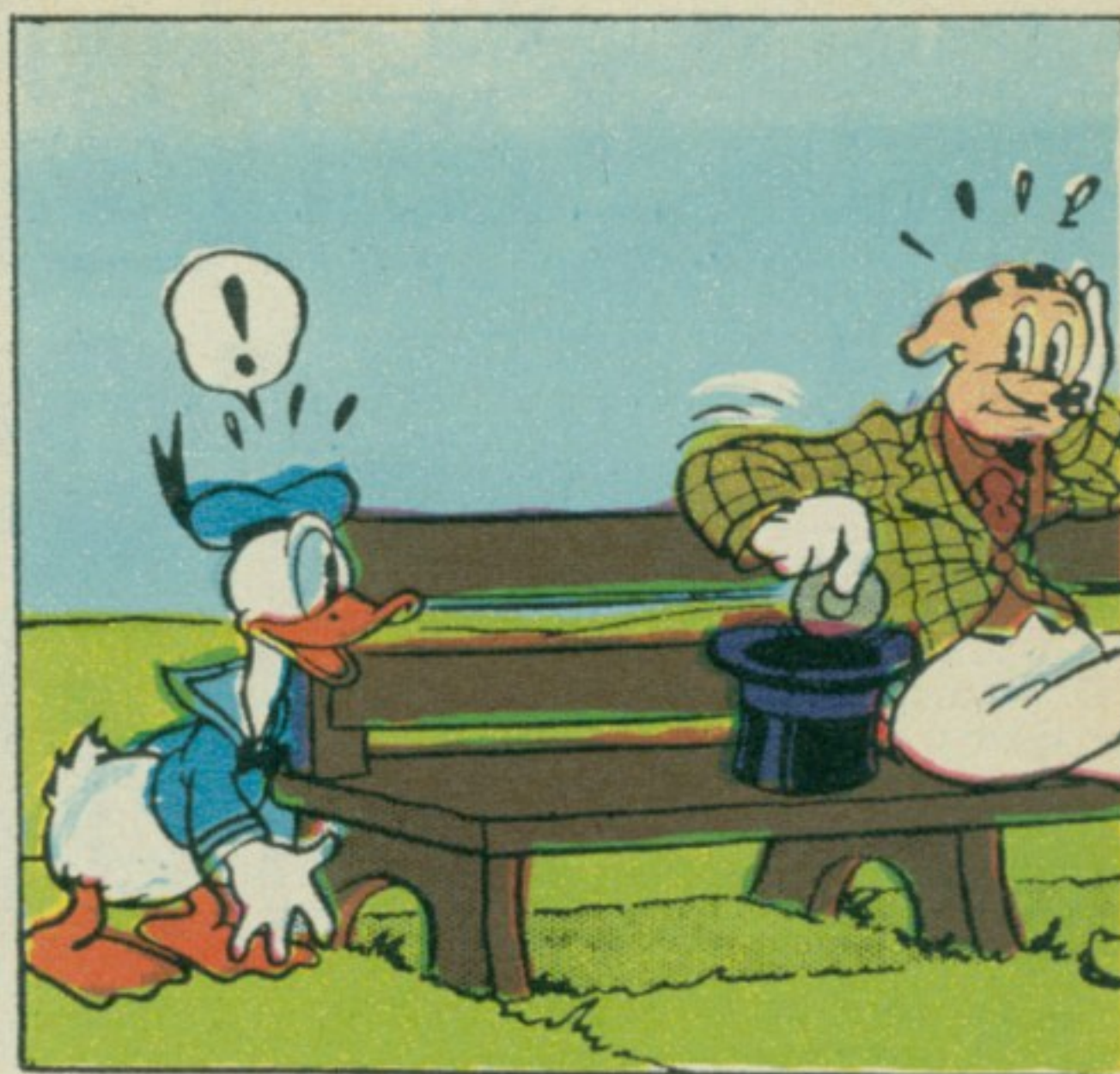
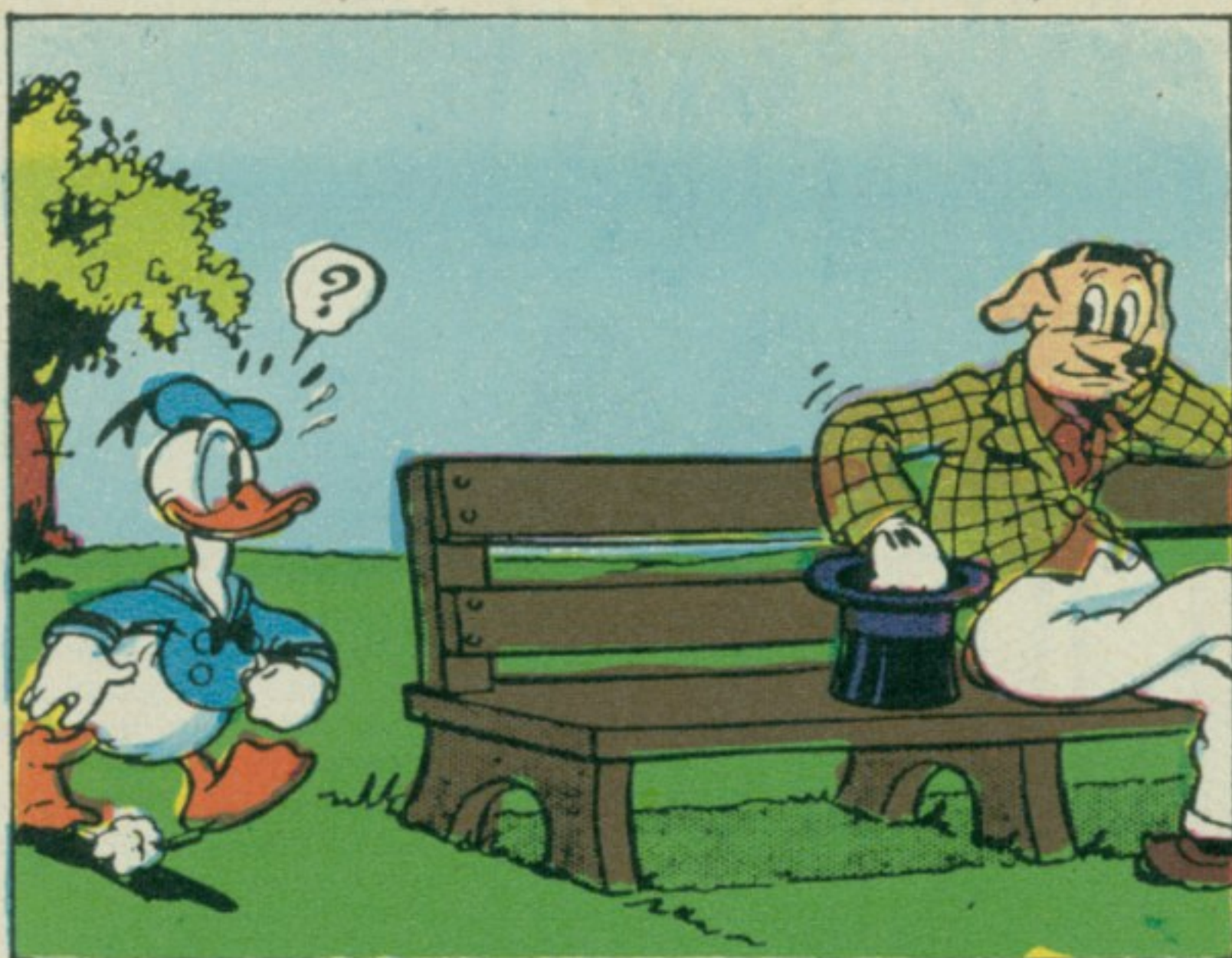
● Ралф Јаршел из Немачке
Демократске Републике већ
тридесет година сакупља кути-
је од шибица и његова збирка
је данас чајвећа у Европи.

● психолози универзитета у
Салцбургу већ неколико годи-
на врше занимљива педагошка
испитивања. Наиме, ученици
основних школа још од првог
разреда веома интензивно уче
музику, а остале предмете као
и у другим школама. Сваке го-
дине упоређивани су успеси
бака из једних и других шко-
ла. Показало се да су деца са
музичким образовањем способ-
нија за учење, интелектуално
развијенија и зрелија.

WALT
DISNEY

ПАПА ПАТАК

Читаоци
шину...

ПОРУКА МОРА ДА СТИГНЕ

Дечак је прочитао писамце, научио поруку напамет и у Голубинце кренуо касно по подне. У сутон је већ пришао селу. Скреноу удесно и иза неке кукурузовине набасао на двојицу усташа. Збуну се и стаде.

— Ти ниси из Голубинаца? — упиташе дечака.

— Нисам, ја сам из Попинаца.

— Код кога идеш?

— Код ујака.

— А ко ти је ујак?

Малишан се узврпољи. Рече прво име које му је пало на памет:

— Пера Јовановић.

Усташе се само згледаше.

— Лажеш, нема код нас никаквог Пера Јовановића. Полази с нама, води нас твог ујака. Да ниси ти партизански курир? Да видимо шта имаш у џепу...

Али, пре него што је усташа и пружио руку к њему, дечак брже-боље извади из џепа смотуљак хартије и гурну га у уста. Усташа га зграби за руку, трже је, али прекасно — хартију је већ прогутан.

ЗА НОГА ЈЕ ПИСМО?

Било је то марта 1944. године кад сам се са Окружним народноослободилачким одбором за источни Срем обрео у Попинцима. Сместили су нас у дом породице Савковић. С нама је био и Живан Митровић-Стева, члан Народноослободилачког одбора румског среза. У суседном селу Голубинцима налазио се Покрајински народноослободилачки одбор са председником Николом Груловићем.

Преко наше везе из Руме сазнали смо да ће Немци за неколико дана доћи у Голубинце. Сазнали су, вероватно, да је Одбор у селу. Договорисмо се да, што пре, Груловића и другове о свему обавестимо. Написали смо неколико речи и цедулицу дали Стеви да је, по куриру Месног комитета, достави друговима у Голубинце.

Стева је одмах однео писамце мештанину који је био стална веза са Голубинцима. Али, усташе и жандарми већ су уочили да човек често долази у село. Неколико пута заустављали су га и питали зашто се мува овуда. Да се овог пута и горе не би догодило поруку ће пренети његов син, дванаестогодишњи дечак. Писмо ће однети у Голубинце и предати га ујаку. Ако га зауставе усташе, нека само каже да га родитељи шаљу неким послом

код ујака. А писмо им не сме пасти у руке.

Усташе се острвише на дечака, почеше да га шамирају, псују, оборише га на земљу. Нејако тело увијало

се под тешким ударцима. Да би га присилили да проговори, један од усташа запрети дечаку да ће га убити, распарати му стомак и извадити писмо!

Доведоше га у усташко станиште, гурнуше у једну просторију, закључаше и одоше.

Испребијано дете сручи се на под. Из носа је липтала крв сливајући се преко помодрих отеклих уса. Лежао је тако сат-два, а онда се придигао. Добауљао је некако до прозора и полако устао.

Напољу је на клупи под прозором седео стражар — старац седих бркова и косе. Наслоњен на зид, међу ногама је држао пушку. Судећи по томе како је забацио главу, било јесигурно да спава дубоким сном.

„Ако отворим прозор, пробудићу га, ухватиће ме и убити. Како да побегнем?“ — размишљао је дечак.

ДА СПАВА, СПАВА...

Почео је полако да помера кваку на прозору, застајући чим би почела да шкрипи. Отворио је једно крило, попео се нечујно на даску стрепећи да лактом не удари у окно и тако пробуди стражара. Старац се не помери. Дечак је о-

презно сишао и застао тренутак поред њега.

— Бежи! Шта чекаш? — огласи се старац који, вероватно, није ни знао зашто су га затворили.

БНО ЈЕ 4. ЈУЛ

Од 1956. као државни празник, сваке године се слави Дан борца. Наиме, те године, 26. јуна, донесен је Закон о проглашењу 4. јула за празник устанка народа Југославије.

Истог дана када је Немачка изненада напала Совјетски Савез — 22. јуна 1941 — Централни комитет Комунистичке партије Југославије који се тада налазио у Београду, издао је проглас позивајући народе у борбу против окупатора. На седници од 27. јуна образован је Главни штаб Народноослободилачких партизанских одреда Југославије за чијег је команданта одређен генерални секретар КПЈ Јосип Броз Тито. Политбиро ЦК КПЈ донео је 4. јула одлуку да почне устанак, а више чланова ЦК упућено је у поједине крајеве ради организовања устанка.

Дечаку се ноге одузеле, а онда се прибра и појури из све снаге. Зачас се изгуби иза првог угла. Ујака је нашао код куће и саопштио му поруку.

Клонуо од бола и страха, сручи се на кревет — да спава, спава... Да заборави све оно што је преживео те ноћи. Ујаку је било жао, али није могао да га остави у кући. Можда су га усташе пратиле. Повео га је и готово донео у Попинце.

Немци су дошли у Голубинце, претресли цело село, али чланове Покрајинског одбора нису нашли. Два дана касније Стева нам је довео мршуљаваог дечака.

— Ово је, другови, курир. Он је однео поруку у Голубинце. Нека вам исприча шта је све доживео.

Малишан се промешкољи, није знао како да почне, онда се насмеши и поче да прича...

Давно је то било, пре тридесет и пет година. Заборавио сам име дечака и име његовог оца. Умро је и друг Стева. Не знам где је сада храбри курир из Попинаца, да ли је остао у селу, или се отиснуо у град.

Ј. Јеремич

★★★★★ ПРЕ 65 ГОДИНА ★★★★★

Пуцњи у Сарајеву

Колико је година имао Гаврило Принцип на да је извршио атентат на надвојводу Фердинанда, после чега је почео први светски рат?

Александар Николић,
ученик
Нови Сад

По завршетку маневра, аустроугарски престолонаследник и надвојвода Франц Фердинанд дошао је 28. јуна 1914. године у званичну посету Сарајеву, не слутећи да је тај датум последњи дан у његовом животу. Седам чланова револуционарне организације „Млада Босна“ распоредили су се дуж кеја на реци Миљацки, куда је требало да прође свечана колона аустроугарских гостију, с намером да убију надвојводу Фердинанда. Деведнаестогодишњи типографски радник Недељко Чабриновић бацио је бомбу на Фердинандов аутомобил, али је том приликом рањено само неколико чла-

нова његове пратње. Чувши експлозију, атентатори су мислили да је омажени посетилац убијен.

У међувремену, док се у градској већници одржавао званични пријем, гимназијалац Гаврило Принцип, такође члан „Младе Босне“, чуо је да атентат није успео. Такође је успео да сазна којим ће путем да се врати поворка после пријема у већници, па је самоиницијативно прешао на место које није било предвиђено његовим ранијим распоредом.

Кад је наишао Фердинандов аутомобил, Принцип му је притрчао из улице преко пута моста који данас носи његово

име и из револвера испалио два хица. Први је смртно ранио престолонаследника, а други, намењен окружном аустројском поглавару Босне и Херцеговине, злогласном генералу Поћо-

реку, смртно је погодио Фердинандову жену.

Сви атентатори, изузев двадесет седмогодишњег столара Мухамеда Мехмедбашића, који је успео да побегне у Црну Гору, убрзо су ухапшени. На смрт вешањем осуђени су Данило Илић, Вељко Чубриловић, Неђо Керовић, Михајло Јовановић и Јаков Миловић. Пошто као малолетници нису могли да буду осуђени на смрт, атентатори Гаврило Принцип, Недељко Чабриновић и Трифко Грабеж осуђени су на по 20, Васо Чубриловић на 16, а Цвијетко Поповић на 13 година тешке тамнице.

Атентат, тада деветнаестогодишњег Гаврила Принципа (рођен је 25. јула 1894. у селу Велики Обљај код Босанског Грахова, а умро од изнурености и туберкулозе костију у војном затвору у Терезину, у Чешкој, 28. априла 1918) муњевито је одјекнуо целим светом. Његови хици били су увод у први светски рат.

Код Музеја Младе Босне, у сарајевској улици Обала Војводе Степе стоје, изливени у асфалту, отисци стопала овог младог револуционара одакле је пуцао на Франца Фердинанда.

ЖЕНЕ НА ВЛАСТИ

КАКО СУ ОСВОЈИЛЕ ЗАПАД

Рачунало се да ће нови закон донети око хиљаду нових бирача, а што се осталог тиче, мислило се да ће жене остати тамо где су и до сада биле — у својим кухињама.

Тако су мислили мушкарци. Не и жене. Оне су се толико ускомешале, да су већ после две године они исти који су закон изгласали тражили да се он опозове. Недостајао им је само један глас да то учине!

Челична Естер

Прва која је своје право искористила била је педесет седмогодишња Естер Морис. Иако није имала потребно правно образовање, наименована је за судију у рударском месту Саут Песу, поставши тако прва жена са неком друштвеном функцијом у Вајомингу. Естер је своју грађанску дужност обављала са челичном непоколебљивошћу пуних годину дана. И са непогрешивошћу — ниједну од њених пресуда никада није преиначио неки виши суд.

Док је судија Естер делила своју (женску)

Нада је 1869. године територијална влада америчке државе Вајоминг изгласала закон по којем су и жене добиле право гласа и право да заузимају друштвене положаје, нико од присутних мушкараца није се надао ономе што је уследило...

правду, њене истомишљенице из Ларамија и Шејена седеле су у све већем броју у пороти коју су карикатуристи (мушкарци) пожурили да што пре уз много ироније нацртају и објављују по локалним листовима.

Карикатуристи су могли да их исмевају, али оне су своју дужност обављале стварно озбиљно. У једном случају убиства

у Ларамију порота од шест мушкараца и шест жена није могла да се сложи читава два и по дана. И док су мушкарци, од којих је троје гласало „крив“ пили, картали се и пушили, оне су остале решене да не попусте у својој једногласној одлуци да оптуженог треба осудити. На крају је постигнут компромис — човек је осуђен, али казном

блажом од оне коју захтева убиство.

Охрабрене примерима из Вајоминга, до 1896. године и жене из суседног Утаха, Колорада и Ајдахоа избориле су се за своје право гласа. Талас оних које су желеле у политику и друштвени живот изван дечије собе и кухиње ширио се Западом.

Чудан крај вица

Што се Лилијан тиче, она је своје право на учествовање у свету, до тада искључиво мушком, показивала и одељом — учећи за првог доктора женског рода у Вајомингу, шеткала се родним Ролинзом обучена као мушкарац док су јој о појасу висила два (права) револвера. Није их се одрекла ни кад је 1893. године отворила сопствену лекарску ординацију.

Мари Латроп је могла да има име какво се на рођењу давало свакој другој девојчици, али је, пошто је одрасла, урадила нешто што већини њених другарица, ипак, није падало на памет — постала је прва жена адвокат у Денверу, а затим

и прва представница свога пола, пуноправни члан Удружења америчких адвоката.

Са Сузаном Селтер све је почело из вица. Шалили су се они који су је 1887. године ставили на листу кандидата за градоначелника Арагоније, у Канзасу, а затим, терајући виц до краја, одлучили чак да јој и доделе титулу. Веселјаци једино нису превидели да би Сузана могла и да се заинати. Она је, међутим, баш то урадила и уместо да се, као што су они очекивали, повуче, остала је на дужности онолико колико јој је трајао мандат, поставши тако прва жена градоначелник у историји САД.

Године 1884. полиција града Денвера, у Колораду, примила је на пробни рад у трајању од три месеца извесну Седи Лајкенс. Седи је убрзо прешла на пуно радно време, а затим је пуних десет година радила као прва жена полицајац на Западу.

Деведесетих година прошлог века жене су већ са својих прешле на борбу за туђа права. Учитељица и самоуки адвокат Мери Лиз крстарила је 1890. године Канзасом придобијајући фармере за идеје и платформу „Народне странке“. Њена омиљена парола гласила је: „Гајите мање жита — правите већу гужву!“

М. И.

ВРЕМЕ ПОНОВО ТЕЧЕ — До пре седам година у читавом Оману постојале су само три основне школе и то намењене искључиво — дечацима. Већина малишана рођених у овој земљи на југоистоку Арабијског полуострва учила је прва слова онако како се то овде радило већ вековима — у хладовини великог дрвета, уз помоћ верског учитеља. Иако су у средњем веку бродови ове тада моћне арапске државе пловили све до Индонезије и Занзибара, каснија изолација као да је зауставила време у овом делу света. Оно данас, међутим, почиње поново да тече: у периоду од 1972—74. широм земље отворено је 110 основних школа. Хлад за прва слова више не даје само дрво.

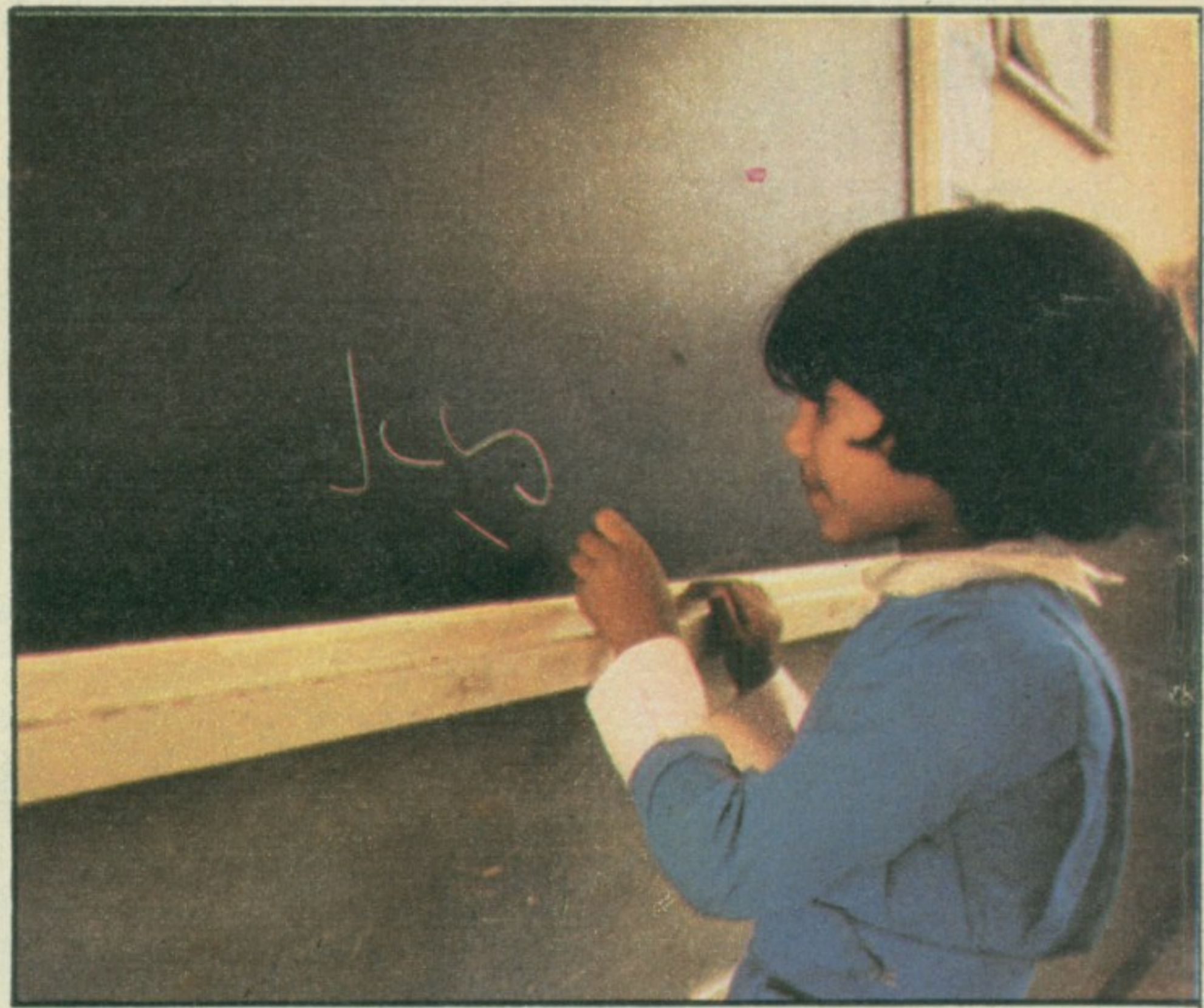
МЕСТО У КЛУПИ — Иако је донедавно у Египту било довољно простора у школама, а земља чак располагала и „вишком“ наставника, сада се и ова арапска држава нашла пред проблемом који се нагло заоштрава — са породицама које напуштају село и долазе у град, повећава се и број ђака. До краја деведесетих година овог века, само у Каиру, број становника повећаће се са садашњих 6 на 14 милиона. Њих четворо за сада иду у забавиште. Хоће ли, када им дође време, наћи место у школској клупи?

**ДЕТИЊСТВО
ЗА ЊИХ ЧЕТВОРО**

ХЛАД ЗА ПРВА СЛОВА

У развијеним земљама живе деца која се, по томе што ће живети дуже и бити здравија од малишана у другим деловима света, могу назвати ано не срећнијом онда бар повлашћеном. Њих је мало. Од све деце света само једно од петоро родиће се у некој развијеној земљи. Већина — оних четворо — живи у земљама у развоју. За неку девојчицу или дечака из Омана одлазак у школу постао је могућ тек недавно. За суданске малишане и чиста вода је реткост.

КАКО СЕ ПИШЕ НАДИА? — Године 1973. вековна традиција је прекинута: Оман је добио првих 13 женских школа у својој историји. Ова девојчица из града Маската научила је оно о чему њена мајка није могла ни да сања. Зове се Надиа и сада зна колико је слова потребно да би на табли исписала своје име.

ОПАСНИ КОМАРЦИ — У насељима око Оманског залива запрашивање је средство борбе против непријатеља који овде и данас хара — маларије. На листи болести којима су људи овде изложени налазе се и трахом, цревне болести и обољења дисајног система.

БРОЈ КОЈИ СЕ НЕ МЕЊА — Висок проценат смртности и емиграција допринели су да се у Оману број становника годинама не мења: иако до сада није било званичног пописа, процењује се да у овој земљи живи око 750 хи-

љада становника. Неки од њих су индијског порекла, други, преци данашњих Белуцистанаца, доспели су овде преко Оманског залива, а део становништва су потомци робова који су у давној прошлости доведени из Занзибара.

ЗА ВОДУ, У РЕД — У равници западно од града Омдурмана, у Судану, вода је реткост. До извора каткад треба препешачити доста, а затим — стати у ред. Вода којом ће ови малишани напунити канте сада је чиста. Њихови родитељи често су, међутим, захватили воду чија је загађеност умногоме допринела да овај део света забележи 46% смртности деце!

ШКОЛА ЗА НАСТАВНИКЕ — Велики број малишана из арапских земаља поучаваће наставници који су, да би се оспособили за овај задатак, претходно и сами савладали курсеве школског центра који је изграђен захваљујући средствима које је обезбедио UNICEF. Предвиђа се да ову „школу за наставнике“, која се налази у Бејруту, у Либану, у следећих неколико година заврши око 100 хиљада полазника из неколико арапских земаља. Овде их спремају за наставу која ће се одвијати по најсавременијим аудио-визуелним методима.

**
**
**
**
**

ОТМИЦА НАДОМАК КОЛЕЦА

**
**
**
**
**

ДОЛАРИ СА ДЕТЕРЦЕНТОМ

**МАСКИРАНИ ОТМИЧАР ЗАПРЕТИО ЈЕ ВЕ-
ЗАНОЈ МАЈЦИ: »АКО ЈАВИТЕ ПОЛИЦИЈИ,
ВАША КЋЕРКА НЕЋЕ ОСТАТИ ЖИВА!« ...**

Двадесет трогодишња Бет Феринг дошла је у посету својим родитељима да у миру проведе неколико празничних дана крајем 1976. године. Њени родитељи, мајка Сузан и отац Дон Мер, власник мотела, живели су у Бруквилу, у усамљеној кући наомак Стејт колеџа у Пенсилванији.

Била је недеља увече, Сузан и Бет су остале саме у кући. Отац се налазио на вечери у свом мотелу у граду, а Бетин муж на службеном путу.

ВРАТА СУ ПОПУСТИЛА

Око 23 часа, док је Сузан ђаскала на телефону, веза се изненада прекинула, а светло угасило. Две жене покушавале су да пронађу лампу. Наједном, у томе их је прекинуо прасак на вратима. Ужаснуте застрашу-

јућим шумом споља, гурнуле су столицу на врата која су убрзо попустила. На вратима се појавио маскиран човек са пиштољем у руци, а иза њега други, такође маскиран и наоружан. Прво су пришли мајци, брзим покретом јој везали руке и, бацивши је на под, довикнули:

— Не зовите полицију ако хоћете да вам кћерка остане жива.

Пошто су главу младе жене покрили капуљачом, приморали су је да уђе у аутомобил. Затим су упалили мотор и отишли.

Убрзо се мајка ослобдила веза, узела ауто своје кћерке и појурила до првих суседа да телефонира мужу.

— Бет је одведена — рекла му је узбуђеним гласом. — Рекли су да ће је убити ако јавим полицији.

Схвативши ситуацију, несрећни отац одмах је телефонирао свом пријатељу,

шефу бироа Ф Б И у Стејт колеџу.

Прошло је пола часа после поноћи када је шеф бироа упутио телефонски позив централу у Филаделфији. Специјални агент Неил Велч је одмах послао своје сараднике. Они су успоставили телефонску линију повезану са мотелом и уграђеним компјутером који ће регистровати сваки позив упућен Дон Меру. Одмах затим и Велч је, по блату и снегу, кренуо према Стејт колеџу удаљеном 315 километара од Филаделфије.

ПОСЛЕДЊЕ ЈАВЉАЊЕ

Око 2 часа по поноћи зазвонио је телефон у мотелу. Пригушеним гласом, неко је саопштио:

— Чините као што вам кажем... Послаћете 150 хиљада долара у кутији за документа.

— Хоћу да разговарам са Бет — рекао је отац.

— Немогуће — чуо се глас човека који је одмах спустио слушалицу.

Убрзо се сазнало да је то био позив из телефонске говорнице на периферији града.

Бет је у страху и неизвесности ослушкивала сваки шум. Кад се аутомобил зауставио код једног усамљеног места, наредили су јој да изађе, увели је у неугледну просторију и за везали ланцем. Чврсто притегнута, није могла да учини ниједан покрет, испружи руку и дохвати посуду са водом или парче хлеба које су отмичари оставили.

Освануо је и понедељак. Отмичари су даље играли своју игру, јављајући се са новим условима — захтевали су од Дон Мера да у кола угради примопредајник подешен на фреквенцију коју користе радио-аматери. Њихово последње јављање открило је да се јављају из јавне говорнице студентског дома Пенсилванског универзитета.

Бет се пробудила у тами полупразног складишта угља — препуног мишева. Цокотала је од хладноће, а у ногама осећала страшан бол.

Специјални агент Велч поставио је своје сараднике да надгледају телефонске говорнице у згради студентског дома, одакле је дошао последњи позив. Млади људи, налик на студенте, контролисали су сваку говорницу. Нешто после 4 часа после подне један човек ушао је у говорницу и рекао пригушеним гласом:

— Идите до паркиралишта Белд. Подесите пријемник на канал 7.

ПРЕПОЗНАО САМ ГА!

Полицијски агент одмах је телефонирао из суседне говорнице:

— Препознао сам типа... То је Гари Јанг! Гари је из говорнице кренуо према паркираном аутомобилу са ознаком продавнице у Стејт Колеџу, која је била власништво његово и његовог млађег брата Кента. Браћа нису била непозната полицији. Али, ухватити Гарија Јанга и натерати га да говори, није решавало питање неизвесности у којој се налазио живот младе жене. Требало је ићи даље, али врло опрезно. Зато је Дон Мер кренуо својим колима да испуни захтев отмичара и уручи им новац који је добио у банци за ложишту кућу и мотел. Са отмичарима, који су му одређивали правац кретања, био је у сталној вези преко радио-пријемника. А онда се, вођен њиховим захтевима, нашао у густој шуми и оставио новац.

Све би ишло по утврђеном плану да Гари Јанг није угледао авион који их је пратио. Схватио је опасност која им, очигледно, прети, па је бесно узвикнуо Дон Меру:

— Све сте издали полицији, авион ме прати!

Неизвесност је постајала све већа, а очев страх све јачи. Зајаукао је од бола, молећи отмичаре да му кажу где се налази Бет. Обећали су да ће се јавити касније. Прошло је неколико часова, а нико се није јављао. Тек око 22 часа Гари Јанг је телефонирао у мотел. Саопштио је да се Бет налази у старом складишту и — нека понесу маказе за сечење метала.

Полиција је одмах кренула према складишту. Кад су провалили унутра, затекли су промрзлу и уплашену Бет која је дрхтала на поду. Вода коју су отмичари оставили поред ње претворила се у комад леда — температура се спустила 17 степени испод нуле.

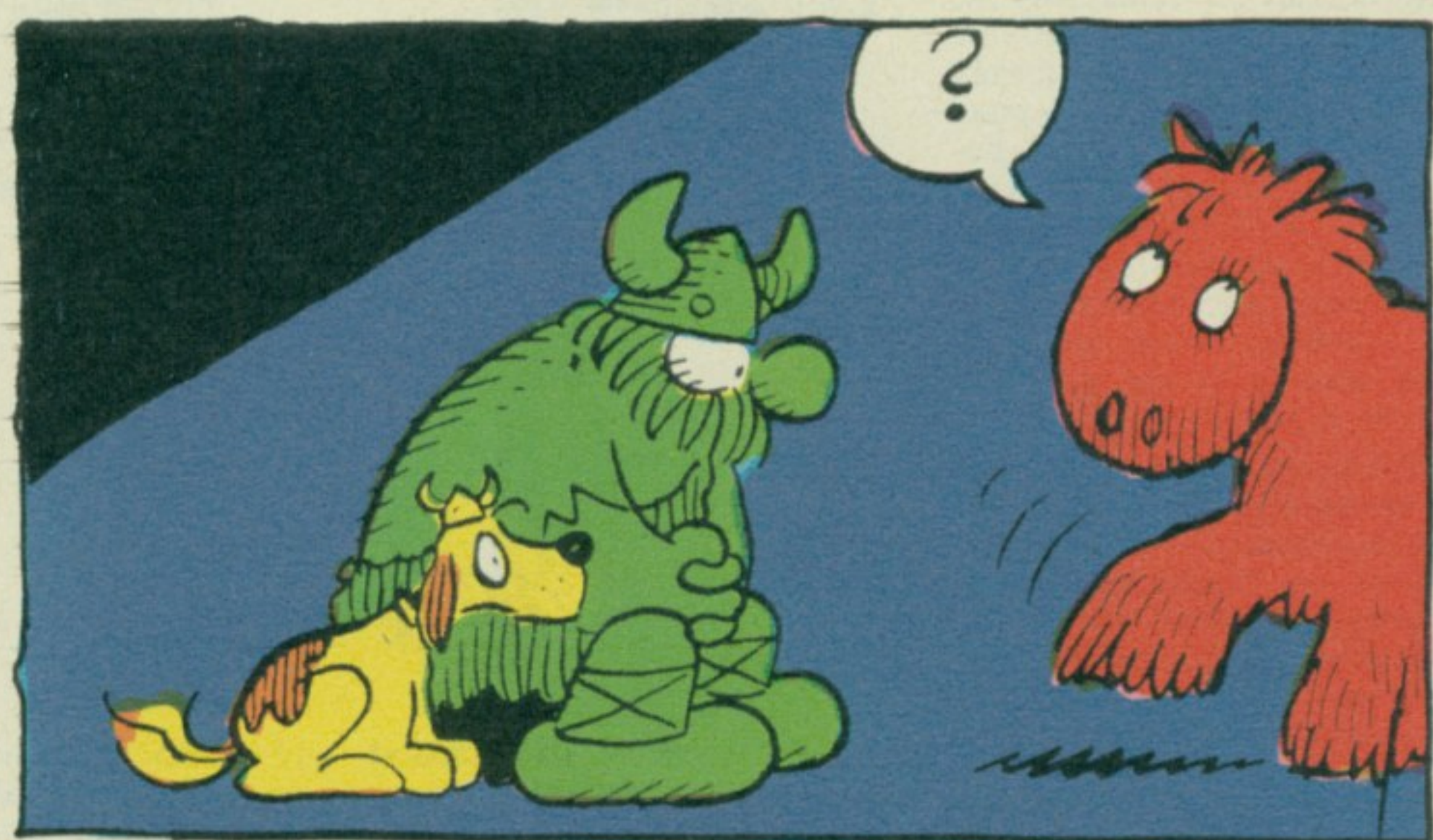
Отмичари су ускоро ухваћени. Гари Јанг је био у свом аутомобилу кад су га агенти приморали да се заустави. Његовог брата Кента ухапсили су док је, одмарајући се у кади, певушио своју омиљену песмицу. Новац је пронађен у великој кутији прашка за прање рубља.

Д. С.

DIK
BROWNE

ХОТАР СТРАШНИ

У ЗЕМЉИ ЧУДЕСА

П оноћ је већ била про-
шла, кад је у стану
директора једног ау-
то-транспортног предузећа у
Сарајеву зазвонио телефон.
Човек је прихватио слуша-
лицу гунђајући.

— Молим! — једва је
процедио.

— Овде Драго Путнико-
вић!

Који сад Путниковић?
Помислио је да се неки но-
ћобдија шали. Таман је
хтео да изручи брдо прет-
њи, кад је незнанац наста-
вио као да сипа из рукава.
Представио се као директор
Центра за културу из Ши-
беника, иначе организатора
Југославенског фестивала
дјетета, и објаснио у каквој
је невољи. На крају је за-
вапио:

— Само Ви можете да
нам помогнете!

СРЕЋА У НЕСРЕЋИ

Невиђена гужва и то у-
чи самог Фестивала настала
је због Бугара. Њихов Драм-
ски театар за омладину из
Софије дошао је авионом,
док је декор за представу
„Весели музиканти“ укрпан
на камион. Све би било до-
бро да се тешко натоварено
возило није сударило са
једним камионом код Олова
и сјурило низ овећу пади-
ну. Срећом, возач је остао
жив, али се декор разлетео
на све стране.

Путниковић се ухватио
за главу кад га је пред по-
ноћ командир станице ми-
лиције из Олова обавестио
о несрећи. Шта сада? До
свечаног отварања Фести-
вала остао је дан, брошуре
са програмом су штампане,
распоред планиран, глумци
су ту, трошкови начињени,
углед Фестивала је такав
да промене програма не до-
лазе у обзир.

Несрећни бугарски глум-
ци цупкали су у његовој
канцеларији тужни због
пропале представе. Изнена-
да, Путниковићу је синула
идеја. Није била богзна
каква али дављеник се и за
сламку хвата... Окренуо је
телефонски број „обавеш-
тења“ — 988 у Сарајеву и
објаснио телефонисткињи
своју муку. Пронашла је
број телефона у стану ди-
ректора ауто-транспортног
предузећа.

Када се Путниковић по-
сле 15 минута јавио дирек-
тору поскочио је од радости
чувши вест:

— Камион са приколицом
већ је кренуо у Олово, ују-

На загребачки и сплитски аеродром сјатили су
се новинари, деца са цвећем, грађани — да до-
чекају Устинова. Али, сем вести да је виђен на
женевском аеродрому, о њему се више није чуло

тру ће бити у Шибенику!
Подигао сам возача из кре-
вета! До лиђења и поздра-
вите децу!...

Угледавши камион са те-
ретом у означено време,
Бугари су остали запањени.

По повратку у Софију
глумци су све испричали
новинарима. Штампана је по-
светила доста простора том
случају.

ВИЛЕ И ПЕДАГОЗИ

За 18 смотри (деветнаеста
је управо у току), колико
их је до сада одржано у
Шибенику, згода и незгода
било је напретек. Јер, Ши-
бенски фестивал од кога је
по броју приредби код нас
већи само Дубровачки, и
није обичан фестивал. Неко

је рекао да се никад и ниг-
де после величанственог ва-
троте над заливом на
једном месту не окупи од-
једном толико змајева, ви-
ла, јунака, царица, цареви-
ћа, чаробњака, као овде,
нити су се икад и игде до-
годила толика чудеса као у
Шибенику док траје смо-
тра.

Од када се зачео, а то је
било 1958, Шибенски фести-
вал окупља децу и одра-
сле, глумце, редитеље и
књижевнике, музичаре, ко-
реографе, луткаре, сликаре,
педагоге, друштвене и на-
учне раднике, филмске рад-
нике, новинаре и критича-
ре, да се сви заједно нађу у
бучној, шароликој вртешки,
да измењају искуства и во-
де живе расправе, да до-
принесу унапређењу естет-
ског, посебно сценског вас-
питања младих.

и Загреб са представама
за децу, основна замисао је
обогаћена и развијена. Из-
мењено је и време окупља-
ња: уместо сваке друге,
млади се од 1963. окупљају
у Шибенику сваке године,
редовно у исто време — од
последње недеље јуна до
краја прве седмице јула.

У дирекцији Фестивала
израчунали су да је до сада
гостовало око 340 ансамбла
(само ове године биће их 50
из свих крајева наше зем-
ље и иностранства), а на
симпозијумима и округлим
столовима који се тих дана
одржавају у граду за свих
ових година било је преко
две хиљаде учесника.

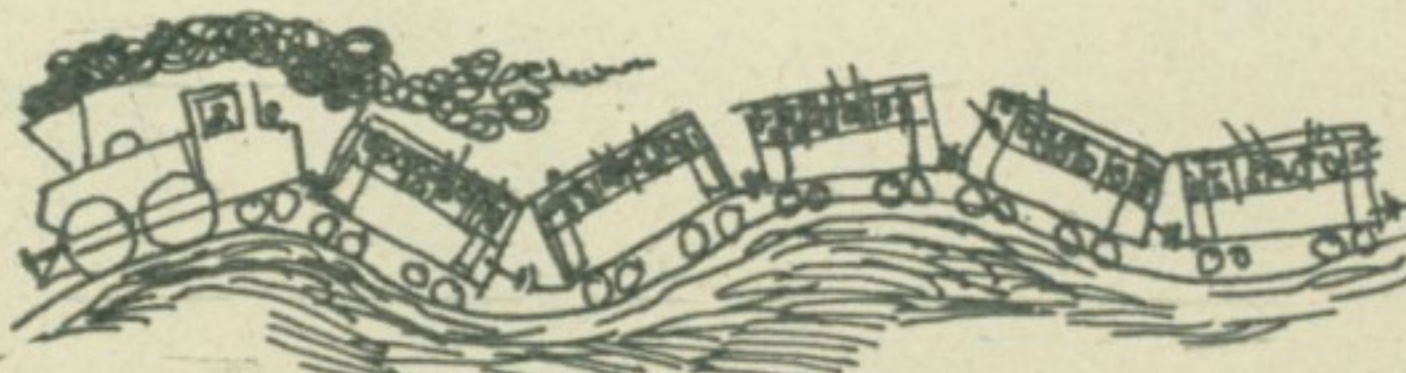
УСАМЉЕНИ ПУТНИК

Изврсни ансамбл Театра
пријатељства из Демократ-
ске Републике Немачке, на

Идејни очеви и оснивачи
Фестивала су шибенски пе-
дагози и загребачки ликов-
ни радници. У почетку су
се окупљале само најбоље
школске групе, углавном из
околине, али кад су се већ
на првој смотри појавили
одрасли глумци из Београда

челу са виђеном Илзе Ро-
денберг, одабран је за смо-
тру 1973. Глумци су стигли
три дана пре почетка Фес-
тивала, а декор послали 15
дана раније возом. Али,
авај: декора нигде! Да
ствар буде компликованија,
склопљен је уговор са За-

Када би се сви досадашњи гледаоци Југославен-
ског фестивала дјетета у Шибенику сместили у
путничке вагоне, била би то композиција дугачка
преко 60 километара!

гребачком телевизијом за пренос представе. Што је време више одмицало, напетост је расла. Нема декора — нема представе. А декора цео вагон! Углађена госпођа Илзе кршила је прсте, Путниковић очајавао. На једвите јаде после мучног и дуготрајног телефонирања на релацији Шибеник — ДР Немачка, сазнало се да вагон чами негде на неком споредном колосеку на граници Пољске и ДДР!

Госпођа Илзе је клонула. И опет је Путниковићу пала на памет спасоносна идеја: зашто вагон не би био довучен до најближег аеродрома... Предлог је, додуше, био технички тешко решив, али је Илзе Роденберг решила да покуша. Узела је телефонску слушалицу и почело је окретање бројчаника, разговори, чекање и... истог дана поподне декор је долетео у Сплит!

Познати глумац, писац, режисер, представник UNICEF-а и први амбасадор мира Питер Устинов желео је да својим присуством у велича Фестивал 1975. Организатори су све учинили да га дочекају како приличи његовом угледу и мисији коју обавља: на аеродрому у Загребу, где је требало да авион прво слети, сјатили су се новинари, грађани деца, нашла се ту гомила цвећа. Исто је било и у Сплиту. ТВ екипа чекала је у Шибенику да сними специјалну репортажу и... ништа: Устинов није дошао.

Није тешко замислити како су се осећали организатори Фестивала. Разочарани, дигли су руке од свега. Увече су извели госте на вечеру у ресторан „Црвени корали“ на периферији града. Неочекивано, око један по поноћи у ресторан су ушли милиционери и обратили се Путниковићу:

— Е, шјоре, ти ту седиш, а Устинов дрема у чекаоници сплитског аеродрома!

Путниковић је скочио као опарен и појурио колима у Сплит. Ушавши у пушту пристанишну зграду, имао је шта и да види: чувени глумац и три сниматеља које је повео са собом седели су сами у углу и куњали. Убрзо је глумац објаснио:

— Закаснио сам за редован лет из Женеве, па сам платио авио-такси да пребаци мене и моје сараднике. Знам да имам сутра још једну линију до Загреба, али она је једина, а шта ако је откажу? Обећао сам да ћу доћи и дошао сам!

Организатори Фестивала су понудили новац да плате лет специјалним авионом. Али Устинов је то одбио. Пре одласка на спавање, око пет сати изјутра, обратио се Путниковићу:

— У осам часова сам спреман, реците само где треба да дођем на пробу!

М. Тодоровић

СЛАВОНСКА ПОЖЕГА

ЛЕГЕНДЕ
О НАШИМ
КРАЈЕВИМА

ДУРМИТОР

НА МАЈЧИНОМ ГРОБУ

АГА ЈЕ ОБЛЕТАО И НАСРТАО, А ОНДА ПРЕСТАО. УВРЕЂЕН ШТО ГА ПОНОСНА ДЕВОЈКА ОДБИЈА И СРАМОТИ, ОДЛУЧИО ЈЕ ДА СЕ ОСВЕТИ.

У малом селу недалеко од Славонске Пожеге, којом је карао Арслан-ага, живела је са својом јединицом Зорком поносна и храбра Сара. Одавно је лепа девојка запала аги за око, али њих две су одлучиле — ма шта се десило, Зорка неће бити његова. Данима је обилазио око њихове куће, пратио сваки Зоркин корак дању и ноћу и обећавао јој лагодан живот. Све чешиће стизали су његови људи доносећи лепотици поклоне какве нико у селу до тада није видео.

Облетао је и насртао, а онда престао. Увређен што га поносна девојка одбија и срамоти, одлучио је да се освети. Ако неће милом, мораће силом моја да буде, мислио је Арслан-ага.

И тако је једног дана навалио са својом ордијом на Сарину кућу. Попут рањене звери, бранила је мајка своју кћерку, али узалуд. Устукнула је пред агиним мачем. Силник јој одруби главу, посади Зор-

ку на коња и замакну путем који је водио до Пожеге.

Затворена у агиним дворима, несрећна девојка у сузама и нарицању дочека сутон. Ага покупи људе и оде некуд с њима. Зорка је полако долазила к себи. Нешто мора да учини. Ко зна како, успела је да превари чувара и изиђе из двора. Изгуби се у мраку и полете ка селу да покопа мајку.

А кад ага дође кући и виде да девојке нема, нашта лом. Као суманути, растрчаше се његови људи да је траже. Претражише сваки грм, Зорке нигде. Ага се баци на коња и са исуканим мачем крену пут девојчиног села.

Сломљена болом, Зорка је стајала над мајчиним гробом. Запегнуто од беса, Арслан-ага замахну да је посече, а онда се земља отвори... У виру који народ после назва Сара-бабин нестак и Зорке, и гроба и силног Арслан-аге.

В. Глик

ХРАБРИ СЕ ПРЕСТРАШИО

ПРЕД ДУРМИТОРСКУ ПЕЋИНУ, ЗА НОЈУ СЕ ВЕРОВАЛО ДА ЈЕ ПРЕБИВАЛИШТЕ ЂАВОЛА, МЛАДИЋ ЈЕ ПОШАО ДА, КАО ЗНАК СВОЈЕ ХРАБРОСТИ, ЗАБОДЕ ЗАШИЉЕНУ ТОЉАГУ...

Некада давно-прадавном, људи су од свега зазирали; и свога смеха су се плашили и од своје сенке бежали, па су им се привиђале вештице које су на вратилима јакхале и чинилима људе опчињале и виле које су на вилиним гувнима кола виле и судбине људске кројиле и прекрајале. Веровало се тада да су вампири и вукодлаци око гробља чуда чинили, а ђаволи и самој судбини пркосили. И баш у то време се збило ово о чему народна прича говори.

Ту у подножју села Боровца, између Косорићке Буковице и Тимара, на 16 километара од Жабљака, налази се једна узвишица која се зове Рукав главица.

Рукав главица је обрала буковином и наднешена је над реку Буковицу која овде прави низ малих водопада, повећу клисуру и још већу буку.

Овуда је пролазио један путаљак, племенски пут од Језера према Ускоцима. Шума је била пуна једина, медведа и другог звериња, а хук Буковице додавао је, овим старим и крошњатим стаблима и пећинама, посебну тајновитост. Све то утеривало је људима страх, а приче су се плеле, страшније од страшније.

Тако се прича да се из једне пећине изнад пута увек могао чути арлаук и смех, чудновати људски крици и врисак, нарочито ноћу. Понекад би се зачуле свирале, а онда, опет, неки врисак, кукњава, лелек.

Народ је зато веровао

да је та пећина пребивалиште самих врагова, па се увече нико није смео усудити да туду прође.

Неро, после једног народног скупа поведе се разговор о тој пећини и један се момак зарече да ће он туду усред поноћи проћи. Селјаци му обећају понајбољег овна из тора, само да још о томе и доказ да.

Момак обуче кабаницу, узме подебелу тољагу и зашиљи јој доњи крај, како би га у земљу забо и као доказ оставио на пролазу испред пећине.

Тако опремљен, момак крену. Ишао је живо, али понекад застајкивао и ослушкивао бојећи се привиђења и утвара. Тако је избио на поменути главицу и ту се сакнуо да забоде тољагу у земљу. Али, како се био сакнуо тако му је и рукав од кабанице био по земљи полегао, он, забадајући тољагу у ледину, прибоде за земљу и свој рукав. Кад хтеде да крене даље затегну му се кабаница, а њему се учини да га је враг за рукав ухватио. Проба да се отргне једном, други пут, али узалуд: тољага је била добро у земљу загодена. У страху помисли да му спаса нема и на месту издахне.

Кад људи видеше да им се момак из села није вратио, поранише сутрадан да га пронађу и тако га затекоше мрта испред саме пећине, са забоденим рукавом од кабанице. Схватише комшије шта је било и како им је друг умро.

Тако се ова главица од тада прозва Рукав главица.

Л. Срдановић

ПЕЛА, ПРЕСТОНИЦА ФИЛИПА II МАКЕДОНСКОГ

ВЕЛИКОДУШ

Титулу владара и златну дијадему Филип II Македонски понео је, нају, захваљујући својој сурово предузимљивој мајци. Наиме, на 370. године умро краљ Аминтас, на управњени престо сео је његов најстарији син Алесандар. Међутим, на њему није дуго остао — убијен је само две године наслије. Његов убица Птоломеј прогласио је тада себе за намесника и на чело државе довео младог Пердинаса, другог по реду Аминтасовог сина. Али, ни овај краљ није дуго владао: његова мајна Еуридина побунила је нена брдска племена против њега. У силовитом нападу брђана Пердинас је изгубио живот и тако је чедоморна Еуридина могла да прогласи краљем свог трећег сина Филипа.

О. Вукадиновић

ПРИНЦЕЗА НЕ ВОЛИ ПЕЛУ — Поневши 359. године македонску круну, Филип је одлучио да напусти дотадашњу престоницу Егеју и сагради нову на језеру недалеко од мора. „Ако немамо лађе, можемо бар да помакнемо град ближе путевима“, говорио је. И заиста, са узвисина над тек саграђеном Пелом могла се у даљини назрети бела трака Краљевског пута који је саградио Персијанац Ксеркс журећи један век раније да покори Грчку. Нова престоница у уској долини била је у потпуности уређена, по Филиповој замисли, али и поред тога што су куће у њој биле грађене по угледу на грчке, украшене колонадама, Пела је ипак била неугодан и мали град. Бар тако је мислила епирска принцеза Олимпија која је тврдила да њен муж Филип нема смисла за нацрте „ништа више од једног обичног чувара коња“. Слично мишљење имао је и њен син Алесандар који је мрзео град свог оца.

МАКЕДОНСКА ФАЛАНГА — Упркос презиру који су Олимпија и Алесандар гајили према његовој престоници, Филип није одустао од намере да од Пеле направи достојног ривала Атине, али у томе није успео. Његов град је имао лош географски положај, био је без трговина и академија, угледних филозофа. Пела је била, поред свих његових напора, град полувојника-полусељака. Много више успеха имао је Филип у војним пословима. Његова војска је по организацији подсећала на грчку, што није било нимало чудно с обзиром да је Филип у раној младости провео пуне три године као талац у Теби у којој је у то време живео један од највећих војсковођа Епаминонда. Прихватајући његове идеје, Филип је не само усавршио ратну вештину већ и завео нови, збијенији и дубљи строј у пешадији који је добио назив македонска фаланга. На нашој слици су рушевине главне дворане двора у којем ни водоводна мрежа није недостајала.

АН, ЛУКАВ, ПОХЛЕПАН

ЈЕДНООКИ ХРОМИ ЛИСАЦ — Мада је „једнооки хроми лисац“, како су македонски војници називали свог хромог, на једно око слепог краља, створио у то време најјачу армију у Грчкој, он је увек водио рачуна о животима својих људи. Филип је настојао да своје одреде изложи што је могуће мањој опасности и зато је радије прибегавао сплеткама и лажним обећањима него борби прса у прса. Овакву тактику његови војници умели су да цене и зато су га, без поговора, следили. Често се догађало да Филип недеље и месеце проводи ван Пеле а онда би, кад се врати, данима приређивао забаве у својим, мозаиком украшеним дворанама. На слици је један од мозаика који приказује бога Дионисија на леђима пантера.

ПЛАМЕНИ ГОВОРИ ДЕМОСТЕНА — У једној од дворана, као што је ова коју украшава мозаик који представља лов на лавове, ковао је Филип своје планове о томе како да завлада разједињеном Грчком. Случај му је ишао наруку: кад је становништво Фокиде освојило свети град Делфе, Тебанци и Тесалци су им објавили рат. Претрпевши пораз, Тесалци су у помоћ позвали Македонце. Филип је само то и рекао: није требало дуго времена да му средња Грчка призна власт. У међувремену, у Атини је дошло до оштрог сукоба између македонске и антимакедонске странке. На челу ове друге био је познати атински беседник Демостен чији су пламени говори против Филипа постали познати под именом „филипике“. И мада је он целој Грчкој указивао да ће, ако се не уједини, пасти у руке македонском „тиранину“, Филип је, ипак, после битке код Херонеје 338. године, успео да јој наметне своју хегемонију.

ДА НИЈЕ БИЛО НОЖА — После свегрчке скупштине исте године у Коринту на којој је склопљен мир између свих грчких држава, Филип је коначно могао да почне да размишља и о освајању Персије. Наговоривши Грке да објаве рат Персијанцима, македонски краљ је послао један део своје војске, на челу са Парменионом, у Дарданеле са задатком да заузму мостобран преко теснаца и омогући продор у Малу Азију, а сам се повукао у Пелу (на слици је поглед на њен централни део) да се одмори. А тада је, на врхунцу славе, успеха и моћи, убијен. Врло је вероватно да би Филип II, да није било тог ножа, који му је млади Паузаније 336. године забио у леђа, надмашио будуће успехе свог славног сина.

НОЋ КАДА СУ
ПАРИЖАНИ
ИЗГУБИЛИ
ТАКТ

СКАНДАЛ НА ПРЕМИЈЕРИ

Људи су урлили, звиждали и гобацували убресе иако да ирачи на крају бише нису моили да чују музику. Нису је, уосиалом, чули ни разјарени иледаоци. За време једне иромене декора узбуркане сираси гобеле су и до иуче...

Д а су те ноћи чак и Парижани, познати као публика навикнута на новотарије, изгубили такт, доказала је и једна грофица. Са жестиним изненађујућом за своје поодмакле године, ова дама је скочила са седишта у ложи и протрчала се из свег гласа:

— Ово је први пут за мојих шездесет година да се неко усудио да ме овако исмеје!

Врло љута и увређена грофица мислила је на композитора и извођача „Посвећења пролећа“, балета композитора Игора Стравинског.

Ма шта она мислила, уметницима није било ни на крај памети да те мајске вечери 1913. године некога вређају. Па ипак, премијера се претворила у један од највећих неуспеха који балет и музика памте. Што се Парижана тиче, чувена балетска група Сергеја Дјагиљева те ноћи је претрпела...

МУЗИКА КОЈА СЕ НЕ ЧУЈЕ

Трупа се на европским позорницама појавила четири године раније, а њене представе по правилу су се претварале у тријумфе. Томе су, сем врних играча, допринела и два великана балетске уметности — играч и кореограф Мишел Фокин и Сергеј Дјагиљев.

Сарадња ова два човека омогућила је остварење њиховог давнашњег сна — балет је постао чудесно јединство игре, музике, сликарства, костима и светлости.

Док је класични балет у Совјетском Савезу све више постајао само средство да се у игри и скаже неколико балерина, у Француској се отишло тако далеко да су оне чак преузимале мушке улоге. Изгледало је да балетска уметност свету више неће дати ништа ново. Све до прве париске сезоне тру-

пе Дјагиљева 1909. године не.

Права провала одушевљења пропратила је „Половецке игре“ из Бородиновог „Кнеза Игора“. Овај први успех пратили су други, ништа мање бурни. Тријумф је био и балет Игора Стравинског „Петрушка“, а представе у којима се појављивао играч Њижински ушле су по лепоти и савршенству његове игре у легенду балета.

Изгледало је да је дошло време за још један циновски корак у будућ-

ност — „Посвећење пролећа“ за које је сам Њижински израдио кореографију.

Сасвим је сигурно да је један од разлога провале беса на премијерном извођењу била и музика Стравинског која и данас звучи модерно. Шоку публике допринели су и крути, готово ружни покрети играча тако да је те страшне ноћи онај који их је смислио, Њижински, стојећи иза позорнице, морао ногом да удара такт својим играчима јер се музицирање

оркестра потпуно изгубило у пакленој граји разјарене и увређене публике.

САСВИМ МУШКИ ШАМАР

Од првих тактова музике, салом је прострујао жагор, а затим су се из редова иначе дисциплиноване и пристојне публике зачули и први звиждуци и увреде. За неколико минута музика се више није ни чула у

хаосу који је завладао позориштем.

Један преко мере узбуђени гледалац почео је ритмички да удара по глави човека у реду испред себе, али се нападути неколико тренутака, ваљда и сам у трансу, није ни освртао на необуздани излив удараца који му се сручио на главу.

Забезекнути диригент Пјер Монте потражио је на тренутак поглед Дјагиљева, али му је овај дао знак да настави. Ваљда да би смирила публику, управа је одлучила да упали светла, али је дејство било супротно од очекиваног — као да је то послужило као знак и позив на свеопште учествовање у нереду.

Једна од малобројних која је те вечери била спремна да новој врсти балета пружи шансу морала је ту своју одлуку и физички да одбрани — изнервирана хукачким расположењем човека у суседној ложи, прилепила му је један сасвим мушки шамар. Увреду су сутрадан рапчистили дамин пратилац и темпераменти незадовољник — двобојем.

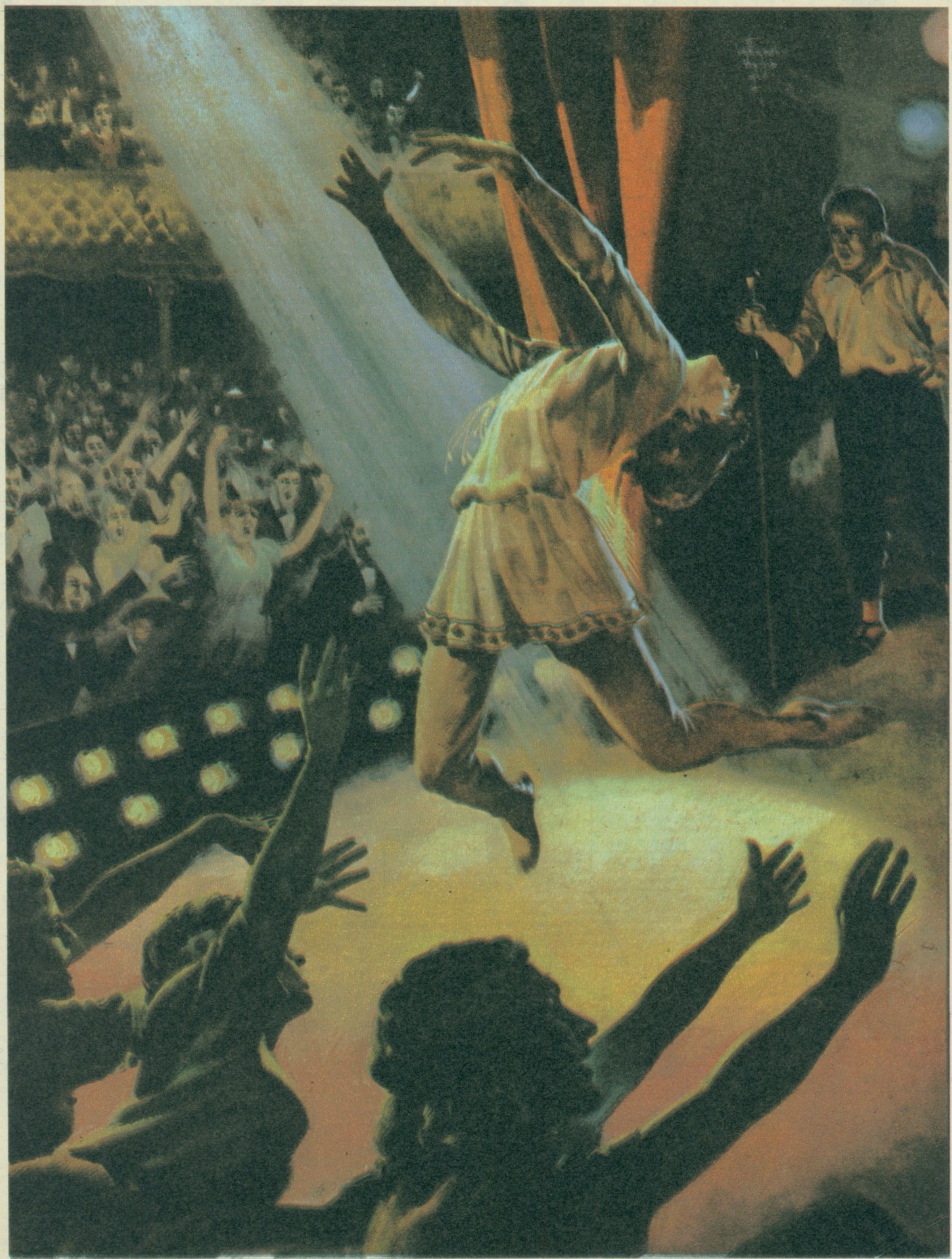
Некој другој дами није падало на памет да се физички разрачунава, али је на крају, нимало дамски — плунула на једног прегласног гледаоца.

Коначно је и сам Дјагиљев био принуђен да се умеша. Изашао је на позорницу и замолио за ред. Молба му је услишена, али за само неколико минута: бука и свађе избиле су поново са несмањеним жаром и наставиле се чак и у току паузе.

Дело је ипак изведено до краја, али су пренапрети Њижински, Дјагиљев и Стравински добар део те ноћи провели у вожњи по Булоњској шуми. Ипак, то тада сигурно нису знали, битка је, и поред свега, била добијена.

Каснија извођења публике је пратила са све већим поштовањем и разумевањем. „Посвећење пролећа“ се, мада никада није постало стандардно балетско дело, ипак и данас изводи, док је музика заувек заузела почасно место класика на репертоару многих концертних дворана.

М. И.

СУРОВОСТИ ПОДЗЕМЉА

ВИТРИОЛО

У Л

ЊУЈОРШКИ НОВИНАР ВИКТОР РИЗЕЛ

ПОВЕО ЈЕ БЕСПОШТЕДНУ БОРБУ

ПРОТИВ ГАНГСТЕРСКЕ КОРУПЦИЈЕ

И НАСИЉА У СИНДИКАТИМА.

Новинара Виктора Ризела познавала је читава Америка као храброг и бескомпромисног борца против корупције и гангстерског насиља у синдикатима. Његове документоване написе за њујоршки „Дејли Мирор“ преносило је од 1950. године преко три стотине америчких листова. Ризел је постао трн у оку босовима синдикалног подземља. Међутим, он се није обзирао на телефонске и писмене претње.

Почетком 1956. Ризел је посетио државног тужиоца Пола Вилијамса.

— Добио сам непотписано писмо двојице информатора, Вилијамсе, и уз писмо прецизне податке о 138. хелији синдиката механичара! — ставио је на тужиоцев сто позамашну фасциклу. — Ти подаци недвосмислено доказују оно што, уосталом, одавно знамо: том хелијом владају два гангстера-рекетера: Вилијам Де Конинг и његов син!

— Драги мој, Викторе, Ви се заиста играте ватром! — рекао му је тужилац, пошто је прелистао информације. — Зар заборављате да су Вам ти гангстери убили оца зато што је покушао да их разобличи?

— Поносим се својим оцем! — Ризел нервозно прекиде тужиоцеве савете. — Шта мислите о овим документима! Дајем вам оружје у руке!

— Верујем да је све овчине расположете истинито, али Ви знате да с анонимним доставама, ма колико тачне биле, ништа не могу да започнем. Тужби су потребни живи сведоци, људи од крви и меса!

— Знаш ко су ти сведоци!

— одлучно је рекао Ризел. — Натераћу их да проговоре пред судом!

После месец и по дана новинар је опет био у тужиоцевој канцеларији:

— Она два информатора чије сте податке проучили, два поштена члана 138. хелије синдиката механичара који желе да онемогуће Де Конинга и његовог сина, спремни су да Вам усмено потврде све што су анонимно послали! Обећао сам им да ћете се побринути да до завршетка суђења буду у заштитном затвору под полицијском заштитом!

— Спреман сам да учиним све што је у мојој моћи, Викторе! — тужилац му је пружио руку. — Али, Вас не могу да заштитим. Чувајте се!

— Читајте „Дејли Мирор“, Вилијамсе! — насмејао се новинар. — Сад је ред на Де Конинга да се чувају!

АНОНИМНА ПРЕТЊА

Двадесет шестог марта 1956. отпочео је Виктор Ризел на страницама „Дејли Мирора“ рат против Де Конинга и сина. Његов први напис узбунио је америчку јавност, а још више синдикално подземље. Неколико часова после изласка првог чланка зазвонио је телефон у његовом стану.

— Слушај, прљави нови-

нарчићу! — претио је непознати глас. — Ако не подмијеш реп, ако објавиш још једно словце о Синдикату механичара, проћи ћеш као твој отац!

Виктор Ризел је сутрадан у „Дејли Мирору“ описао тај разговор, завршивши реченицом:

„Та анонимна претња је најбољи доказ да сам писао истину! Де Конинг и његов син су се уплашили!“

Ризел је из дана у дан добијао претње, али је на сваку одговарао све борбеније и све документованије. Четвртог априла увече Виктор Ризел је испалио најжешћи плотун у свом ратном походу. Два сведока који су се налазили у затвору под заштитом полиције, појавили су се у специјалној радио-емисији и америчким слушаоцима поновили све оно што су на саслушању изјавили државном тужиоцу Полу Вилијемсу.

Емисија коју су слушали милиони Американаца одјекнула је снагом експлозије. Кад се завршила, 5. априла, после два сата изјутра, Виктор Ризел је с пријатељима свратио у ресторан који је на Бродвеју држао његов стари пријатељ Лео Линди. Пошто су успех емисије залили с неколико кригли пива, Виктор се поздравио с пријатељима и изишао из ресторана.

Непун минут касније новинари који су остали у ресторану, чули су Ризелов крик, а неколико секунди затим он је, тетурајући, ушао у салу покривајући лице рукама.

— Моје очи! — јаукао је. — Моје очи!

Скинуо је руке с лица. Пријатељи су се ужаснули. Низ Ризелово сасвим црвено лице сливала се пенушава течност, а очи су му биле затворене отеченим капцима.

— То је витриол! — ужаснуо се један новинар. — Лекара, брзо, лекара! Ризеловим очима није било спаса.

ЈЕДАН ЈЕ „ПРОПЕВАО“

Ризелови пријатељи основали су фонд из којег ће бити награђен онај који допринесе да се ухвати злочинац који је ослепио новинара. У фонд који је већ после десетак дана износио више од 45 хиљада долара, хиљаду долара приложио је и Вилијам де Конинг.

Најспособнији детективи њујоршке полиције трагали су за атентатором и његовим наредбодавцем. ФБИ је у ватру послао и специјалне агенте. Многобројним

доушницима биле су обећане богате награде за сваку информацију, али је полицији тек после пет месеци пошло за руком да ухапси двојицу сумњивих криминалаца: Џозефа Карлина и Гандолфа Мирантија.

Агенти су дуго и нимало нежно саслушавали ухапшене гангстере. Најзад је Карлино подлегао притиску и обећању да ће за учешће у атентату бити само симболично кажњен и да ће га полиција заштитити од подземних босова па је „пропевао“. Његова прича личи на узбудљиви трилер:

Прве недеље у априлу 1956. Џон Диогуарди, у подземљу назван Џони Дио — Џони Бог, састао се у ресторану Доменика Банда с неколицином људи из подземља. Џони Бог, бивши гангстер и робијаш, био је пријатељ Де Конинга и један од синдикалних босова које је Ризел узео на нишан. Он је, уз помоћ батинаша, револвераша, уцењивача и убица, постао свеомоћни шеф синдиката „Тимстера“ који је званично носио име „Међународно братство кочијаша, шофера, магацинских и помоћних радника Америке“ и био једна од најјачих синдикалних организација у

МИНИ-КВИЗ

- 1 Едем је...
- 2 Шта је електропорцулан?
- 3 Где се налази планина Жљеб?
- 4 Зејтинлик је...
- 5 Шта се назива излазом звезда?

Одговори:

1. Едем је први човек који је живео на свету. 2. Електропорцулан је врста стакла. 3. Жљеб је планина у Србији. 4. Зејтинлик је село у Турској. 5. Излаз звезда је звездеца.

М ИЦЕ

САД. Под све оштријим убодима Ризеловог пера Џони Бог се осећао све неадекватније, па је одлучио да „смири“ дрског новинара.

— Треба ми човек за један атентат сумпорном киселином? — рекао је Џони

Бог на том састанку.

— Имам момка за тај посао! — јавио се окорели гангстер Џозеф Карлино. — Кажи кога треба „умити“? Карлино је потражио младог нерадника и бившег робијаша Абрахама Телвија.

— Имам посао за тебе, момче, на којем можеш зарадити чисту хиљадарку! — рекао је, показујући му боцу са широким грлом. — Извесна љубоморна госпођа Маршал жели да свог мужа, склоног љубавним авантурама, научи памети. Треба ову разблажену киселину да саспеш у лице мистера Маршала који ће, неко време, морати под завојима да скрива своју лепоту! Буди овде сутра увече. Довешћу момка који ће ти показати неверног мистера Маршала!

Сутрадан после поноћи гангстер Гандолфо Миранте с Телвијем зреао је пред рестораном Леа Линдија. Кад се на вратима појавио Ризел, Миранте је Телвију

дао знак. Атентатор је несрећном новинару у лице сасуо сумпорну киселину и изгубио се у ноћ.

РИЗЕЛ НАСТАВЉА РАТ

Следећег јутра Џозеф Карлино однео је Абрахаму Телвију хиљаду долара, награду за кажњавање неверног мистера Маршала.

— Шта ти је то, Аби? — запитало је, пажљиво испитујући гангстерово лице. — Одакле ти те флеке?

— Киселина је била јача него што сам мислио — одговорио је млади криминалац. — Неколико капи прснуло ми је у лице и видиш шта се збило!

— Телви је био неспретан! — мирно је рекао Џони Бог кад је чуо за атентаторов мајер. — Опасан је. Ако га полицајци с тим флекама било где угледају, штпаће га!

После извесног времена један полицајац је на периферији Њујорка нашао леш с рупом од метка на потиљку. Није га било тешко идентификовати: Абрахам Телви, стар 22 године, криминалац и робијаш. Полиција је веровала да је Телви пао као жртва многобројних међусобних гангстерских обрачуна. Његову смрт нико није повеао с нападом на Виктора Ризела.

На основу Карлинових признања полиција је ухапсила пет гангстера, а Пол Вилијемс је подигао оптужбу против Џона Диогуардија, мада је био свестан да му сведочење Џозефа Карлина неће на суђењу бити неко убојито оружје.

Тако се и догодило. Сви оптужени, сем Карлина, на суђењу су одбијали било какву везу с Џони Богом и Ризелом. Одбрана је вешто приказала Карлина као бедну кукавицу, полицијског сарадника, провокатора и плаћеног лажова.

Ризелови пријатељи новинари у чланцима су доказивали да је Џони Бог наредбодавац, али да иза њега стоје његови босови, а међу њима и Вилијем де Конинг, људи који су из сенке организовали атентат. Све је било узалуд.

Суд је на временске казне осудио само тројицу гангстера, међу којима је и Гандолфа Мирантија. Џони Бог је био ослобођен због „недостатка доказа“.

Џозеф Карлино је „певањем“ купио слободу: ослобођен је оптужбе. Неколико дана после суђења је нестао. Вероватно је завршио негде на дну реке с „бетонским чизмама“, као неспретни Абрахам Телви, с метком у потиљку.

Слепи Виктор Ризел је показао да је прави борац. Наставио је рат против корупције и насиља у радничким организацијама Америке.

А. Р.

ТРАГОМ НАШИХ РУБРИКА

НЕСУЋЕНИ КАРАЂОРЂЕВ ЗЕТ

У „Политикином Забавнику“ бр. 1423 изашао је чланак о бимбашу Конди. Желео бих да допуним неке податке о самом догађају и личностима у борби за освајање Београда 1806. године.

Кондино бекство на српску страну у августу или септембру 1806. навело је Турке на помисао да ће те ноћи Срби напасти варош. Зато је читав Београд био осветљен машалама уз пуцњаву из пушака и топова. Са Кондом су из вароши побегли и многи хришћани који су хтели да помогну Србима. Напад је почео 30. новембра 1806. године по старом — односно 12. децембра по новом календару. То је било време прославе Бајрама па су Турци, веселећи се, попустили у будности.

У поменутом чланку наводи се да се не зна Кондино име. Међутим, Живорад П. Јовановић у књизи „Из старог Београда“ наводи да је Кондино право име било Јовча Михајловић, родом из Полињља. Са њим су при

освајању вароши били: Узун Мирко Апостоловић, пет бећара: Драгић Милутиновић, Младен Н. Петгар Сремац, Никола Стамболија и Карловалија.

Карађорђева војска од 25000 војника и око 30 топова била је овако распоређена: према Сава-капији био је војвода Милоје Петровић (коме је Конда отворио капију), према Варош-капији кнез Сима Марковић, према Стамбол-капији војвода Васа Чарапић, а према Видин-капији Станоје Главаш, Вуле Илић и Вујица Вулићевић. Топовима је руководио капетан Радич Петровић и он их је распоредио дуж целе одбрамбене линије од Саве до Дунава. Пред Стамбол-капијом смртно је рањен Васа Чарапић.

Исте податке о Конди и његовим друговима наводи и „Политика“ у броју од 23. 2. 1971. године у пису о Кондиној улици. У њему се наводи да је он продужио борбу са устаницима до 1813. године, када је побегао у Хотин, у Бесарабију, и да је умро у

румунском граду Јашију, што није тачно.

Милан Ђ. Милићевић у „Кнежевини Србији“, поред осталог, наводи следеће:

„Конда је у првом јуришу добио пет тешких рана. Сместили су га после у Аганлијин конак, где се дуго лечио.“

По освајању Београда, многа господа из Немачке прелазила су у Београд, и сви су доходили и гледали Конду, а и Карађорђе и све старешине српске војска су га уважавале.

Конда се излечио од рана, и ишао још, године 1807, на Ужице, и те године о Тројицама погинуо у великом боју на Лозници. Чуо сам да је укопан у манастиру Троноши.

Конда је био човек омаљен, окрушаст. Кад је погинуо, није му било више од 30 година.

Карађорђе га је тако волео и уважавао да му је, кажу, хтео дати своју кћер, само да га није прерано јуначка смрт уграбила“.

Р. Димитријевић
Београд

BABALU

СТРИП

СВЕМИРСКИ
БРОД СА ПЛА-
НЕТЕ ПИТУР-
НУС ПРИНУДНО
СЕ СПУСТИО
НА ЗЕМЉУ
КОД ГРАДИНА
ВИТФОРДА.
ПОСАДИ, КОЈУ
САЧИНЈАВАЈУ
ШЕСТ СИГУШ-
НИХ БИГА, ПРИ-
ТЕКАО ЈЕ У ПО-
МОК ДЕЧАК ПИТ
ПАРКЕР. ПИТ СЕ
НИЈЕ ОДВАЈАО
ОД СВОЈИХ МА-
ТИХ ПРИЈАТЕ-
ЉА, ВОДИО ИХ
ЈЕ И У БИОС-
КОП...

ИЗИБИ, ШЕРИФЕ? ДАЈЕМО ТИ
ДЕСЕТ СЕКУНДИ ДА ОСПОБО-
ДИШ НАШЕГ БРАТА?

ЈАДАН ЧОВЕК?
ШТА МОЖЕ ДА УЧИ-
НИ САМ ПРОТИВ
ТЕ ГОМИЛЕ?

НЕГЕ ОН
НИ ИЗИ-
БИ ИЗ СВО-
ЈЕ КАНЦЕ-
ТАРИЈЕ?

КЛАДИМ
СЕ ДА
ХОРЕ?

ПСССТ?

ТИШИНА,
МАТИ?

ПСТ?

ИЗБАЦИТЕ МЕ
НАПОЉЕ ЗБОГ
ВАС? МИС-
ЛЕ ДА ЈА
ПРИЧАМ
НАРТИЈА?

ИЗВИНИ,
ПИТЕ, АЛИ
ФИЛМ ЈЕ
ЗАИСТА
УЗБУД-
ЉИВ?

ГЛЕДАЈТЕ!

ШЕРИФ
ЈЕ ИЗИ-
ШАО?

ЗНАО
САМ?

ОКЕЈ?
САМИ СТЕ
ОВО
ТРАЖИ-
ЛИ?

БАНГ?
БАНГ?
БАНГ?

ААХ?

АУУ?

НЕБЕРО-
ВАТНО? КА-
КО ИХ ЈЕ
СРЕДИО?

ШТО
ПУЦА?

СИЛА
ЈЕ?

НАСНИЈЕ, КАД ЈЕ ПИТ КРЕ-
НУО КУБИ...

БИО ЈЕ ОВО
НАЧУЗБУД-
ЉИВИЈИ
КАУБОЈАЦ
КОЈИ СПО-
ГЛЕДАТИ?

КАД СЕ
ВРАТИМО
НА ПИТУР-
НУС, НАУ-
ЧИЋЕМО
НАШУ ДЕ-
ЦУ ДА
СЕ
ИГРАЈУ
КАУБО-
ЈА?

И МЕНИ СЕ
ТА ИГРА ДОПА-
ДА? ШТО СЕ И
МИ НЕ БИСТО
МАЛО ЗАБАВ-
ЉАТИ?

ОДЛИЧНА ИДЕЈА?
УПОТРЕБИЋЕМО СВО-
ЈЕ ЗРАЧНЕ ПИШТО-
ЉЕ?

ОВДЕ ЋЕ-
МО СЕ
„БОРИТИ“?

ПИТЕ,
ПАЗИ ДА
СЕ НЕКО
НЕ ПОЖА-
ВИ?

ОКЕЈ,
КОНДА-
РЕ?

УБРЗО...

ВУУУУ?

БАНГ?

ПИУУУ?

УХ?
УБО САМ
СЕ НА
НЕШТО?

ПАЗИТЕ?
МОГЛИ БИ-
СТЕ ДА ПО-
ГОДИТЕ
ЈЕДАН
ДРУГОР?

Ф33333?

НЕ БРИНИ, ПИТЕ?
ИМАМО БРЗЕ
РЕФЛЕКСЕ?

НЕ ПОСТО-
ЈИ ОПАС-
НОСТ ДА
НЕКО БУ-
ДЕ ПОВРЕ-
БЕН?

ВИДИШ?

Ф3333?

У ТОМ ТРЕНУТКУ...

ФУУУУУУУ?

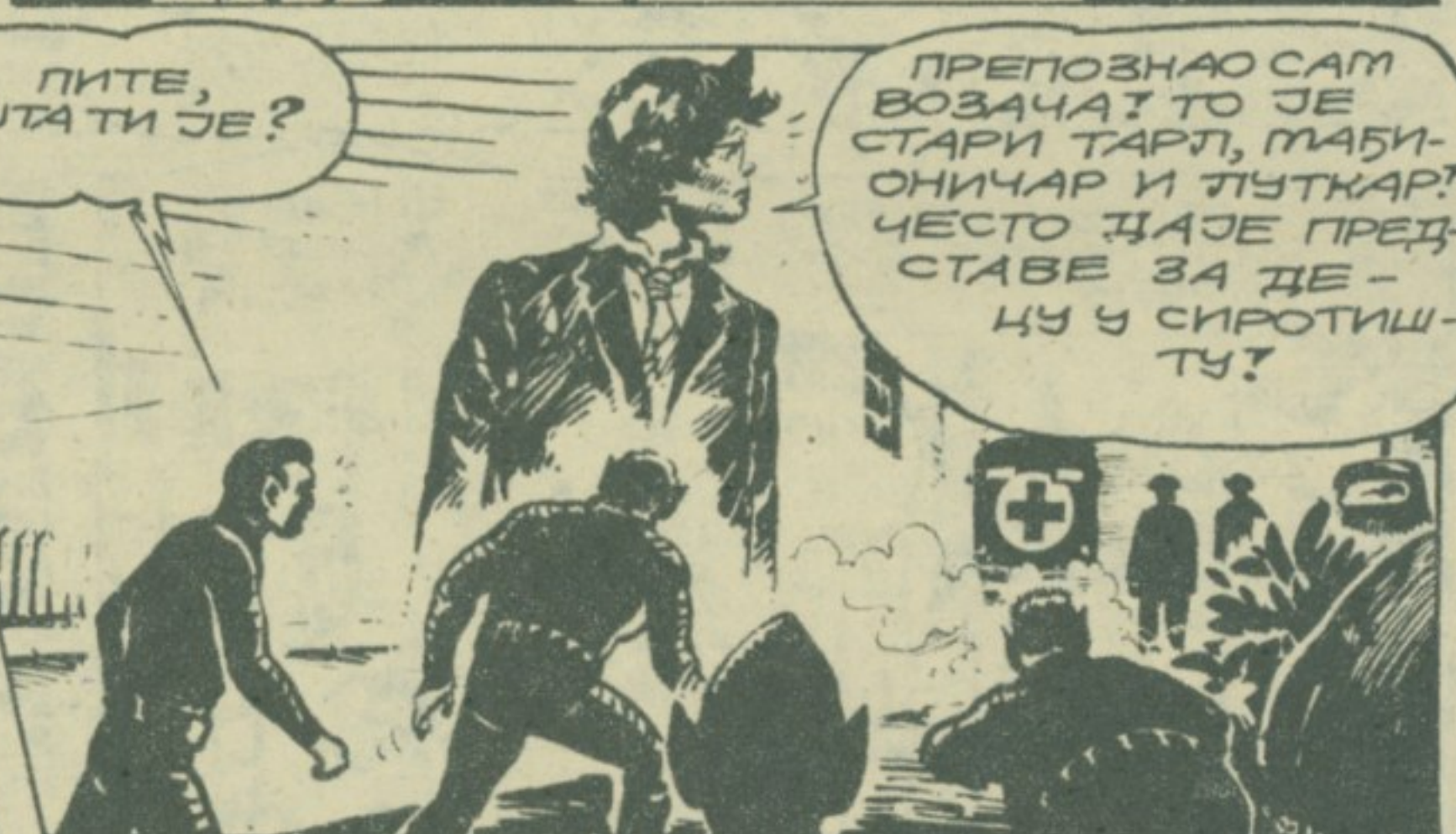
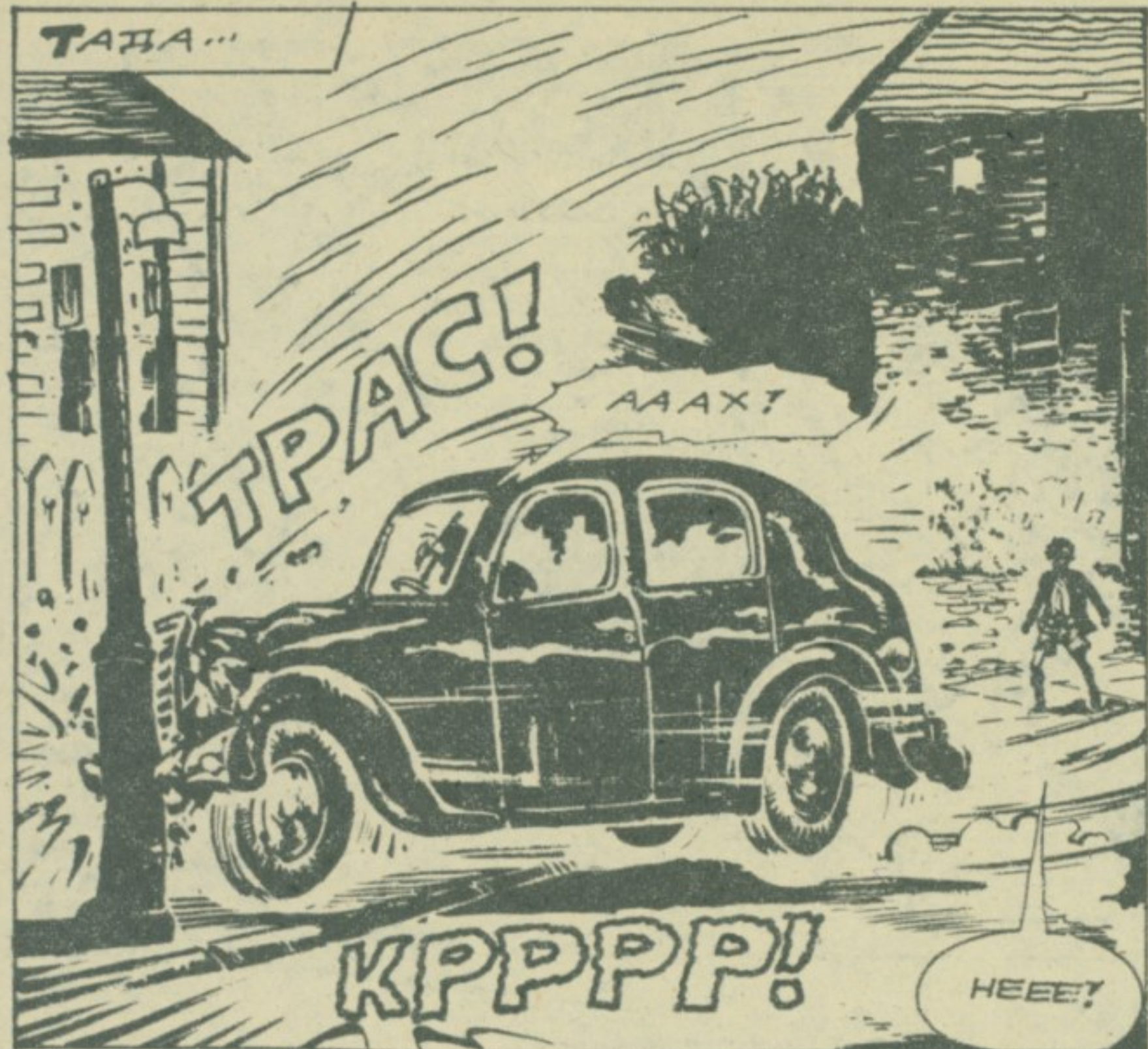
ЗРАК СЕ
ОДБИО ОД
СТЕНЕ?

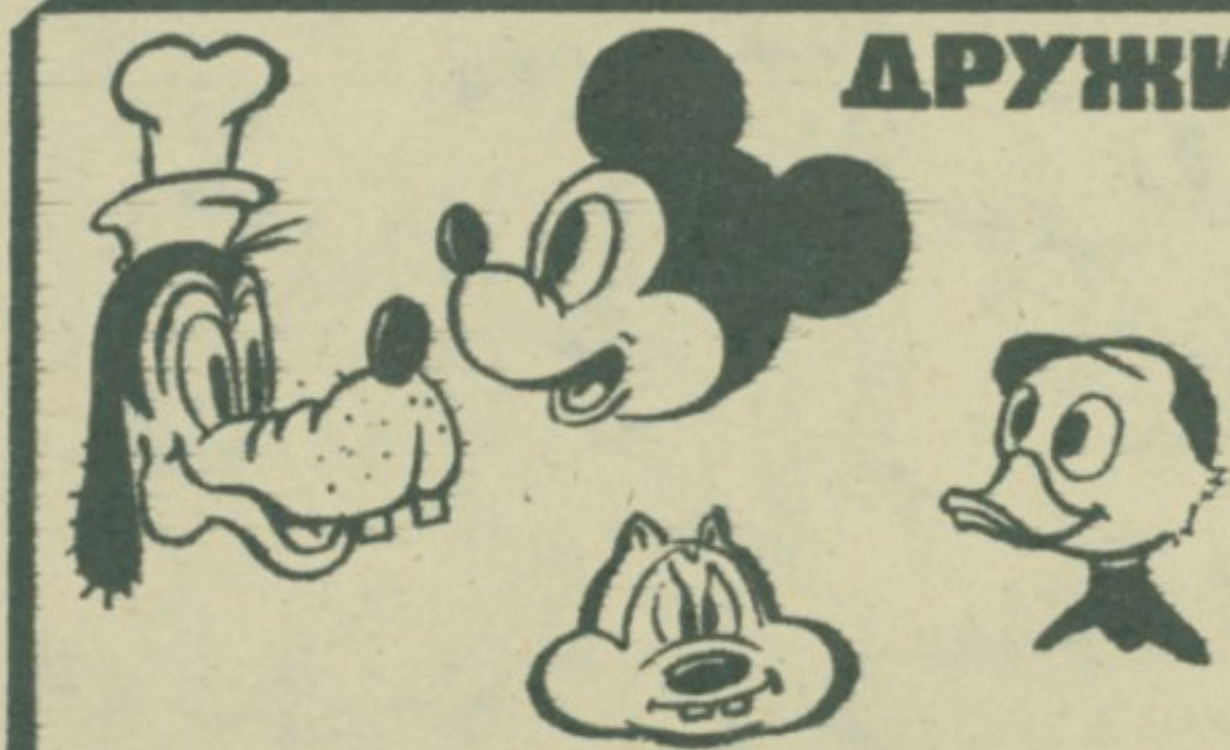
ЈЕДАН АУТО ЈЕ
БАШ ПРОЛАЗИО...

ШТА?

Ф333333?

БАНГ!

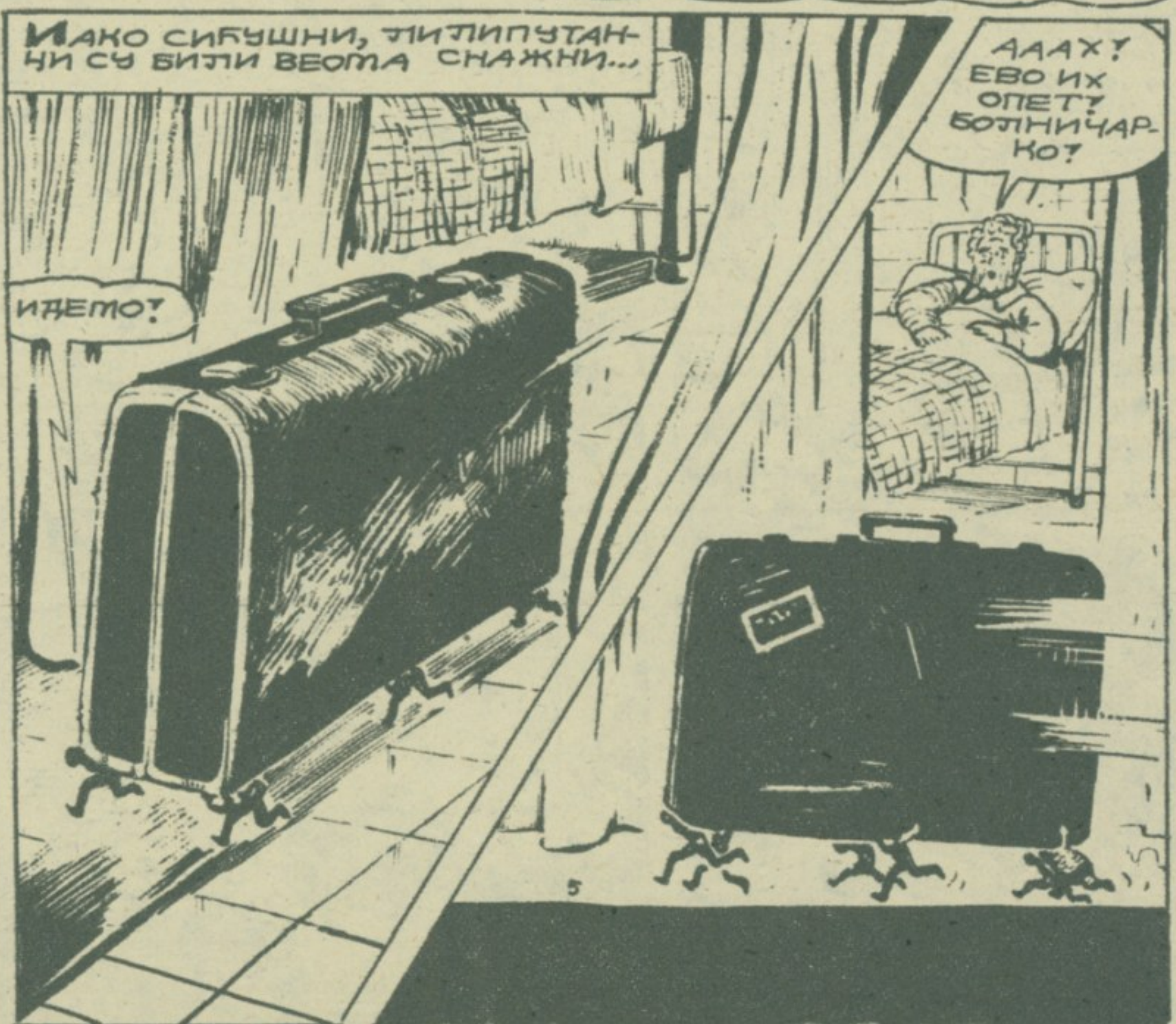

ДРУЖИТЕ СЕ С ЈУНАЦИМА

Волша 2изнија

ЧИТАЈТЕ

Микијев
ЗАБАВНИК

ДЕЧАК ЈЕ СВЕ ЈАЧЕ
СТЕЗАО ГРАНФ...

НЕ ВЕРУ-
ЈЕМ ДА ЈЕ
ТАРЛОВ АСИ-
СТЕНТ? ОН ЈЕ
ОБИЧНА
ВАРАТИЦА?

ОХ? САД
БЕ ГРАНФ
ДА НАПРАВИ
НЕКУ
ГЛУПОСТ?

ПИТ ЈЕ БИО У ПРАВУ...

ЛУТКА
КАО ДА
ЈЕ ОД
МЕСА?

УПОТРЕБИ-
ТИ СВОЈ ЗРАЧ-
НИ ПИШТОЉ?
ОКРЕНУТИ ГА
НА НАЈСТА-
БИЛЕ? ОСЕ-
ТИТЕ САМО
УБОД?

ДУМ!

ААААА!

ШШШШ!

БИЛИ,
ШТА ТИ
ЈЕ?

НЕШТО МЕ
ЈЕ УБОЈЛО
ЗА НОС?
ОНА ЛУТ-
КА,
СИГЊРАН
САМ?

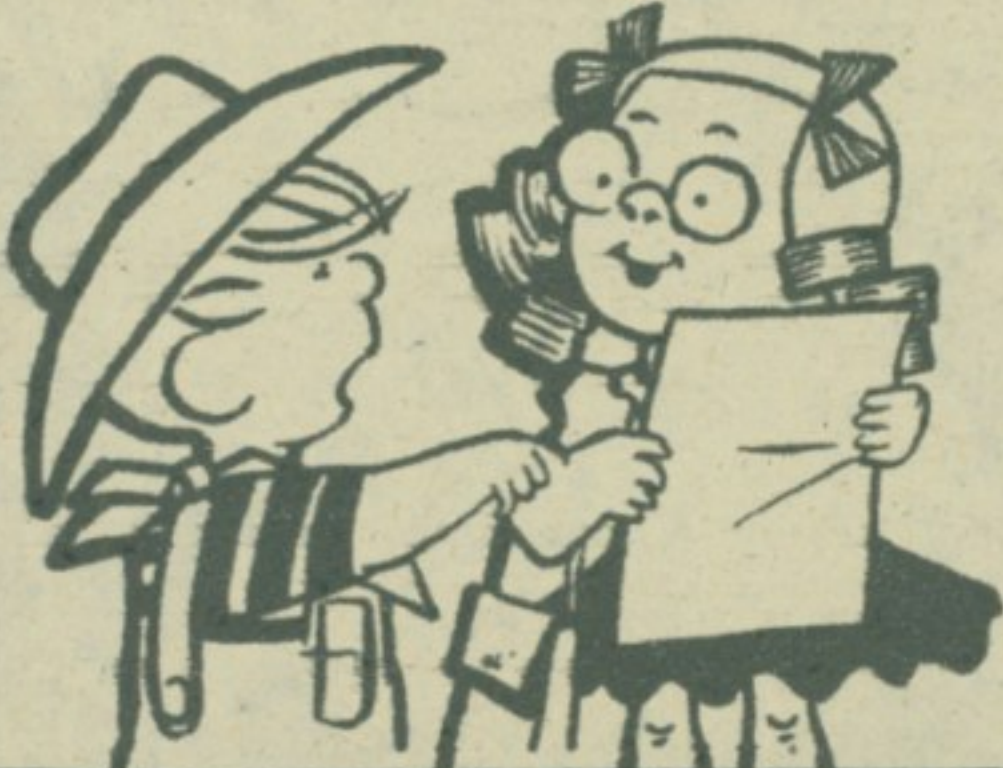
СВАШТА? ПОТО-
МЈО СИ МИ ЛУТ-
КУ?

ПИТ ЈЕ
ШАПУТАО
ГРАНФ...

ТЕБИ ЈЕ
МЕСТО У КО-
ФЕРУ? ОСТА-
ВЕШ У ЊЕМУ
ДО КРАЈА
ПРЕДСТА-
ВЕ?

МММ?

ВИДИШ ШТА
СИ ЧУДИО?

Denis

ВАС СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ВОДИ
У НОВЕ АВАНТУРЕ

ДЕЦА СУ БИ-
ЛА НЕПОВЕР-
ЉИВА ПРЕМА
ПИТУ...

УМЕСТО ЧОБИЧА-
ЖЕНОГ ШОА ЧИКА
ТАРПА, ЈА КУ ВАС
ЗАБАВИТИ ДОЖИВЉА-
ЉИМА СА ДИВЉЕГ
ЗАПАДА?

НЕ
ВЕ-
РУ-
ЈЕМ
ДА БЕ
УСПЕ-
ТИ!

КОНДАРЕ,
НЕМОЈ
ДА МЕ ИЗ-
НЕВЕРИ-
ТЕ?

НЕ БРИНИ,
ПИТЕ? ТИ
САМО ДРЖИ
НОЖИЦЕ, ОС-
ТАЛО ПРЕПУС-
ТИ НАМА?

И ТАКО...

ДОПАЗЕ БРА-
БА ХАРИГАН
ДА ОПЉАЧКА-
ЈУ БАНКУ?

ИЗГЛЕДА ТА-
КО СТВАРНО?

АТИ, УПАЛИ СУ У
ЗАТКУ? ШЕРИФ И
ЊЕГОВ ПОМОГНИК
ИХ ЧЕКАЈУ НА ИЗ-
ПАЗУ ИЗ БАНКЕ?

ЈУХУУУ!

БАНГ!

ПУЦАЈ-
ТЕ??

САЛУН

БАН

БАНГ!

БАНГ!

САЛУН

ФАНАС-
ТИЧНО?

КАКВА
БОРБА?

ПОРОДИО
МЕ?

ДЕЦА БУРНО ЗАПЉЕСКАШЕ
НА КРАЈУ ПРЕДСТАВЕ...

БОЉИ ЈЕ
ОД ЧИКА
ТАРПА?

СИЛАН ЈЕ?

ОВАКО НЕШТО
ЈОШ НИСТО
ВИДЕЛИ?

НА ТРЕНУТКЕ
МИ СЕ ЧИНИЛО
КАО ДА СУ ПУТ-
КЕ ЖИВЕ?

ПА, ТИ СИ БОЉИ
ОД СВОГ УЧИТЕ-
ЉА?

ОВАЈ...

ДОБИГЕШ ПЕТ
ФУНТИ ВИШЕ
НЕГО ШТО СМО
ДАВАЛИ ТАР-
ПУ?

ТРИДЕСЕТ ФУН-
ТИ? ТО ЈЕ ДОВОЉНО
ЗА ОШТЕТУ ЗА АУТО-
МОБИЛ?

ЧИМ СУ НАПУСТИЛИ
СИРОТИШТЕ...

УС-
ПЕЛИ
СМО
?

ЈЕ Л'ТИ
СЕ ДОПАТА
ПРЕДСТАВА,
ПИТЕ?

ЈОШ ПИТАШ?
ХАЈДЕМО У
БОЛНИЦУ ДА
ВРАТИМО КО-
ФЕР?

ДВАДЕСЕТ МИНУТА
КАСНИЈЕ...

ОКЕЗ, ПИТЕ?
ПРЕПУСТИ КО-
ФЕР НАМА?

ПО-
ЖУРИ-
ТЕ?
ЧЕ-
НАМ
ВАС С
НЕСТРП-
ЉЕЊЕМ?

ЛИЛИПУТАНЦИ СУ СЕ КРЕТАЛИ
МУЊЕВИТОМ БРЗИНОМ...

САМО
НАПРЕД?
НИЈЕ
НАС ВИ-
ДЕО?

ТАРЛ СЕ БАШ ТАДА
ПРОБУДИО...

КАКО
СЕ
ОСЕЉА-
ТЕ?

МНОГО
БОЉЕ
ДОКТОРЕ?

МОЈ
КО-
ФЕР?

ЕВО ГА? ОТВО-
РИ КУПАДА ВИ-
ДИТЕ ДА ЈЕ СВЕ
У ЊЕМУ?

ХЕЈ? ОВДЕ
ИМАТЕ И НОВАЦ?
ЈЕ ЛИ ТО ПЛА-
ТА ЗА ОДРЖА-
НУ ПРЕДСТА-
ВУ?

ОБАЈ...
ЗА...

КАКО
СЕ ОБ-
РАДО-
ВАО?

ТО ЈЕ НАСТАЊЕ
ШТО СМО МОГЛИ ДА
УЧИНИМО ЗА ЊЕГА?

ТЕК ЋЕ
БИТИ ИЗНЕ-
НАБЕН КАД
ЧУЈЕ ДА
ИМА АСИ-
СТЕНТА?

ЧУПСТ,
САД САМ
СЕ СЕТИО!
ГРАНФ ЈЕ
ЈОШ БЕ-
ЗАН У
ТОМ
ЦЕПУ?

УВЕК ЈОШЕ ВОЉЕ, ГРАНФ ЈЕ
САДА ЈОШ ВИШЕ БЕСНЕО...

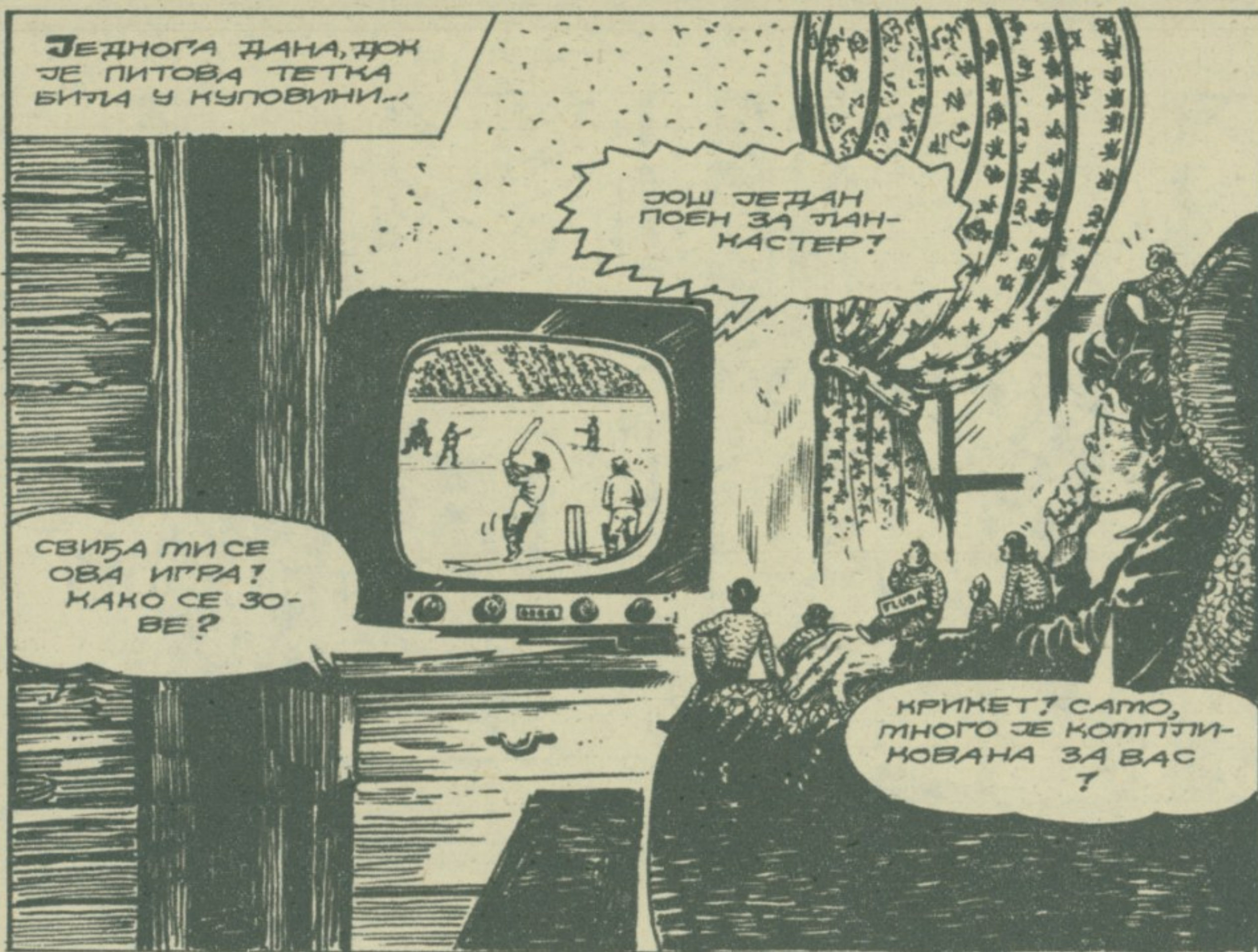
ПЛАТИЋЕШ
МИ ЗА ОВО,
ПИТЕ? СМЕС-
ТА МЕ ОДВЕ-
ЖИ?

НЕКУ ДОК МИ НЕ
ОБЕЉАШ ДА РЕШ
СЕ ПРИСТОЈНО ПО-
НАШАТИ?

ПИТ, ИАКО ЈЕ
ЗЕМЉАНИН, НИЈЕ
ГЛУП?

ХА, ХА,
ХА?

ДРУЖИТЕ СЕ С ЈУНАЦИМА

ВолшаQuizнија

ЧИТАЈТЕ **Микијев ЗАБАВНИК**

Али, више ништа није могло да заустави лилипутанце...

ВРАТНИ-
ЦЕ СУ
ГОТОВЕ!

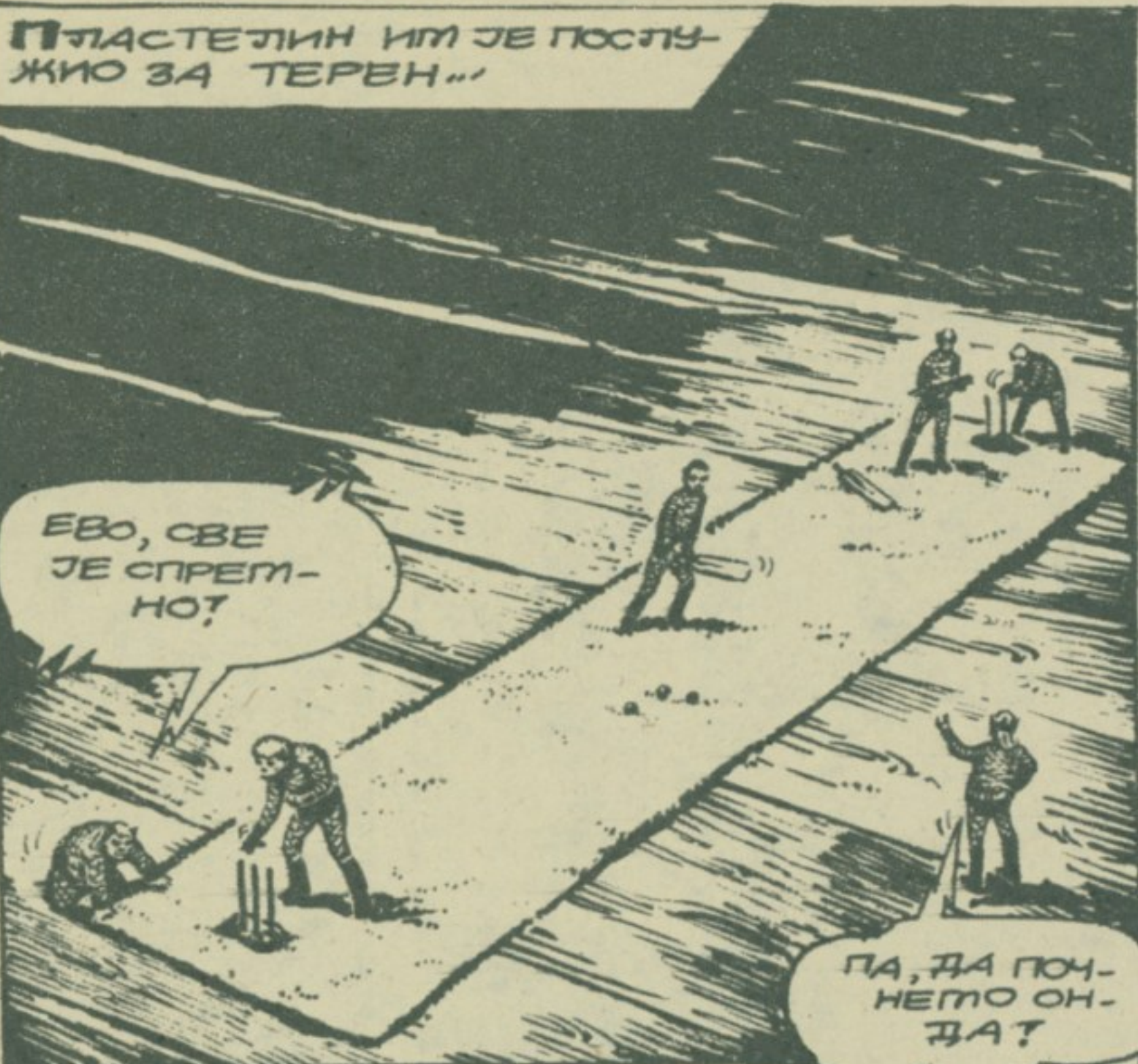
МОГЛИ
СТЕ ДА
УЗМЕТЕ
ПАЛИДРВ-
НА, А НЕ ДА
МИ УПРО-
ПАСТИТЕ
ШАХ?

ПЛАСТЕЛИН ИМ ЈЕ ПОСЛУ-
ЖИО ЗА ТЕРЕН...

Ево, све
је спрем-
но?

ПА, ДА ПОЧ-
НЕМО ОН-
ДА?

ТИЗ,
БАЦИ
ЛОП-
ТУ?

ЈУПИИ?

ПИТЕ,
ТИ БУ-
ДИ СУ-
ДИЈА?

СЈА-
ЈАН
УДА-
РАЦ,
ЗАП?

ФИЗУУУ!
БРАВО?

ПИТ ЈЕ УПЛАШЕНО ГЛЕ-
ДАО КАКО ЛОПТИЦА ЛЕ-
ТИ ПО СОБИ...

ПАЗИТЕ
НА ПРО-
ЗОР, МОЛИМ
ВАС?

ГРАНФ, ЈЕСИ
ЛИ НАШАО
ЛОПТИЦУ?

БАЦИ
ЈЕ,
БРЗО?

ГРАНФ ЈЕ ЈЕДВА ЧЕКАО ДА
СЕ ДОКОПА ЛОПТЕ...

ЈЕААА!

ГРАНФ,
ШТА
ТО РА-
ДИШ?

ЛОПТА СЕ ОДБИЛА ОД ФУД-
БАЛА И...

ФИЗУУУ!
ЦАНГР!

РАЗБИО
СИ ПРО-
ЗОР?

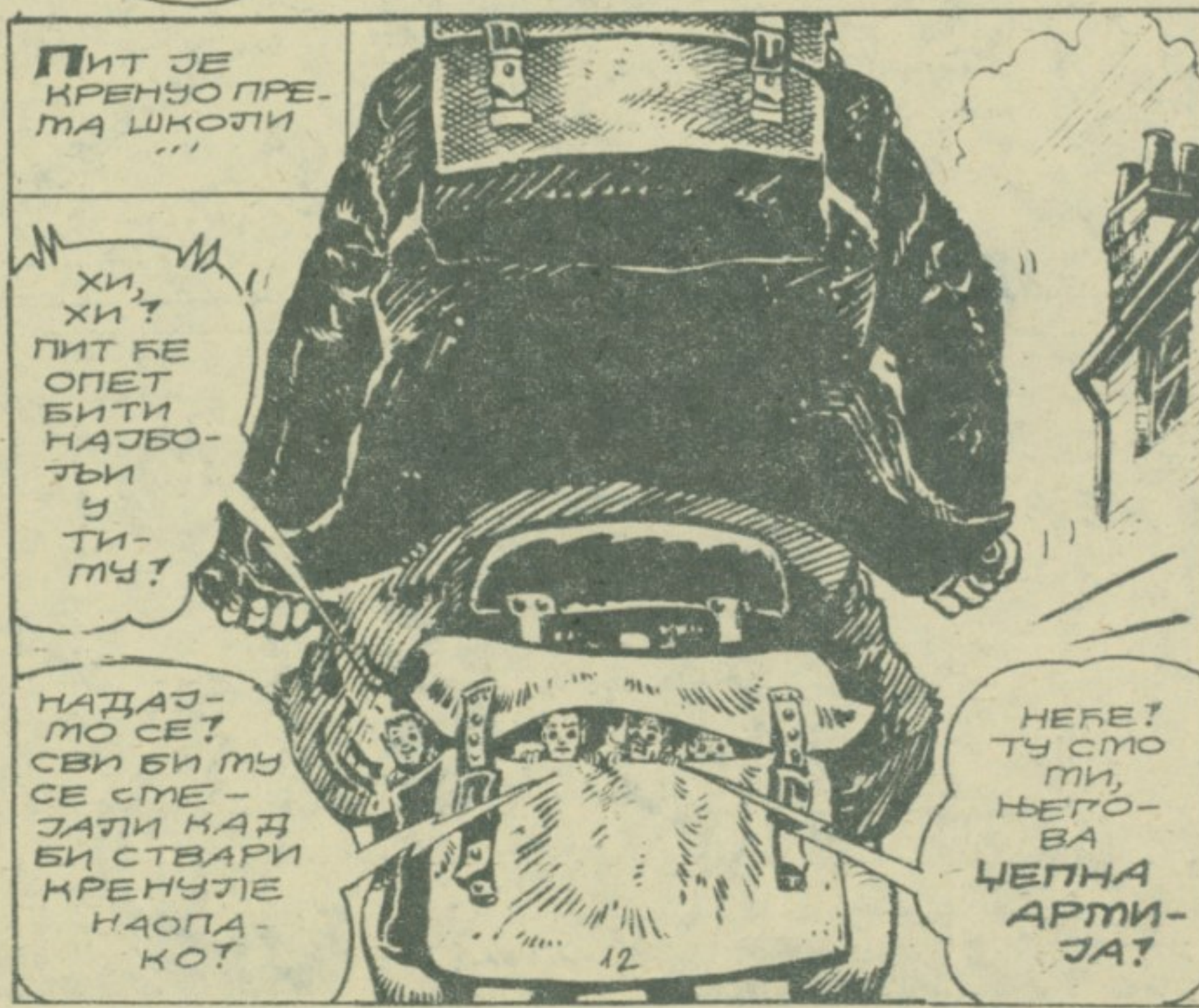
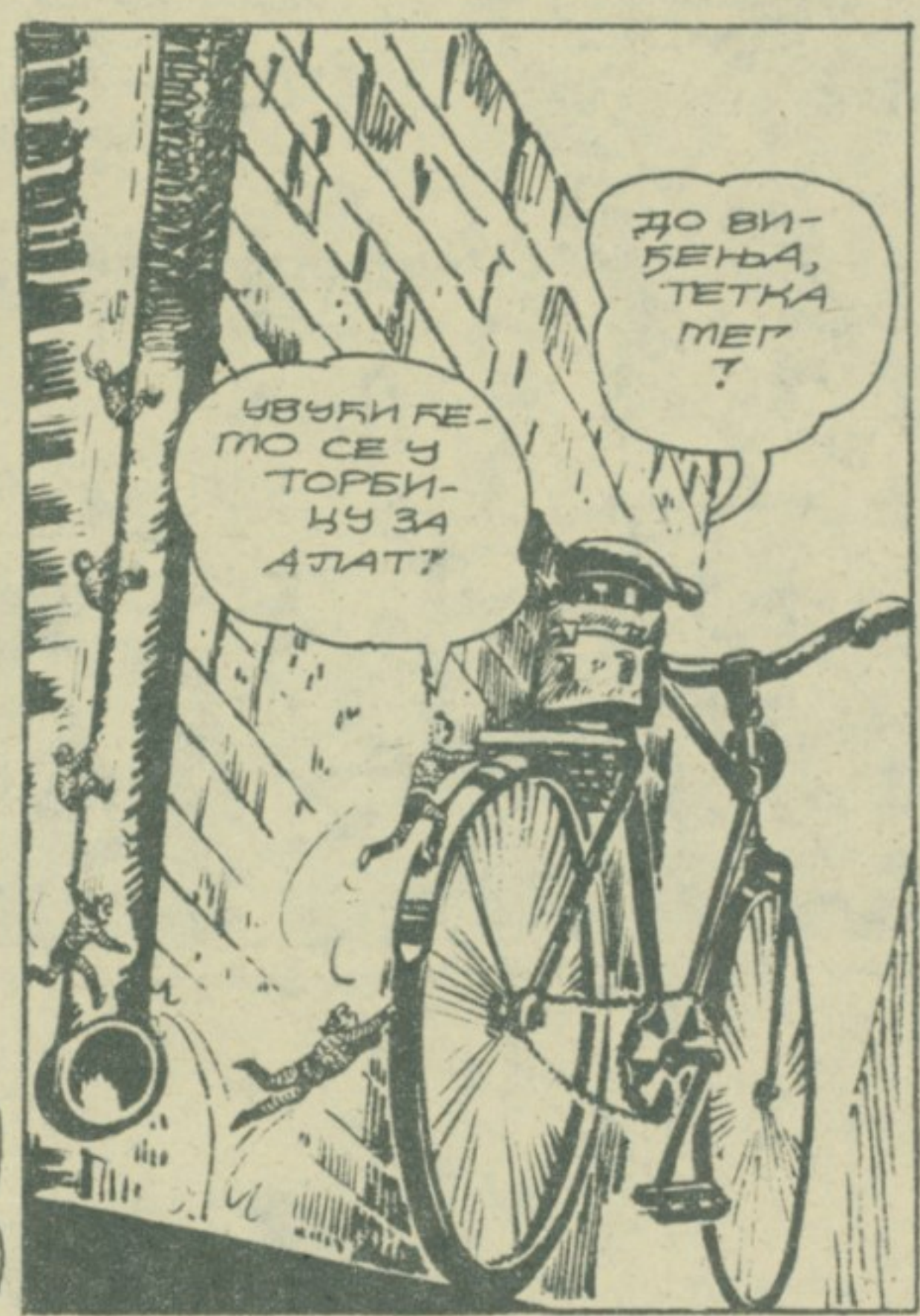
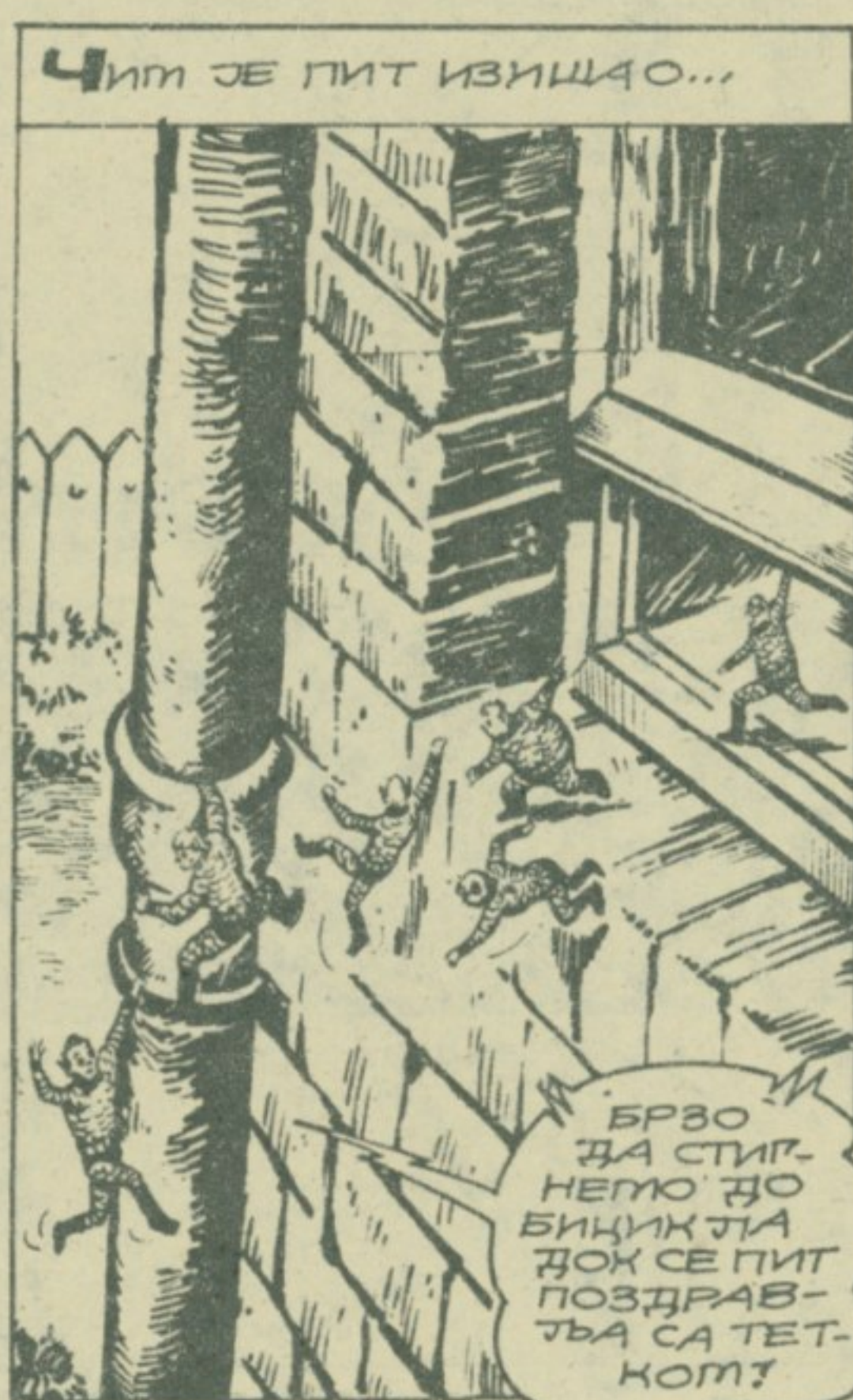

ЗАЧУО СЕ
ПЛАС ТЕТ-
КА МЕГ...

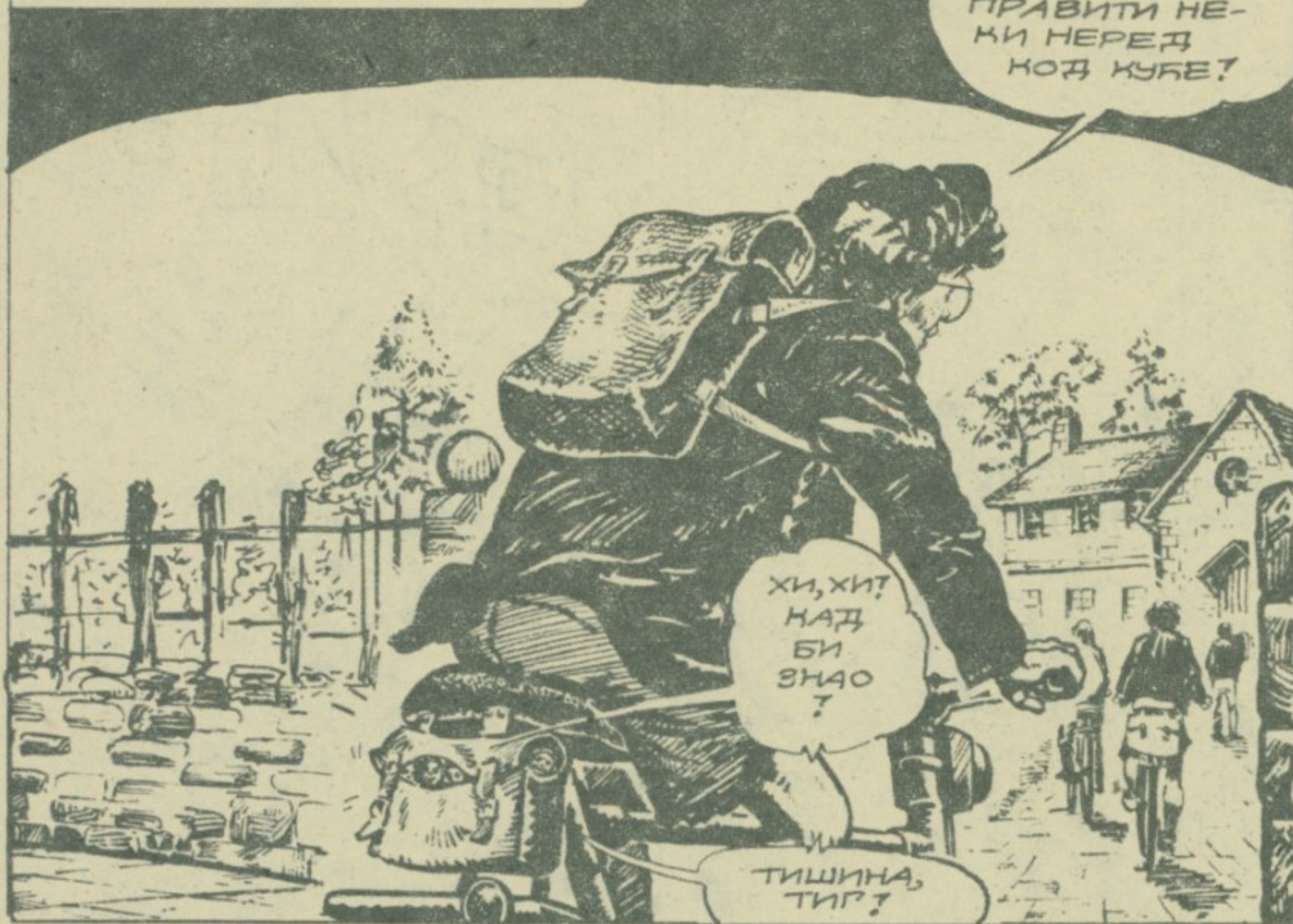
ПИТЕ,
ЈЕСАМ
ЛИ ЈА ТО
ЧУЛА
ПОТЉА-
БУ СТАК-
ЛА?

НЕ...
САМО
ТИ СЕ
УЧИНИ-
ЛО?

ДОК СЕ ПРИБЛИЖАВАО ШКОЛИ...

НАДАМ СЕ
ДА НЕБЕ НА-
ПРАВИТИ НЕ-
КИ НЕРЕД
КОД КУБЕ?

ХИ, ХИ!
НАД
БИ
ЗНАО
?

ТИШИНА,
ТИГ?

БИБЕ ОВО
НАЈТУЖНИ-
ЈИ ДАН У
МОЈ ЖИВО-
ТУ?

ИЗЛАЗИ-
МО ЧИМ
ПИТ ПАР-
КИРА
БИЦИКЛ
?

ЈЕДВА
ЧЕКАМ?
УКОЧИО
САМ СЕ?

АЛИ...

ДО БА-
ВОТАТ
НЕМАТ
УЛОЖАК
У ЈЕДНОЈ
ЦИПЕТИ
ЗА КРИ-
КЕТ? МОЖ-
ДА ЈЕ У
ТОРБИЦИ
ЗА АЛАТ?

НЕ?

НАБИ
БЕ НАС
И НАШ
ПЛАН
БЕ ПРО-
ПАСТИ
?

ТАДА...

13

Denis

ВАС СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ВОДИ
У НОВЕ АВАНТУРЕ

СЈАЗНО
ЗАУСТАВ-
ЉЕНА ПОП-
ТА? АЛИ,
БИЛО ЈЕ
СЛУЧАЈ-
НО?

УМА-
ЛО ДА
НАС
ОТКРИ-
ЈЕ?

ЛИЛИПУТАНЦИ ИСКО-
РИСТИШЕ ТРЕНУ-
ТАК...

БРАЈА-
НЕ, КО
ЈЕ ОВАЈ?
НОВИ
УЧЕНИК
?

АХА?
ДОСЕЛМО
СЕ У ВИТ-
ФОРД?

ДУМ!

КАЖУ ДА ОДЛИЧНО ИГ-
РА КРИКЕТ? ИГРАЋЕ НА
ДАНАШЊОЈ УТАКМИ-
ЦИ?

МЛАДИК ЈЕ ПРИШАО
ПИТУ...

ЧУЈЕМ ДА СИ
ТИ НАЈБОЉИ
СПОРТИСТА У
ШКОЛИ?

ОВАЈ...
ДА...

ЗАП ЈЕ БИО НАЈСНАЖ-
НИЈИ МЕЂУ ЛИЛИПУТАН-
ЦИМА...

ДУМ!

ФИЗУУУУ!

ГЛБ!

ИГРАЈУ
И ДА
НАС КРИ-
КЕТ, АЛИ
НА СУПРОТ-
НОЈ СТРА-
НИ?

УУХ?
ПУСТИ
МЕ?

ЛИЛИПУТАНЦИ СУ ПО-
БЕСНЕЛИ...

ХА, ХА,
ХА?

НЕБУ ДА
ДОЗВО-
ЛИМ ДА
ОВАКО
ПОСТУПА
СА ПИ-
ТОМ?

НАПРЕД,
ЗАП?

ТИ,
МАЛИ...

СТАНИ, СЛЕДЈЕ?
ЧИЈЕ ПИТ БА-
НИО ПОПТИЦА?

ДОЛЕТЕЛА
ЈЕ С ДРУГЕ
СТРАНЕ?

Али, слејд није био
убебен у то...

ЧЕКАЈ САМО ДА СЕ
НАБЕМО НА ТЕРЕ-
НУ?

ПОБЕ-
ДИМЕ
БОЉИ,
СЛЕЈ-
ДЕ?

ХРАБРО,
ПИТЕ?
ПОКАЗАО
СИ ТОМ
ХВАТИ-
САВЏУ?

ЗАПРЕПАС-
ТИМЕ СЕ КАД
ВИДИ КА-
КАВ СИ ИГ-
РАЧ?

БОЈИМ СЕ ДА БУ
ИХ РАЗОЧАРАТИ? ДА
СУ САМО ОВДЕ ЛИ-
ЛИПУТАНЦИ?

ПИТОВИ МАТИ ПРИЈАТЕЉИ
ВЕЋ СУ БИЛИ НА ТЕРЕНУ...

ТРЕБА
ДА ЗА-
УЗМЕМО
ДОБАР
ПОЛО-
ЖАЈ?

НЕ ВИДИМ
НЕКО ЗЛОД-
НО МЕСТО ГДЕ
БИСТО СЕ
САКРИЛИ?

МОЖДА
У ОВОМ
ШАХТУ,
КОНДА-
РЕ?

НИЈЕ
ЛОШЕ
МЕСТО,
МУНИ?

ТРЕБАТО ЈЕ ДА ПРВИ НА-
СТУПИ...

КАД ПОЧ-
НЕ ИГРА,
ЛАКО ЋЕ-
МО ИЗИЋИ
ОДАВ-
ДЕ?

НИКО НАС
НЕЋЕ ВИ-
ДЕТИ ЈЕР
ЋЕ БИТИ ЗА-
ОКУПЉЕНИ
ИГРОМ?

УБРЗО, ИГРАЧИ ИЗИЂОШЕ НА
ТЕРЕН...

НАПРЕД,
ПЛА-
ВИ?

ПОКАЖИ-
ТЕ ИМ,
БЕЛИ?

ДОЛАЗЕ
ИГРАЧИ?

ДО БАВОЛА?
СУДИЈА ЈЕ
СТАО НА РЕ-
ШЕТКУ?

ШТА ЋЕМО
САД? КАКО
ДА ПОМОГ-
НЕМО ПИ-
ТУ?

НЕМА
КОРИСТИ
ОД ЊЕГА
БЕЗ НАС!

ЈА БАЏАМ ЛОПТУ,
ПИТЕ? ЛЕТЕЋЕШ ЗА-
ЈЕДНО С ЊОМ?

САМО ТИ
ТАКО
МИСТИ?

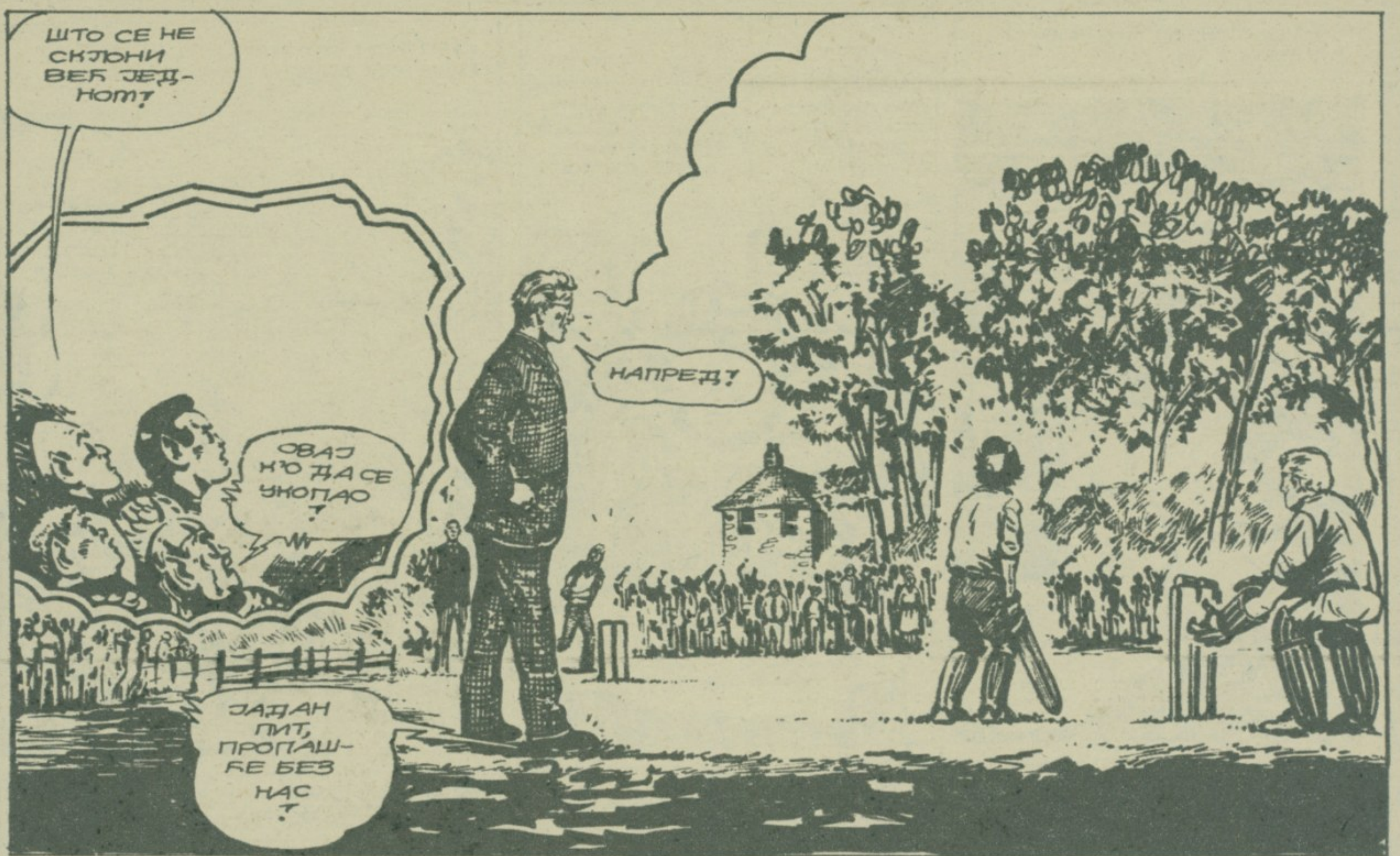
Али, КАД СУ
ЛИЛИПУТАН-
ЦИ ХТЕЛИ ДА
НАПУСТЕ
ШАХТ...

ЈЕСТЕ
ЛИ СПРЕМ-
НИ? ОН-
ДА, ПОЧ-
НИТЕ!

ТУП?

ШТА?

ДРУЖИТЕ СЕ С ЈУНАЦИМА

Волша 2изнија

ЧИТАЈТЕ **Микијев ЗАБАВНИК**

ОВО ЈЕ ТРЕ-
НУТАК КАД
ТРЕБА ХИТНО
НЕШТО ПРЕ-
ДУЗЕТИ?

ГРАНФ, ОСТА-
ВИ ТАЈ ЗРАЧ-
НИ ПИШТОЉ?

ШТА ВАМ СЕ
ДОГОДИ-
ЛО?

ЧУО САМ
ШИШТАЊЕ, А
ОНДА МЕ НЕШТО
УБОЈЛО? РЕКАО
БИХ ДА СЕ КРИЈЕ
У ШАХТУ?

НАДА СЕ СПЕЈД ПРИПРЕ-
МИО ЗА НОВ УДАРАЦ...

ГРАВИТАЦИО-
НИМ ПИШТОЉЕМ
ОНЕМОДУЖИКУ
ПИТОВОГ ПРО-
ТИВНИКА?

АЛИ, БИЛО ЈЕ КАСНО? ГРАНФ
ЈЕ ВЕЋ ПУЦАО ...

ОВО БЕ
ГА ПО-
МАНИ?

НЕ ВИ-
ДИМ НИШ-
ТА? МОРА
ДА ЈЕ
БИЛА
ПЧЕТА?

СПЕЈД ЈЕ
ХИТНО ПОП-
ТУ ИЗ СВЕ
СНАГЕ...

УУУУ?

ОКО
ЛОПТЕ
БЕ СЕ
СТВОРИТИ
СУПЕРГРА-
ВИТАЦИО-
НО ПОЉЕ
И ПОВЕ-
БАТИ
ЊЕНУ
ТЕЖИ-
НУ?

У ЗЕРЦИ КОЈА ЈЕ НАСТАЛА,
НИКО НИЈЕ ПРИМЕТИО ШЕСТ
СИГУРНИХ БИГА...

УУУУ?

ЈЕСТЕ
ЛИ ДОБРО?

ВЕРОВАТ-
НО? НА-
СТАВИМО
ИГРУ?

НА ПИТОВО ЗАПРЕПАШ-
БЕЊЕ...

ЛОПТА СЕ ЗАУСТАВ-
ЉА? НЕВЕРОВАТ-
НО?

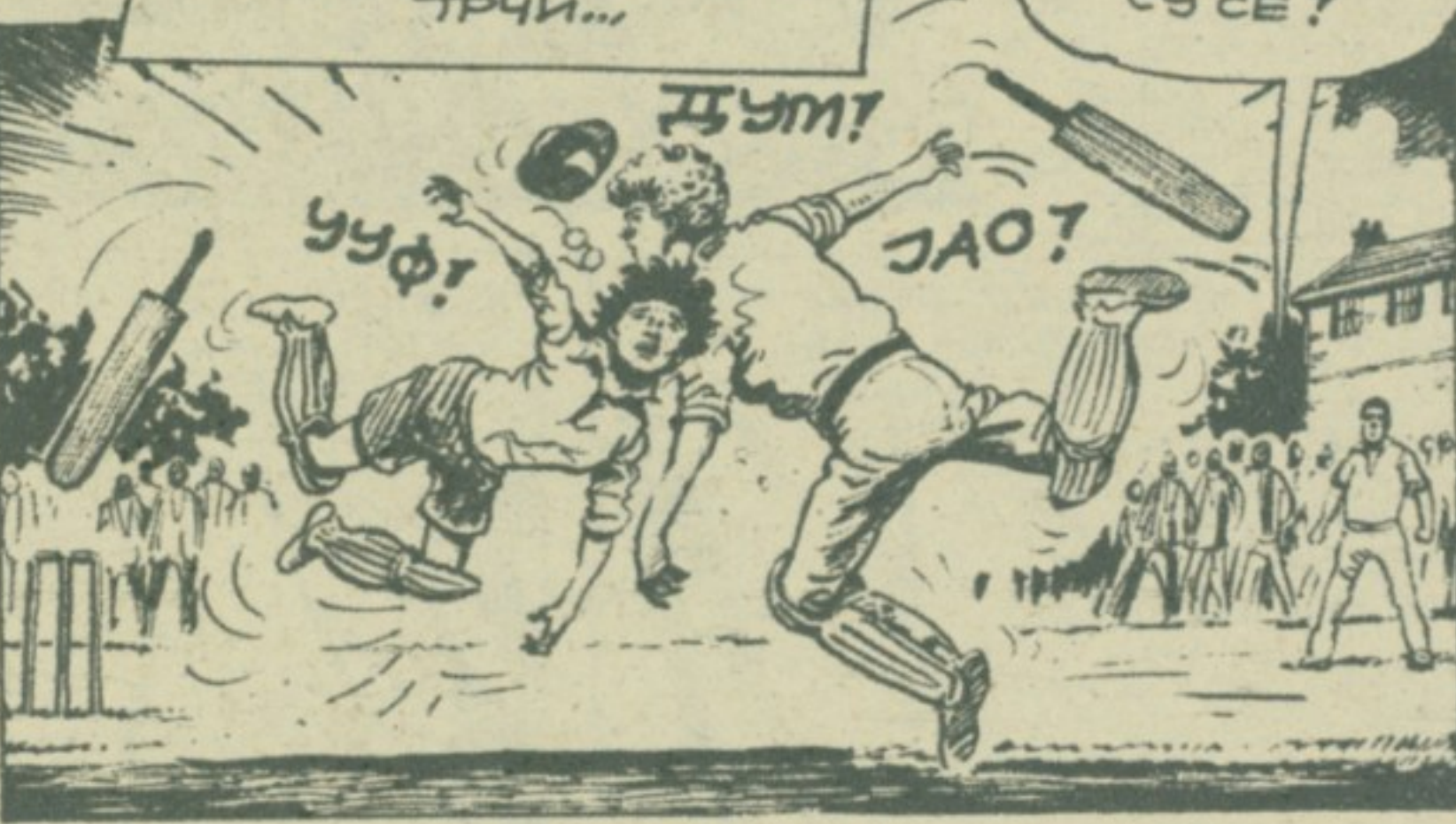
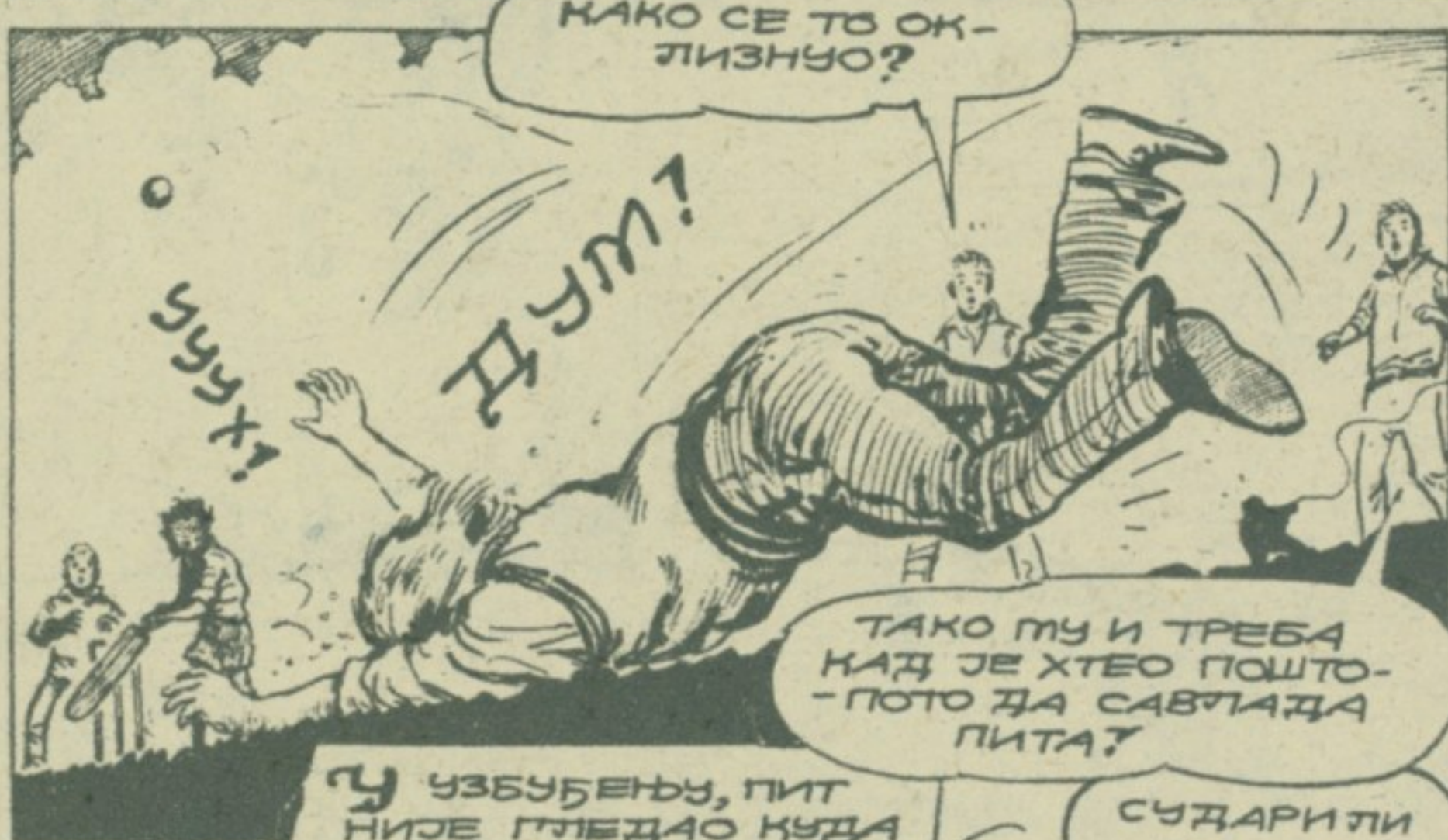

ШТАА?

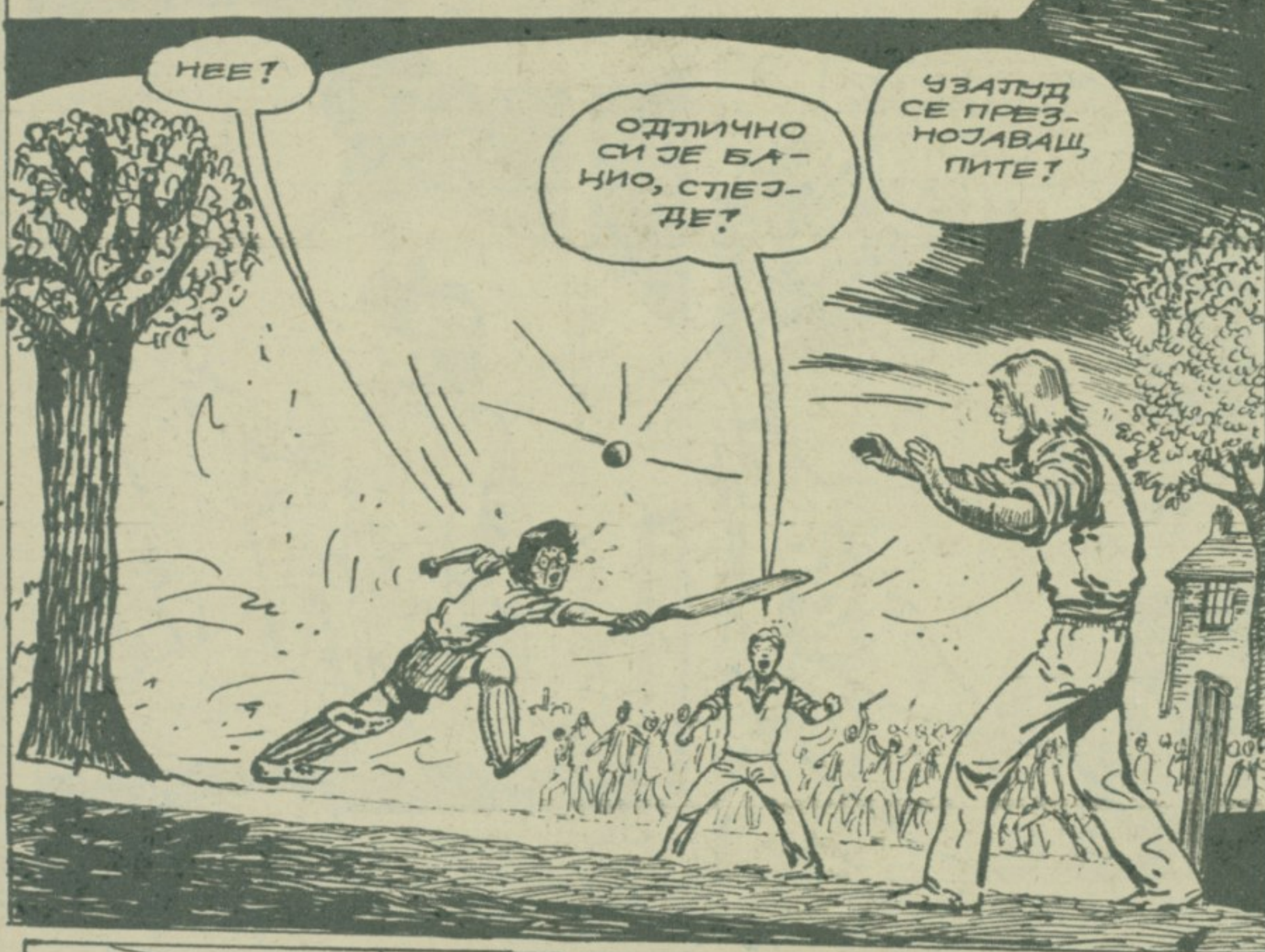
Ову лопту пит није
могао да промаши...

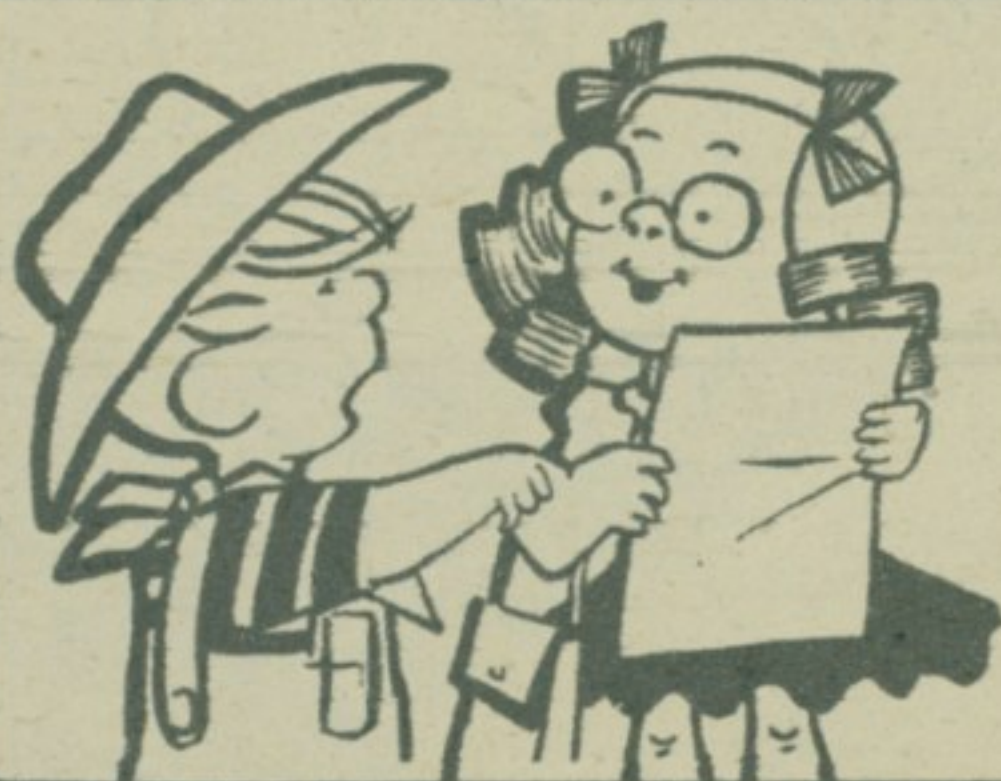
Још два лилипутанца
ступише на сцену...

Пит је дао све од себе...

У близини је стајао зап са прудвом зем-ље...

Denis

ВАС СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ВОДИ
У НОВЕ АВАНТУРЕ

ТРЕБАЛО ЈЕ ДА СПЕЈД
ПОСЛЕДЊИ ПУТ БАЦИ
ЛОПТУ...

ПРИПРЕ-
МИ СЕ,
ПИТЕ!

ПОССТ?
УЖИВАШ
ЛИ У СВЕ-
ТУ?

ШТА?
ДОК,
ОВДЕ
СТЕ!

ЗАЖАТИЋЕШ ЗБОГ
СВЕГА, ПИТЕ? ДОКА-
ЗАЋУ ДА СУ СВИ ТВО-
ЈИ ПОГОДИ БИЛИ
СЛУЧАЈНИ?

ПИТ СЕ ПРАВИО ДА НА-
МЕШТА ШТИТНИК...

САД МИ ЈЕ ЈАСНО
КАКО САМ ПОСТИГАО
СВЕ ОНЕ БОДОВЕ, НЕ-
МОЈТЕ ВИШЕ ОВАКО
ДА МИ ПОМАЖЕТЕ?

МОРАЛИ
СТО ДА СЕ
ОСВЕТИМО
СПЕЈД?

ПУЦАО ЈЕ
У ТЕБЕ
УМЕСТО НА
ВРАТНИЦЕ?

ПИТЕ,
ПРЕСТАНИ
ДА ПРИЧАШ
СА САМИМ
СОБОМ?
ЧЕКАМО НА
ТЕБЕ?

ДО-
ЛАЗИМ
?

СЕКУНД КАС-
НИЈЕ...

ХА, ХА?
ПЛЕДАЈ-
ТЕ КАКО
ПИТ ДР-
ЖИ ШТАП?

НИЈЕ
ОВО
БЕЗБОЛ,
ПИТЕ?

ДОК СЕ ЗА ТО ВРЕ-
МЕ СМЕСТИО ИС-
ПОД КРАКНЕ
ПИТОВЕ
КОШАЉЕ

НЕМАТ
ШАНСИ?

ГЛУПОСТИ!
РАДИ КАО
ШТО ТИ НА-
ЖЕМ, ПА
БЕМО ИМ
ОПЕТ ПРИ-
РЕДИТИ
ИЗНЕНА-
ЂЕЊЕ!

ЛОПТА ЈЕ ПОЛЕТЕ-
ЛА ПРЕМА ПИТУ...

САДА?

ПРО-
МАШИ-
КУ ЈЕ,
СИГУ-
РАН
САМ?

АЛИ, ДОК ЈЕ ТАЧНО ПРО-
РАЧУНАО БРЗИНУ И ПРАВАЦ
ЛОПТЕ...

НЕ БРИНИ?
ЈА КУ БИТИ
ТВОЈЕ ОЧИ?

ДУМ!

ФИЗУУУ!

ДУМ!

АУУУУ!

НАСТАВАК У СЛЕДЕКЕМ БРОЈУ

ПИТАМ СЕ НА-
ДА ЋЕ СЕ ЈОНИ
СКРАСИТИ И
ОСНОВАТИ
ПОРОДИЦУ?

ЈА О
ВУКУ, А
ВУК НА ВРА-
ТИМА?

ИДЕШ
КОД СИН-
ДИ,
ЈОНИ?

ДА... ПРО-
ШЕТАЋУ ДО
ЊЕ, ДРАГИ
МОЈ
БУ-БУ?

РАЗМИШЉАО САМ
О ЊОЈ? ЗНАШ, ОНА ЈЕ
БОЉА ОД МНОГИХ
МЕДВЕДИЦА У НА-
ШЕМ ПАРКУ?

© 1969 McNaught
Syndicate, Inc.

11-16

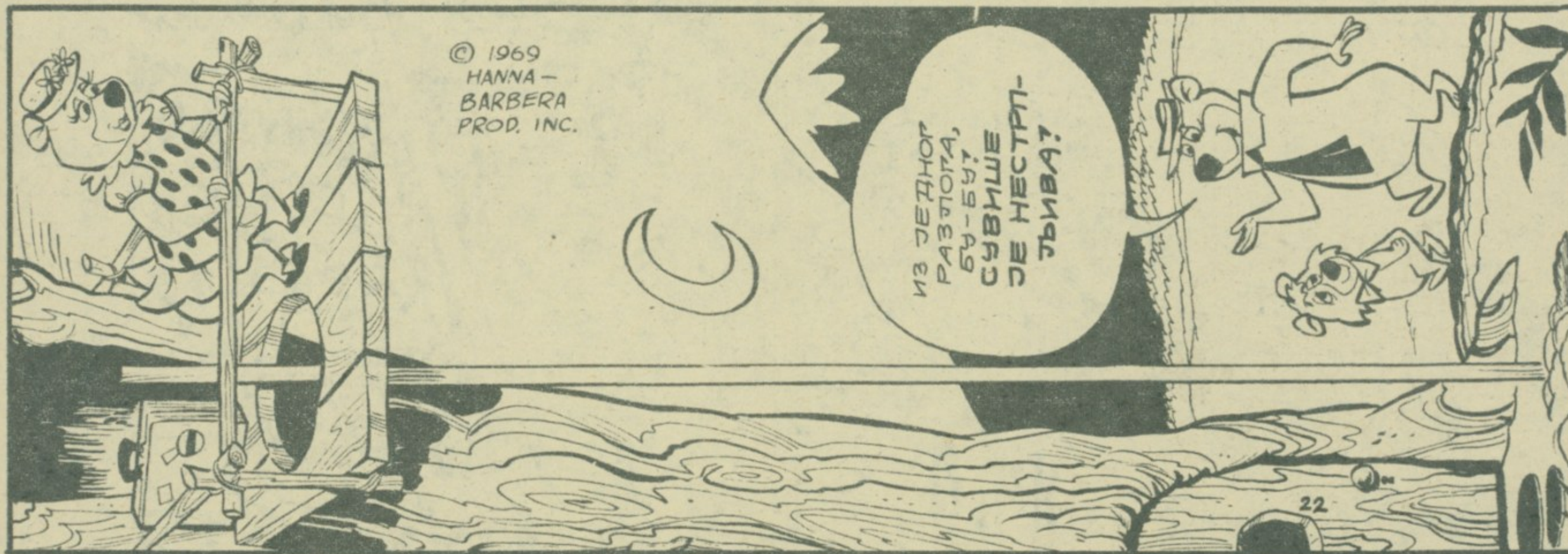
ЛЕПОР ЈЕ
СТАСА, ДОБРА
ПО ДУШИ,
А И МНОГО
ЧКУСНА ЈЕЛА
СПРЕМА?

МОРАМ ДА
ПРИЗНАМ ДА ЈЕ
СВЕ ТО ТАЧ-
НО?

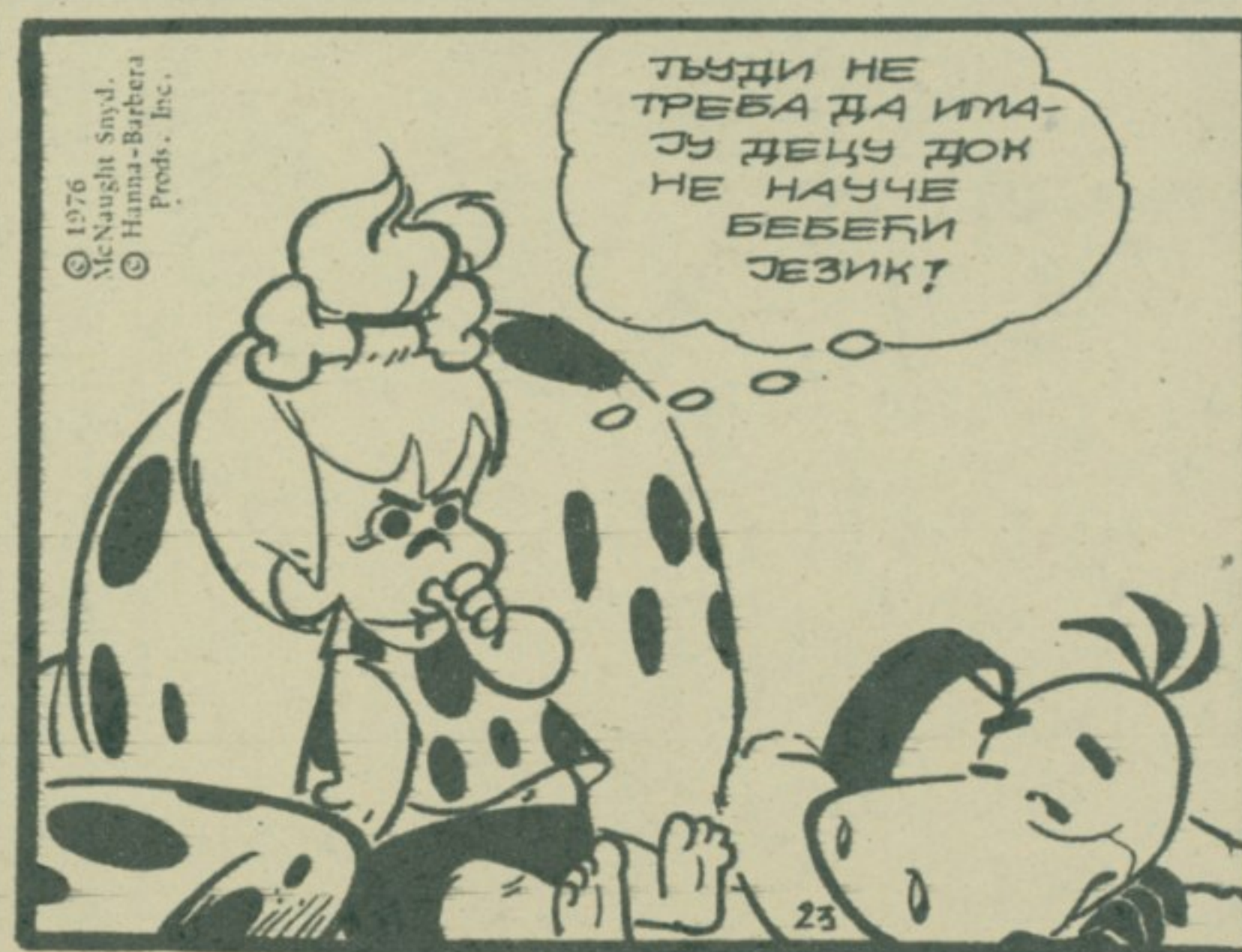
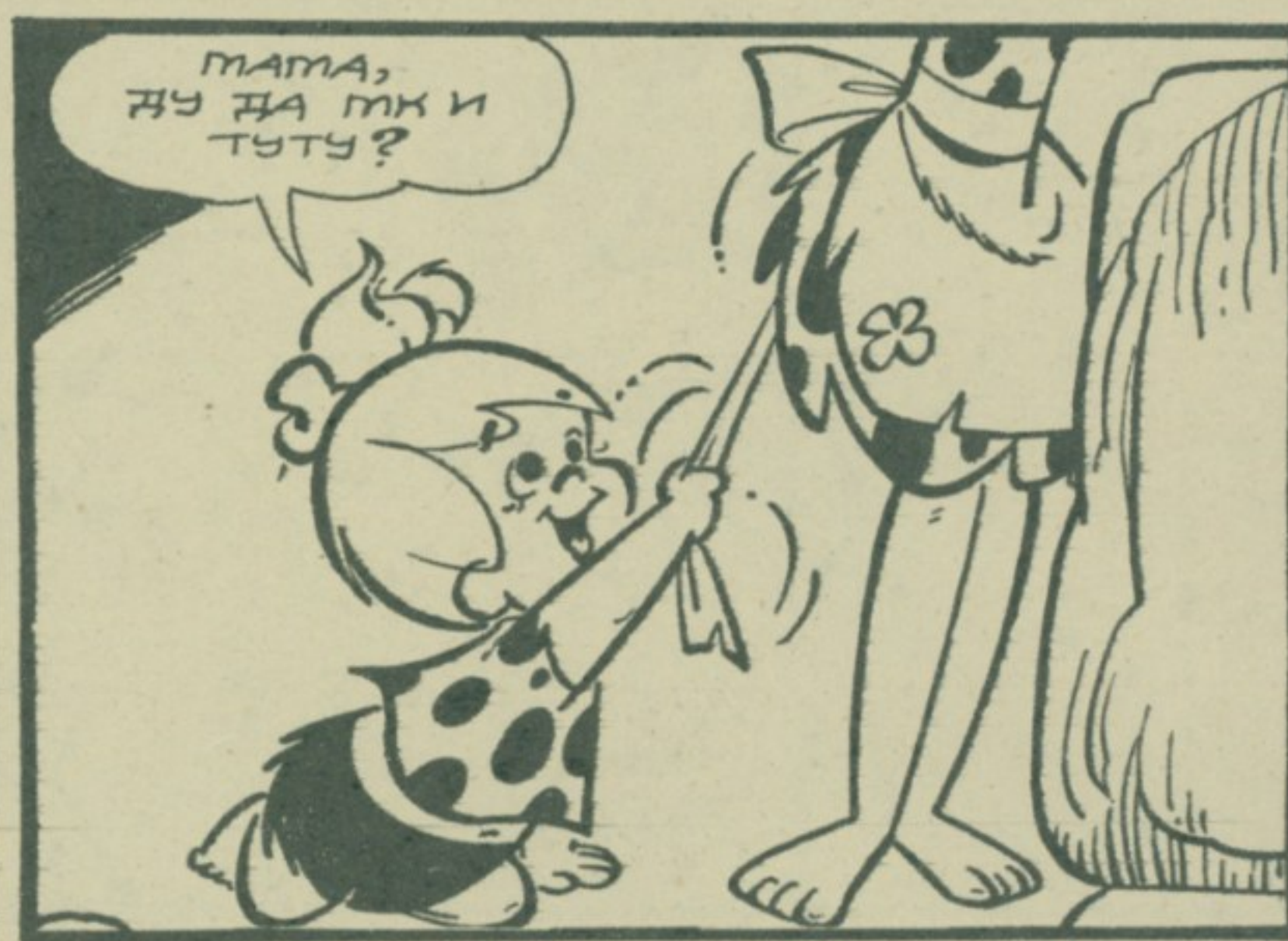
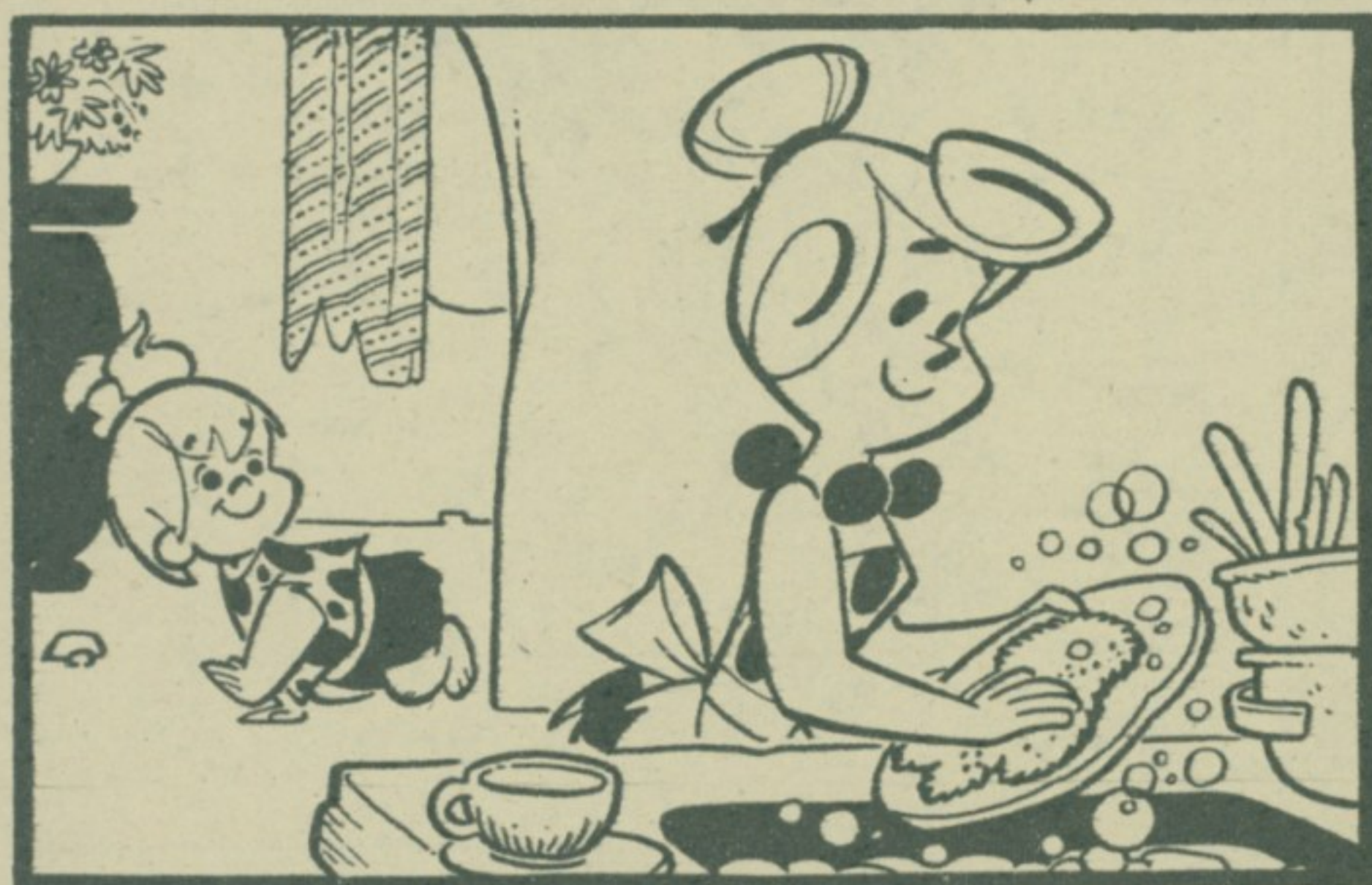
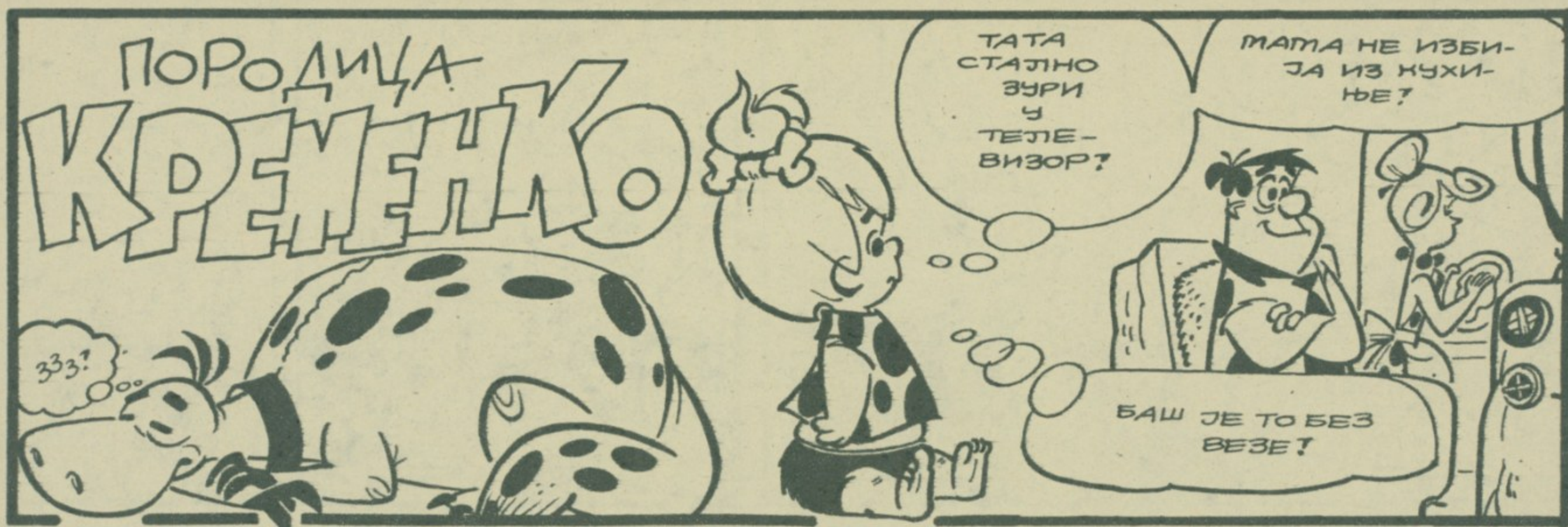
ПА, ШТО ЈЕ
ОНДА
НЕ
ЗАПРО-
СИШ?

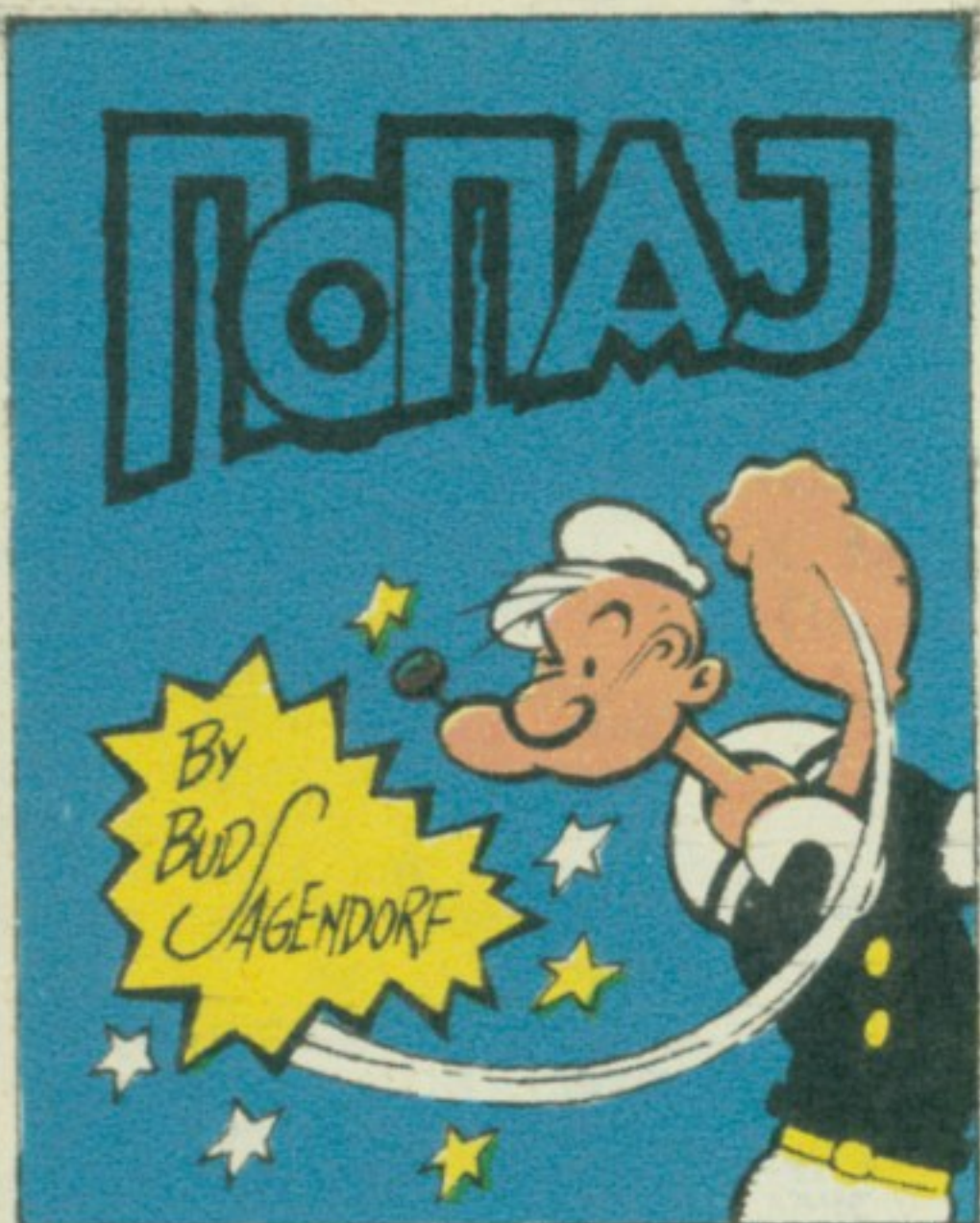
© 1969
HANNA-
BARBERA
PROD. INC.

ИЗ ЈЕДНОГ
РАЗЛОГА,
БУ-БУ,
СУВИШЕ
ЈЕ НЕСТРП-
ЉИВА?

22

КАКО КОКО ЂАСКА

ЊЕНО ПРАВО ИМЕ ЈЕ ХАНАКИ-НО, АЛИ ЈЕ СВИ ЗОВУ КОКО. РОЂЕНА ЈЕ 4. ЈУЛА 1971. ГОДИНЕ У САН ФРАНСИСКУ, У КАЛИФОРНИЈИ. ДА ЈЕ КОЈИМ СЛУЧАЈЕМ ЉУДСКОГ РОДА, СПАДАЛА БИ У 'МЕНТАЛНО ЗАОСТАЛЕ'...

Има нешто више од седам година. У стању је да „изговори“ неких 350 речи, разуме око 600. За врсту којој припада и своје године, Коко је право чудо — прва горила (женскога рода) која је у стању да говори.

Коко то ради — рукама. Језик којим се она служи у ствари је језик глупонемих. За све што данас зна, Коко може да захвали дипломираном психологу Станфордског универзитета Пени Петерсон. У неколико успешних експеримената на пољу комуникације ова тридесетогодишња жена нежна лица и плаве косе већ је доказала да има челичну вољу. За Коко су јој били потребни и челични живци — амбициозно замишљен подухват, започео је 1971. године. Тек недавно, Пени је могла да види прве резултате свог вишегодишњег труда.

ТАТА И ШОЉА

То што су Пени и Коко успеле да ураде није без преседана. И пре њих је било покушаја да се примати, по тестовима интелигенције човеку најближа животињска врста, науче говору. Још 1916. године доктор Вилем Фернс покушао је то са једним орангутаном. Уз много утрошеног времена и са доста тешкоћа, Фернсов штићеник је на крају могао да изговори само — две речи. Рара (на енглеском, тата) и сир (шоља).

Четрнаест година касније доктор Винтроп Келог одлучио је да усвоји шампанзу и да је одгаја са сопственим сином. После шеснаест месеци друговања са људском бебом, беба-шимпанза је заиста много научила. Могла је савршено да разуме стотинак речи, али се на томе и зауставила. Никада није изговорила ниједну.

Године 1940. почео је још један експеримент. И овога пута заморче је била шампанза, али се сада звала Вики. И Вики је много разумела, опет неких стотинак речи, али је могла да изговори само четири. Човеку разумљиво, Вики је изговарала рара, тата, сир и цр (горе).

да науче говор глупонемих како би њихова шимпанза Вацсмоу већ са осам месеци могла да у покретима њихових руку „прочита“ и разуме тачно 175 речи.

нику“, да је он којим слушајем штампан, зелена салата могла би се наћи под „зеленом травом“. А бајат колач — Коко га је први пут окусила када га јој је

Пени голица Коко“. Горила, барем, ова, много воли да је неко голица. Неспоразум је тако изглађен — ученица је признала да је погрешила, а тиме и да јој је жао, а голицање је знак да јој је све опроштено.

И Пени има своје туге. Не мора о њима ништа да каже, али ће их Коко увек приметити: тада је необично мирна и послушна и спремна да сарађује. Из љубави.

Коко је стварно доживела много тога што ниједна друга горила пре ње није. Доживела је, на пример, да саму себе види на телевизији. Снимљена је емисија о њој и Пени је хтела да

место ње. Када јој ова игра досади, притиснуће дугме које ће натерати глас да каже „крај“.

Недавно је Коко добила Мајкла. Њен нови другар је три године млађи и тек почиње да учи оно што Коко већ зна. Неће му требати много времена, већ се види.

Јасно је да пријатељство између Коко и Мајкла обећава и принове. Већ је одлучено да ће они живети у слободи. Размишља се чак и о могућности да им се на располагање стави једно пусто острво. Ту и почиње други део овог експеримента.

Пени и људи окупљени око ње желе да сазнају шта ће се тада десити. Да ли ће родитељи који говоре покушати да то своје знање пренесу и на децу? А ако до тога и дође, какве ће то последице имати? Хоће ли се ова колонија „горила које говоре“ разви-

КОКО У БЕОГРАДУ

Коко је постала звезда. У сат и по документарног филма Француза Барбета Шредера „Коко, горила која говори“ (приказан и на специјалном програму ФЕСТ-а 1979. године у београдском Дому омладине) може се видети све што она данас зна.

Управо су Алени и њихов успех навели Пени Петерсон да покуша да постигне још више. Са највећом од свих врста човеколиких мајмуна — горилом. Мука с Коко на почетку је било много. Огромна беба није дала својој учитељици ни да је дотакне, а камоли да јој руке постави у положаје које захтева „абетада“ језика који је требало да научи.

Тек после две године стрпљивог рада од по осам и дванаест часова дневно, Пени је коначно успела да задобије поверење своје ученице. Тада Коко још ништа није умела да јој каже, али је Пени ипак погодила да је Коко незадовољна. Од тренутка када је издејствовала дозволу да је из кавеза у зоолошком врту пребаци на универзитетски терен, Коко је видљиво живнула. Показало се да јој од обичног кавеза више прија удобна ауто-приколица.

ЗА ПОМИРЕЊЕ — ГОЛИЦАЊЕ

Ако је у почетку само мајмунски опонашала, више то, очигледно, не ради. Када нешто каже, тачно зна шта је рекла. Ако, на пример, од Пени затражи банану, а ова јој пружи поморанцу одмах се успротиви, па брзим и вештим покретима одговара на покушај да јој се подвали: „Не, Пени, не, дај једну банану, Коко, брзо, брзо...“

Брзо, брзо су речи које Коко на филму употребљава често: кад год је гладна, а Пени спора у припремању хране (банане, поморанце, воћни сокови, шаргарепе, зелена салата, парадајз...)

један Пенин пријатељ дао — стајао би под називом „камен-колач“.

То што њих две данас разговарају резултат је седмогодишњег рада и стрпљења. Обостраног.

Коко свакодневно иде у шетњу. То много воли. Горице јесу велике, али су и осетљиве и лако могу да навуку запаљење плућа, па зато када захладни Коко мора да облачи џемпер. А ако јој Пени тада предложи да обуче жути, може лако да се деси да ће јој Коко одговорити, као што је већ неколико пута урадила: „Хоћу црвени“. Коко много воли црвену боју. Можда је воле и друге горице, али оне то никоме не могу да кажу. Коко може.

Она је у стању и да изрази тако сложена стања као што су осећања и расположења. Пени зна када је Коко тужна, када срећна, када се због нечега каје. Коко јој то увек каже.

Када хоће да се помири, она ће Пени рећи: „Коко рђава, Коко сада добра,

види како ће реаговати. Одмах се препознала и видно узбуђена, покретима руку рекла је оно што је хтела: „Коко једе“.

... И МАЈКЛ

Коко никада неће стварно проговорити. Њене гласне жице не дозвољавају, али зато, ипак, кад год то зажели, може да чује речи које иначе „изговара“ само знаковима. У ту сврху, само за њу, направљен је апарат са тастатуром сличном оној коју имају писаће машине. Приликом на дугмад од којих свако представља по једну реч (а Коко то зна) зачуће се један мушки глас који жељену реч изговара. Коко притиска дугмад, склапа реченице, а глас говори у-

јати у неком другом правцу од оног којим се развијају њихови „неми“ рођаци? Хоће ли то што су у стању да се споразумевају на овај компликованији и савременији начин, изменити нешто и у менталној структури ове животињске врсте? Једном речју, хоће ли, у не тако далекој будућности, на једном острву у Пацифику живети врста, по свом развоју негде на пола пута између човека и мајмуна?

У међувремену, њена мама и даље живи као и до сада. Када је дан леп, а Пени за то има времена, њих две одлазе у вожњу ван града. Становници Сан Франциска могу тада да виде једна кола и у њима девојку и горицу. Горица радознато гледа кроз прозор, девојка јој нешто прича. Њих две се одлично разумеју.

М. И.

Колико има истине у причи да је велики нос обележје људи карактерних, интелигентних и амбициозних, тешко је тачно утврдити. Сигурно је бар то да неким није сметао.

Наполеону Бонапарти, на пример. Њега нос популарних димензија није смео да постане један од највећих завојевача света.

Забележено је да је једном приликом, разјарен неспособношћу својих потчињених, у бесу узвикнуо:

— Дајте ми човека с носом!

Наполеон је реченицу, наравно, употребио у преносном смислу. Мислио је на неког с њухом за историју. Осамнаестог јуна 1815. године добио је оно што је тражио — и буквално и фигуративно. У историјској бици код Ватерлоа поразио га је војвода од Велингтона који је имао и нос „тражених“ димензија и одговарајући политички и војнички њух.

Шта су и да ли су уопште Велингтонови војници мислили о „историјском смислу“ свог фелдмаршала, не знамо поуздано, али се зато с много више сигурности може говорити о њиховој оцени војводиног носа јер се она, претворена у надимак, употребљавала кад год у близини не би било виших чиновца — „Стари Носоња“.

Уместо бебе — рода

Мало је вероватно да је немачки цар Рудолф I Хабсбург мислио на свој велики нос док је освајао Аустрију, Крањску, Штајерску и Корушку чиме је још у 13. веку ударио темеље аустријској Хабсбуршкој Монархији.

Главобоље су, због његовог носа, имали други. Дворске портретисте обузимало је право очајање пред величином владареве „сурлице“ коју ниједан од њих и није насликао сасвим верно у страху да не навуче на себе царски бес.

И моделу и уметнику би можда било лакше да је

НЕКИ СУ ГА (ПОД)НОСИЛИ КЛЕОПАТРИН НОВИ НОС

МНОГИМА УОПШТЕ НИЈЕ СМЕТАО, АЛИ СУ СЕ ДРУГИ ОД ДАВНИНА ТЕШКО САЖИВЉАВАЛИ СА ДИМЕНЗИЈАМА И ОБЛИКОМ ИОНАКО НАЈИСТАКНУТИЈЕГ ДЕЛА ЛИЦА. ЛЕГЕНДАРНА ЕГИПАТСКА ВЛАДАРКА ПРОНАШЛА ЈЕ НАЧИН ДА РЕШИ СВОЈ ПРОБЛЕМ...

Рудолф I којим случајем могао да ангажује Микеланђела. Нос великог италијанског сликара и вајара био је још ружнији од царевог.

Један од „бесмртних носова“ бранио је достојанство свога носа равно хиљаду пута. Реч је о француском писцу Сирану де Бержераку пред чијим је пренаглашеним седиштем чула мириса људе често спадао необуздан смех. Смех и шаливе примедбе завршавале су се тако што је шаливџија „на крају баладе“ морао да укрсти мач са темпераментним браниоцем права на велики нос. Сирано је свих хиљаду дуела добио, али је на томе вредно и радио: утврђено је да је једном за три узастопна месеца недељно морао да прсбурези по четири дрзника.

Два века касније, с друге стране Атлантика, америчком мултимилионеру Џону Пијерпонту Моргану није падало на памет да се због носа туче а још мање да би он могао да му помогне да дода још новца свом финансијском царству.

Онима без „царства“ јесте, па је тако комичар Џими Дуранте уновчио свој од природе истакнути део лица претварајући га у обавезни реквизит и комуникацију сваке своје комичне тачке.

Један од вицева, бар што се Дурантеа тиче, није био унапред испланиран. У одушевљењу што

је коначно успео да је и лично упозна, обратио се глумици Татули Банкхел:

— Већ годинама вам се дивим из даљине.

— А како би и могао друкчије с таквим носом, драги? — упитала га је глумица.

Американци већ годинама умиру од смеха на све што комичар Боб Хоуп каже и уради. Вероватно томе доприноси и чињеница да при том не могу а да не виде и његов нос. Довољно је велики.

Омиљена Хоупова шала је она о дану када га је у болници мајка први пут угледала:

— Позовите доктора. Негде су затурили бебу, а донели ми роду!

Због моде

Комичарима је смех загат, па макар се односио и на сопствени нос. Што се жена тиче, оне су мање склонеле да ствар (велики нос) окрену на шалу. Није, онда, ни чудо што су од давнина спретно мењале свој од природе дати за мало помоднији облик.

Моду је, још неких педесет година пре наше ере, започела Клеопатра. Жваћући опојну конопљу да би ублажила бол, стоички је отрпела „тесање“ носа. Колико је тај „обновљени“ имао везе са освајањем Цезаревог и Антонијевог срца тешко је рећи, али се, на основу онога што се о њој зна,

ипак може претпоставити да би и без захвата „хирурга за лепоту“ остварила све своје освајачке планове — љубавне и политичке које је ионако вешто умела да повеже.

Клеопатра би можда успела, али нос и данас многим смета. Једнима да дишу, другима да живе. Првима операција сигурно помаже да отклоне физиолошке сметње које

велики и за нормално дисање непогодни нос доносе. За оне друге је вероватно да ће им се изглед изменити али им при том нико не може гарантовати да ће мањи и лепши нос решити проблеме који их муче. Можда зато што је тешко претпоставити да су они икада лежали искључиво у носу.

М. И.

шрафно

УВЛАЧИ ПЕРИСКОП!

Vukojević

Шаца убавић; НОВ АУТО

МРТАВ
САМ
УМОРАН!

НИЈЕ НИ ЧУДО...
ТОЛИКО САМ ПЕ-
ШАЦИО! ЕХ, ДА
ИМАМ АУТО!

САМИ СТЕ
КРИВИ
ШТО ГА
НЕМА-
ТЕ!

ШТО САМ
ЈА КРИВ?
НЕМАМ
ПАРА
!

ЧИТАТЕ ЛИ ВИ ОГЛА-
СЕ? У ДАНАШЊИМ
НОВИНАМА ПИШЕ ДА
НЕКО ПРОДАЈЕ АУТО
ЗА СА-
МО СТО
ХИЛА-
ДА!

ШТААА? КО
ЈЕ ТАЈ?

КАЖЕ ДА ЈЕ АУТО
НОВ! САМО ЈЕД-
НОМ СЕ ВОЗИО
ЊИМЕ!

КУПУЈЕМ
ГА!

ВИШЕ НЕЋУ БИ-
ТИ ПЕШАК!

ОБАВЕСТИЋУ
САРУ И ЊЕНУ
МАМУ! РЕКИ
ЋУ ИМ ДА
ДОЂУ ПО
МЕНЕ!

ТЕЛЕФОН

ШАЦО, ЈЕ ЛИ
ИСТИ-
НА?

МАМА,
ШАЦА КУПУ-
ЈЕ АУТО!

ОДУВЕК
САМ ГОВОРИ-
ЛА ДА ЈЕ ОН
СПОСОБАН!

САРА ЋЕ
САД СИГУРНО
ПРИСТАТИ
ДА СЕ
УДА ЗА
МЕНЕ?

ХЕЈ, ЖИКО,
КУПИЋУ
АУТО!

ТО ЈЕ
ОВДЕ!

НАДАМ СЕ ДА ЈОШ
НИСТЕ ПРОДАЛИ АУТО!
ГДЕ ЈЕ?

ПО-
ЋИТЕ СА
МНОМ!

ЕВО
ГА!

НЕЕ!

АЛИ, РЕКО САМ ИСТИНУ! АУТО
ЈЕ НОВ! САМО ЈЕДНОМ САМ ГА
ВОЗИО! ПРВИ ПУТ КАД САМ СЕО
У ЊЕГА, СУРВАО САМ СЕ У ПРО-
ВАЛИ ЈУ!

ЛАЖЉИВЦЕ! ЈЕ ЛИ ТО
ТА ЛИМУЗИНА О КОЈОЈ
СИ МИ ПРИЧАО?

ИДЕМО, КЋЕРИ! У ЖИВОТУ
НИСАМ ВИДЕЛА НЕСПОСОБ-
НИЈЕГ ТИПА ОД ОВОГ ШАЦЕ!

ХА,
ХА, ХА!

ЈЕДНОРОГ У ПРИЧИ И НА ЈАВИ

УГЛЕДНИ ЕВРОПСКИ АПОТЕКАРИ У СРЕДЊЕМ ВЕКУ МОРАЛИ СУ ДА ДРЖЕ И РОГ ЈЕДНОРОГА. ОДАКЛЕ СУ ГА НАБАВЉАЛИ — НИЈЕ ПОЗНАТО...

Како неко може поседовати рог једнорога, ако је то животиња из бајке, а не из стварности? Па ипак, сматрало се да га је имала краљица Елизабета I Енглеска (1533 — 1603) и да је тај спирално увијени рог њена главна амајлија. А када је умрла, рог је чуван у лондонској Кули (Тауеру) као највреднији експонат. Шта се коначно са рогом догодило није познато, али се 1640. године проширила чудновата прича.

Један француски маркиз, чије име хроника опрезно прећуткује, посетио је Тауер и, наравно, тражио да погледа баш рог једнорога. У то време постојало је веровање да такав рог има чудновату моћ: ако се постави на комад свиле и затим свила запади — она неће уопште горети! Француски маркиз зато је под својим огртачем носио мали грејач на жар.

Узео је рог, пажљиво га разгледао са свих страна, а затим увио у свилену марамицу. Таман кад је хтео да све стави на грејач, упали су стражари са копљима и спасли талисман од експеримента... Али, када се маркиз у лето 1641. године вратио у Париз, поднео је краљу Лују XIII овакав извештај:

— Узимао сам рог једнорога у руке и од тога тренутка, кунем Вам се, осећам се као препорођен! Здравiji сам и срећнији него икад.

СВЕМОГУЋ, АЛИ НЕУХВАТЉИВ...

Маркиз свакако није био баш много промућуран, када је мислио да рогу једнорога има да захвали што је здрав и срећан; то је већ вековима било мишљење у народу, мада једнорога нико никад није видео. А измислили су га стари Грци. Њихов историчар Ктезијас први је, у 5. веку пре н.е, описао то чудновато биће које је имало тело коња, ноге антилопе, а реп лава и — рог на сред чела.

Мудри Ктезијас писао је да ове животиње — живописне још по белом трупу, тамноцрвеној глави и модрим очима — живе у Индији. Како је Индија огромна земља, ово и није тешко објаснити: понеки путник из њених удаљених крајева могао је причати о животињама које тамо живе — дивљем магарцу, хималајској антилопи, носорогу... као у дечијој игри „покварених телефона“!

Било како било, у једнорога се

веровало. Како га, пак, нико није виђао, о њему је још кружио глас да воли усамљенички живот и места, а и да је неукротив.

Ктезијас је наводио и то да индијски принчеви пију само из пехара начињених од једнороговог рога, пошто он убија све отрове! А прах од рога — користан је лек против свих стомачних болести. Он чак и мртвога може оживети. Сматрали су Ктезијасови савременици.

НАЈЗАД — ПРАВИ!

Античка цивилизација је пропахла, али једнорози нису, па се и у средњем веку веровало у моћ њиховог рога. Апотекари су настојали да га прибаве и држе у својим дућанима, како би им чувао лекове и траве од кварења, а прах добијен од једнороговог рога, назван аликорн, продавали су само за суво злато. Где су набављали јенорогове рогове — није познато. Али, високу цену аликорна правдали су тиме да ове ретке животиње живе само у далекој Индији, да их је тешко уловити и обезрожити, а још теже допремити рогове преко океана...

„Мера за меру, аликорн за злато“ — била је пословица настала у време лудила за рогом једнорога. Један апотекар истакао је у својој продавници велико обаве-

ЛЕЧИ СВЕ, ЧАК И СМРТ

штење да аликорн успешно лечи и такве болештине као што је скорбут, срчана капља, сушица, падање у несвест, па чак и меланхолију и мистериозну зелену болест.

Не зна се зашто, тек, у Енглеској је настало безброј прича за децу и одрасле о доживљајима једнорога, а 1603. године (баш после смрти Елизабете I) једнорог је стављен и у краљевски грб Енглеске и Шкотске. А у 18. веку, Острвом се пронео глас да је неко, од фосилних костију, успео да реконструише скелет једнорога.

Једнорог је заокупљао машту људи и у скорашња времена. Тако је 1933. године амерички биолог доктор Френклин Доув неким трансплантацијама постигао да младом бику израсте само један рог на сред чела. Али... то биће ничим није подсећало на једноро-

га из бајки, а доктор Доув био је оштро нападнут да скрнави природу.

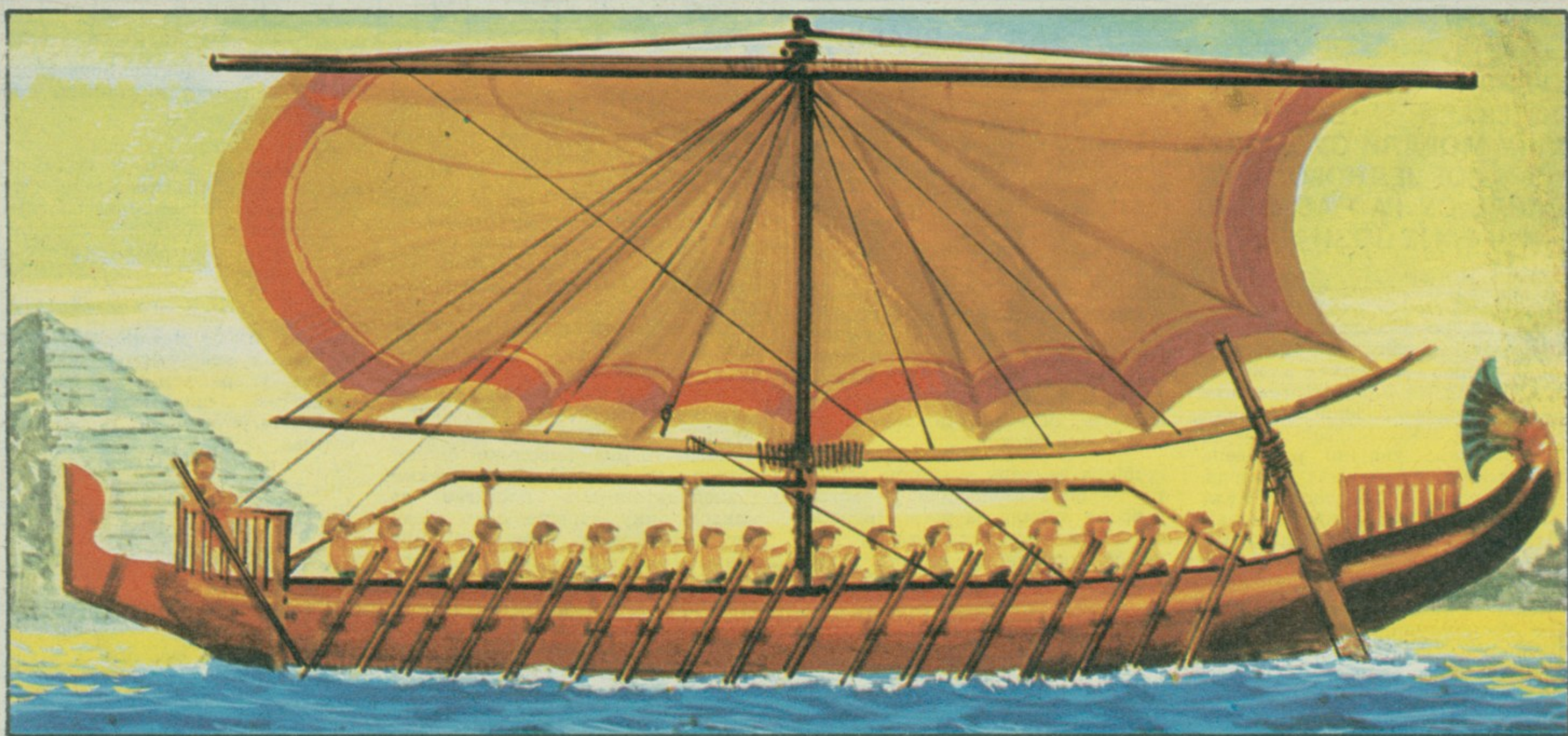
Данас се једнорог може видети — у Паризу. Тамо се, у музеју Клини, чува низ изванредних таписерија из 15. века под заједничким називом „Дама с једнорогом“. Те су таписерије биле израђене на дар госпођици из породице Ле Вил, када се удавала за једног француског племића. На таписеријама је симбол млађићеве породице лав, а девојчине — једнорог. Наиме, у средњем веку сматрало се да само девица може ухватити једнорога, а да, опет, у свету животиња, једино лав има ту моћ и то пошто наведе једнорога да зарије рог у стабло и тако се зароби... Ове таписерије сматрају ремек-делом у својој врсти.

М. К.

НА ТАЛАСИМА ДАВНИНЕ

1 САХРАЊИВАЛИ — БРОДОВЕ!

Сјајни навигатори, стари Египћани су заслужни и за такве изуме као што су весло и кормило. Били су учитељи бродоградње и другим народима, мада су пре-

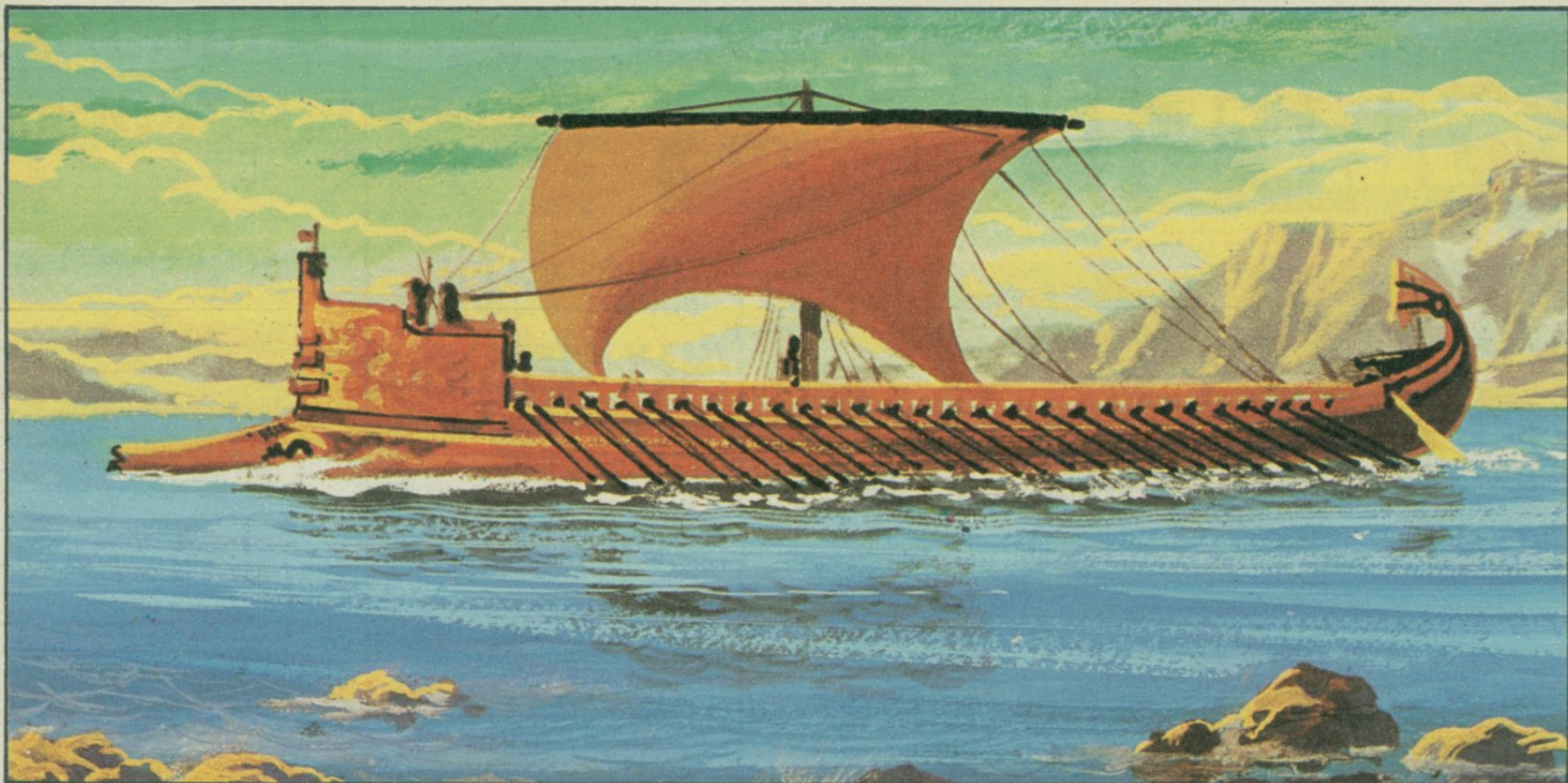
тежно градили речне бродове за возњу Нилом. Колико им је пловидба значила показује и то што су са покојником обавезно сахрањивали мали, али веран модел брода! У најдавнија времена труп бродова градили су од папируса, а дрво су почели да увозе и употребљавају много доцније у 2. миленијуму пре н. е.

2 ФЕНИЧАНСКИ ШЛЕПЕРИ

Феничани су били ненадмашни бродоградитељи антике. На једном саркофагу откопаном у древном граду Теби налази се најстарији цртеж феничанског брода из 1500.

године пре н. е. Брод је био снажне конструкције, кратког трупа и вертикалног, високо изнад воде издигнутог прамца и крме. Оваквим чврстим и јаким бродовима Феничани су транспортовали црнокедрове од Сирије до Египта, тако што су их везане у сплав вукли морем као шлепери.

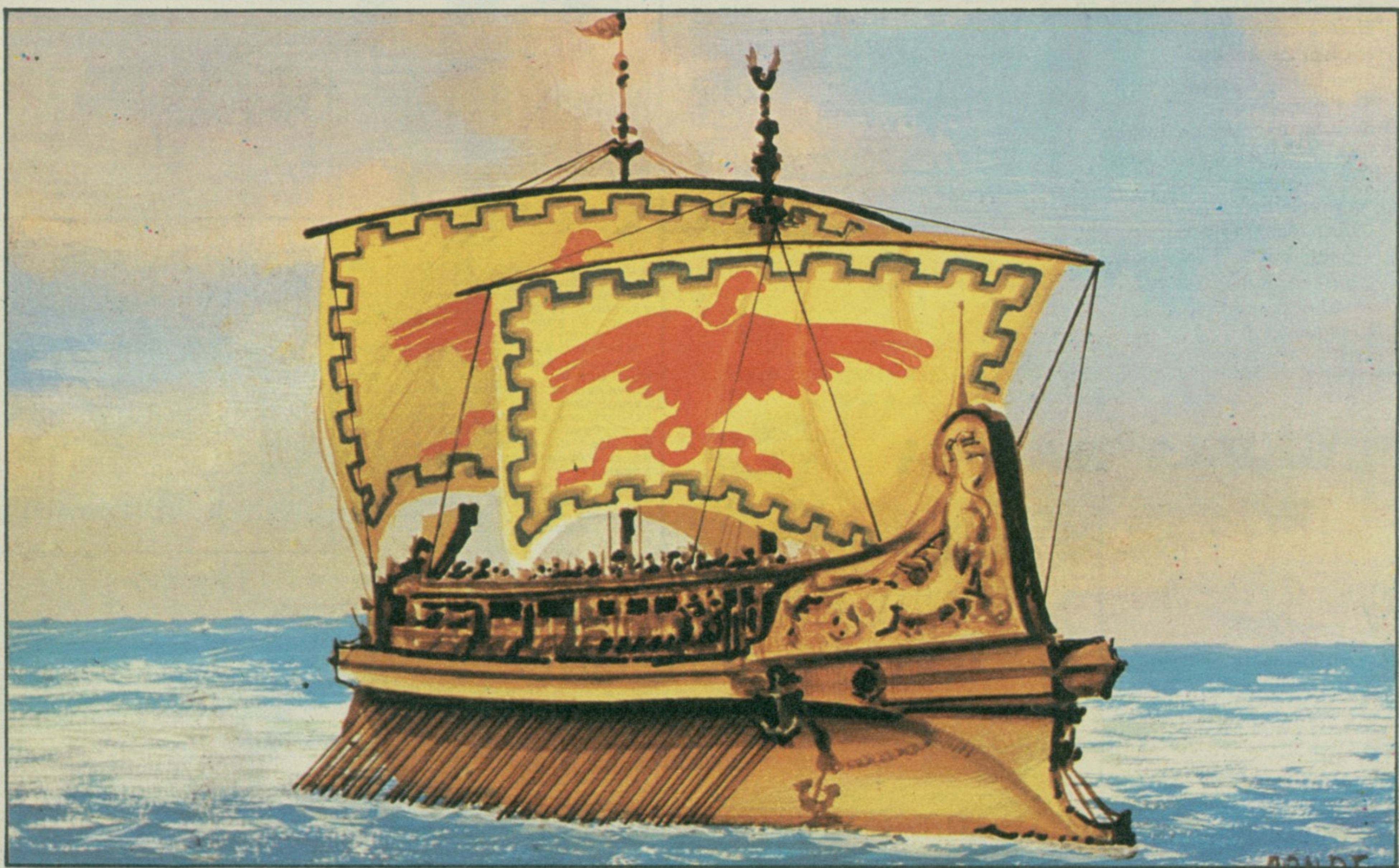

3

ЗА РАТ, КОЊЕ И ОСТАЛО...

Стари Грци имали су више типова бродова. Један од најстаријих, који потиче с почетка гвозденог доба, била је тријера. То је дугачак, низак брод на 12 весала.

Прамац му се завршавао оштрим, гвозденим кљуном, а крма високим извијеним украсом. Тријера је била ратни брод. Иначе, Грци су градили велике трговачке бродове који су у 8. веку п. н. ере били дугачки и до 20 метара! Имали су и округле бродове, па хипагоге за превоз коња. Пловили су само лети и — дању.

4

ОКОВАНИ УЗ ВЕСЛА

Римљани су преузели типове бродова од Грка и понешто их усавршили. На слици је галија из 1. века пре н. ере, чувена по брзини — постизаној захваљујући сложном

веслању окованих робова. Иначе, Римљани су имали обиље округлих трговачких бродова свих величина, мада су у почетку градили претежно мање, лакше и покретливе лађе. Затим су имали корбиту, брз и на таласима веома стабилан теретни брод, а за ратовање мноштво добрих и опремљених бродова.

ХИТ-СТРАНА

БАЗКОКС BUZZCOCKS

БАЗКОКС је тренутно једна од најпопуларнијих група новог таласа. До сада је овај састав издао два албума и велики број синглова и постигао завидан комерцијални успех. Оснивачи групе су Хауард Дивото (Howard Devoto) и Пит Шели (Pete

Shelley). Заједно су студирали на истом колеџу и када су у Лондону први пут присуствовали концерту СЕКС ПИСТОЛСА, одлучили су да напусте науку и сами покушају нешто слично. У почетку је Дивото писао текстове, а Шели музику. Међутим, било је очигледно да су та два музичара великог калибра и да ће се тешко ускладити. Дилему је решио Дивото напустивши групу. Нешто касније основао је сопствени МЕГЕЗИН (MAGAZINE) са којим успешно конкурише БАЗКОКСИ-МА. Пит Шели је тако постао лидер групе. После Дивотовог одласка, музика БАЗКОКСА знатно се изменила. Композиције су постале мирније и једноставније. Шели је изменио и теме о којима састав говори. Сада је то најчешће љубав између младих и пријатељство, зачињено са доста романтизма, што сигурно није уобичајено за нови талас. Шели сматра да су се панковци само у почетку покрета представљали као деструктивни. Сада је, по његовом мишљењу, то превазиђено и нема више потребе за било каквим претеривањима. Шели жели да својом музиком пружи младима што више задовољства, па су неке његове песме прављене у правом поп-маниру. Почетком јуна може се очекивати издазак новог албума БАЗКОКСА, као и неколико Шелијевих соло-синглова. Поменимо на крају и остале чланове ове изузетне групе. То су: басиста Стив Гари (Steve Garrey), бубњар Џон Мајер (John Meyer) и други гитариста Стив Дигл (Steve Diggle).

МАКС ВЕБСТЕР (MAX WEBSTER)

У Енглеској је пре извесног времена гостовала канадска група МАКС ВЕБСТЕР. Својом интересантном музиком привукла је велику пажњу на себе мада је наступала као предгрупа својим много познатијим земљацима из састава РАШ (RUSH). Занимљиво је да састав МАКС ВЕБСТЕР има пет чланова: четири музичара и једног који је задужен искључиво за писање текстова. А управо у речима њихових композиција лежи највећи адут ове групе. Текстови су духовити, понекад потпуно бесмислени, али заједно с њиховом музиком која представља мешавину раног ПИНК ФЛОЈДА и тешког метала, добијају специфичну димензију и изузетно су ефектни. Састав МАКС ВЕБСТЕР више пута је гостовао у Сједињеним Аме-

ричким државама, већином као предгрупа, али до сада није био у Европи. Ипак, за све концерте све улазнице су биле распродате, тако да их је видео и чуо велики број посетилаца. Чланови групе ипак нису потпуно задовољни јер сматрају да у великим салама публика није могла пажљиво да их слуша. Зато већ планирају нову турнеју на којој ће наступати искључиво у малим салама и клубовима да би били у непосреднијем контакту с публиком која ће тек онда моћи да оцени њихов квалитет.

Састав је до сада издао два албума, а управо му је изишао и нови сингл на коме се налази композиција „Рајско небо“ („Paradise Skies“).

ХОСЕ ФЕЛИСИЈАНО

Jose Feliciano

Прошлог месеца на турнеји по Југославији био је чувени гитариста, певач и композитор ХОСЕ ФЕЛИСИЈАНО. Иако је од рођења окружен светом таме, Хосе још у трећој години открива музику и она постаје његов живот. Свира гитару, клавир, усну хармонику, али је овладао и другим инструментима.

Хосе Фелисијано је рођен у Ларесу, у Порторику, септембра 1945. године. Први пут је јавно наступао у трећој годи-

СМАК

Недавно се појавио нови сингл популарног крагујевачног састава СМАК. То је прва плоча коју је група снимила откано се вратио Зоран Ристовски. На њој се налазе композиције „На Балкану“ и „Горе-доле“. О овом саставу се готово све зна и ми смо о њему већ опширно писали. Напоменућемо само да СМАК овог лета одлази на турнеју по СР Немачној, а снимање новог албума почеће у августу, у Швајцарској.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

НА БАЛКАНУ

Музика: Радомир Михајловић
Точак
Текст: Марина Туцаковић
Изводи: СМАК

У нама на Балкану
Струји иста крв
И све нас често гризе
Један исти црв.

У нама на Балкану
Тиња иста жар
Залогат, пиће, жене
Важна су нам ствар.

Ми смо на Балкану
Јасни као дан
Оптимизам прави ником
Од нас није стран.

Ми смо на Балкану
Здравни као дрен
Увек смо своји
Никад туђи плен.

БЕРЗА ПЛОЧА

Желео бих да купим ЛП плочу „Прићи ближе“ Здравка Чолића или било коју другу његову ЛП плочу. У обзир долази и замена за ЛП плочу Душка Локина. Вилета Чабрали, Партизанска 20, 21203 Ветерник

Продајем одлично очуване ЛП плоче „Thunder in My Heart“ (Leo Sayer) и „Checkpoint“ (SAYLOR). Едо Палангић, Смичичласова 16/III, 47000 Карловац

Жељела бих да продам следеће ЛП плоче: „Take the Heart off Me“ и „Love for Sale“ (BO-NEU M) и „Шта би дао да си на мом мјесту“ (БИЈЕЛО ДУМЕ). Инес Вркљача, Грачанско борје 5, 41000 Загреб

Продајем следеће ЛП плоче: „Ох, што те волим, јој“ (ВАТРЕНИ ПОЉУБАЦ), „Хор-рук“ (ТЕШКА ИНДУСТРИЈА), „I'm in You“ (Peter Frampton) и „Ако приђеш ближе“ (Здравко Чолић). У обзир долази и замена за ЛП плоче састава

ROLLING STONES. Поред овога, купујем сингл-плоче: „Miss You“ и „Angel“ (ROLLING STONES) и „This Town Aint Big Before to Os“ (SPARKS).

Блажа Митровић, Булевар октобарске револуције 23/8, 34000 Крагујевац

ЧИТАОЦИ ЈАВЉАЈУ...

ВЕСТИ ИЗ БАТАЈНИЦЕ

Већ више од пола године у оквиру војничког клуба „Иво Лола Рибар“, на аеродрому Батајница, делује оркестар ПЛАВИ ГАЛЕБ. Састав је досад имао велики број конциратора и свирао на игралима у Батајници, Београду, Земуну, Инђији, Старој Пазови... На такмичењу „Младост у песми, речи, и вештини“ у Скопском Петровцу 1978. год, ПЛАВИ ГАЛЕБ је заузео друго место.

Чланови састава су: Емир Тахировић (органа, ел. клавир), Давор Вдович (бубњеви), Драгутин Матосевић (бас-гитара), Трајче Апостолов (соло-гитара) и Жељко Иванчић (ритам-гитара).

Емир Тахировић,
ВП 9858/14
11274 Батајница
(хонорар 100 дин.)

ВЕСТИ ИЗ ГАЈНИЦА

У Гајницама већ девет месеци постоји група ДОМАЋИ ЗАДАТАК. Наступала је већ на три концерта. Групу су основали ВЛАДО БРАЧИЋ (вокални солиста) и ГОРАН МИЛИЋ (ритам-гитара).

Остали чланови су: ТОМИСЛАВ БАЈТО (соло-гитара), ГОРАН БЛАЖИЋ (бубњеви). Узори су им група ROLLING STONES и Paul McCartney. Осим домаћих и страних хитова, на репертоару имају и своје композиције.

Хотко Марић,
Туропољског одреда 15-8/8
41090 Гајнице
(хонорар 100 динара)

ни, а у тринаестој је већ професионалац. Почео је да свира по кафанама Гринич Вилица. Пут га је онда одвео у лондонски Palladium и Greek Theatre, а наступи на телевизији учинили су га великим именом у естрадном свету. С композицијама „Упали ватру у мени“ („Light My Fire“) и „Сневање о Калифорнији“ („California Dreaming“) постао је познат у целом свету. Наступао је у свим већим музичким центрима у свету и снимио велики број плоча од којих су чак тридесет две постале златне. Хосе се огледао и као глумца. Играо је у филмовима „Мак Милан и његова жена“, „Кунг Фу“ и др.

То што не види, за Хосеа не представља никакву препреку. Бави се риболовом, одличан је јахач, скија... Реч немогуће за њега, изгледа, не постоји.

ДЕЈВИД БОВИ *David Bowie*

У скоро ће се у продаји појавити нов албум ДЕЈВИДА БОВИЈА. Назив ове плоче, која се са нестрпљењем очекује, „Станар“ („Lodger“). Ако је судити по синглу који је скинут са албума и већ издат, онда ће ова плоча представљати највећи тријумф у Бовијевој каријери.

Две композиције са сингла, „Момци се њишу“ („The Boys Keep Swinging“) и „Фантастично путовање“ („Fantastic Voyage“), доказују да се и ова плоча логично надовезује на две претходне — „Закон“ („Law“) и „Хероји“ („Heroes“). Сарадници су му и овог пута Брајан Ино и његова група WARM JETS (WARM JETS), а Ино је за ову прилику компоновао и неколико песама, од којих и две на новом синглу.

Композиција „The Boys Keep Swinging“ је једна од типичних Бовијевих песама и поред тога што ју је компоновао Ино. Сигурно ћемо је у најскоријем времену видети на свим листама популарности. „Fantastic Voyage“, Б страна новог сингла, такође је изузетно остварење, можда и најлепше и најскромније које смо имали прилике да чујемо од Бовија.

Дејвид је на овом албуму изузетно дуго и пажљиво радио. Желео је да то буде плоча савршена у сваком погледу. Зато је и у решење омота уложено доста труда.

НАША КАРИКАТУРА

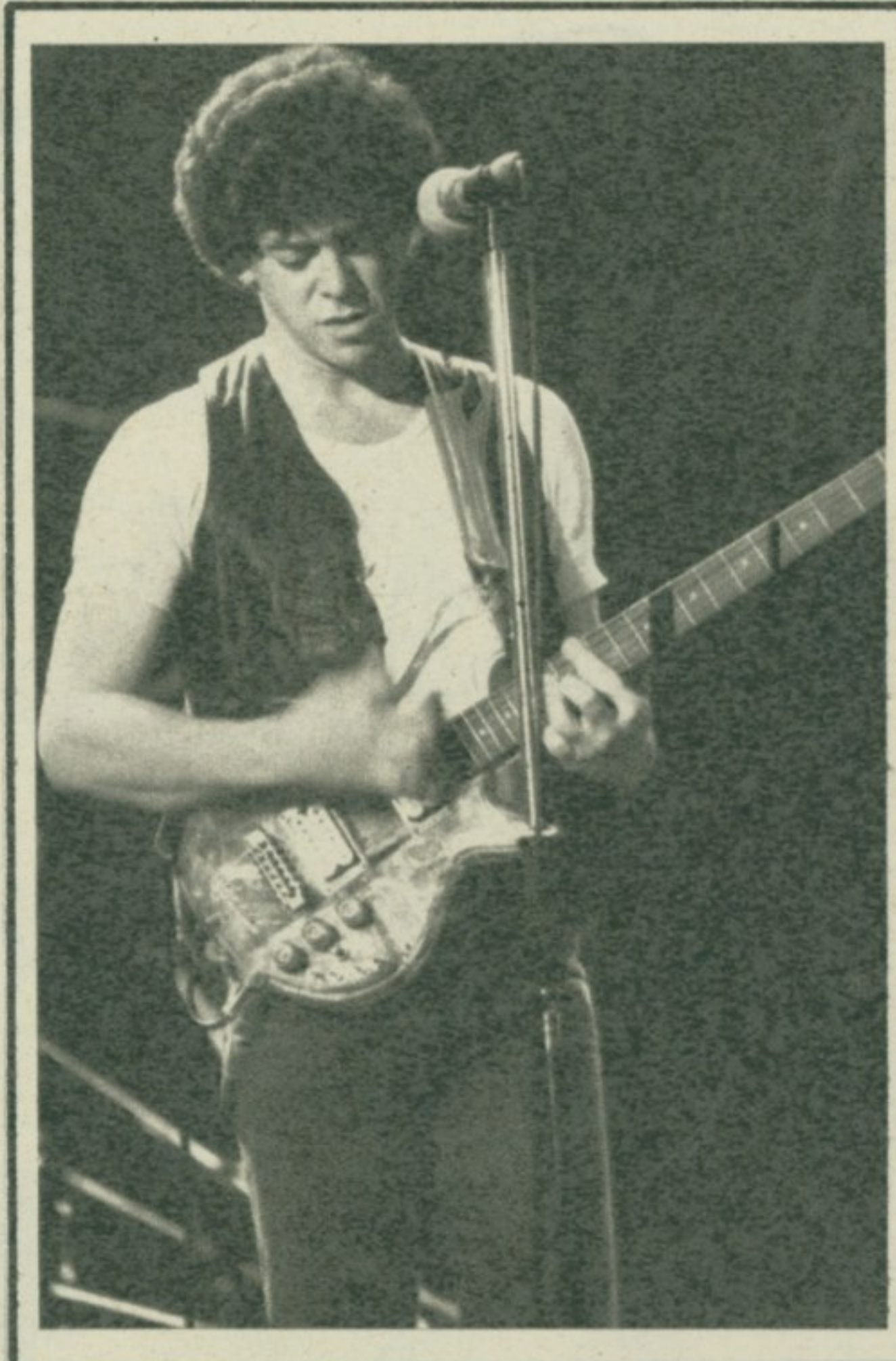
ЂОРЂИ ПЕРУЗОВИЋ

ЛУ РИД - LOU REED -

Недавно се у продаји појавила нова плоча Лу Рида „Звона“ (Bell's). До чекале су је изузетно неповољне критике и сврстале у ред Ридових најслабијих остварења. На овом албуму Лу Рид је знатно изменио карактеристични стил по којем је до сада био познат. Највеће изненађење на овом албуму су вокали. Наиме, Ридово досадашње певање најчешће се сводило на рецитовање, али овога пута, он је, изгледа, желео да се докаже као прави певач. Покушаји да глас обоји „дрначком“ бојом потпуно су неуспели. Ни као композитор Лу Рид се са „Звонима“ није сувише истакао. Најзапаженије композиције су „Породице“ (Families) и „Диско мистерија“ (Disco Mystic). Ова последња пародира популарни диско-звук и сигурно је најефектнија композиција на албуму.

Одмах после изласка плоче, Лу Рид је кренуо на велику турнеју по Европи. Публици се представио маратонским концертима од којих су неки трајали и дуже од три сата. Програм је састављен углавном од нумера са последње плоче, зачињен најпопуларнијим композицијама из ранијег периода.

Пратећем саставу Лу Рид је допустио изузетну слободу, тако да за време наступа има доста импровизације. Популарна композиција „Sister Ray“ је тако на овој турнеји често трајала и по тридесет минута. Публика га је на свим концертима изванредно причала, а Рид се изузетно трудио да задовољни и своје најпробирије присталице. Тренутно се Лу Рид налази на турнеји по Америци на којој постиже досад своје највеће успехе.

ПОП ТЕЛЕГРАМ

● РОРИ ГАЛАХЕР (RORY GALLAGHER) тренутно се налази у Келну где снима нови ЛП.

● Љубитељи рока, у Лондону, недавно су доживели велико изненађење. ХУ (WHO) је наступао заједно са саставом РЕЈНБОУ (RAINBOW), а да нико није био унапред обавештен.

● РИЧИ БЛЕКМОР (RITCHIE BLACKMORE) је нашао за свој састав новог певача Грејема Бонера (Graham Bonner) и припрема турнеју по СР Немачкој.

● СТАТУС КВО (STATUS QUO) има неспоразума са својом фирмом за коју снима, па ће дуго очинивани албум да се појави тек кроз неколико недеља иако је већ требало да изиђе.

● ПОЛ МАКАРТНИ (PAUL McCARTNEY) има 59 златних плоча (највише на свету), од тога 16 са својом групом ВИНГС (WINGS).

КВИЛАПАЈУН *QUILAPAYUN*

Чилеанска фолк-група КВИЛАПАЈУН недавно је гостовала у САД у знак сећања на Виктора Хара, певача који је убијен 1973. године када је збачена влада Салвадора Аљендеа. Циљ тих концерата био је да се слави Харино дело и да се свету открију бруталности хунте која влада Чилеом.

Концерти су одржани у петнаест америчких градова и на сваком је учествовало по неколико познатих уметника из Америке. Тако су се појавили Пит Сигер, Леонард Бернштајн, Џон Војт, Џејн Фонда, Питер, Пол и Мери, Ли Грант и многи други.

КВИЛАПАЈУН свира неку мешавину традиционалне и ан-

гажоване музике. На њиховом програму налазе се политичке баладе, а читају се и песме које је Хара писао у затвору пре своје смрти. Рецитује их Хоан Хара, Викторова удовица. Хоан и седам чланова КВИЛАПАЈУНА живе у изгнанству, у Европи, од 1973. године.

„Виктор Хара је пре свега био наш пријатељ“, прича Родолфо Парада, један од чланова групе. „Био је наш уметнички директор у позоришту и сви заједно радили смо на популаризацији наше фолк-музике. Када је на власт дошла хунта, забранила је ту врсту музике, чак и коришћење традиционалних инструмената. На радио-станицама сада може да се чује само страна музика и диско-звук увезен из Америке. КВИЛАПАЈУН настоји да очува истинску музику и културу Чилеа.“

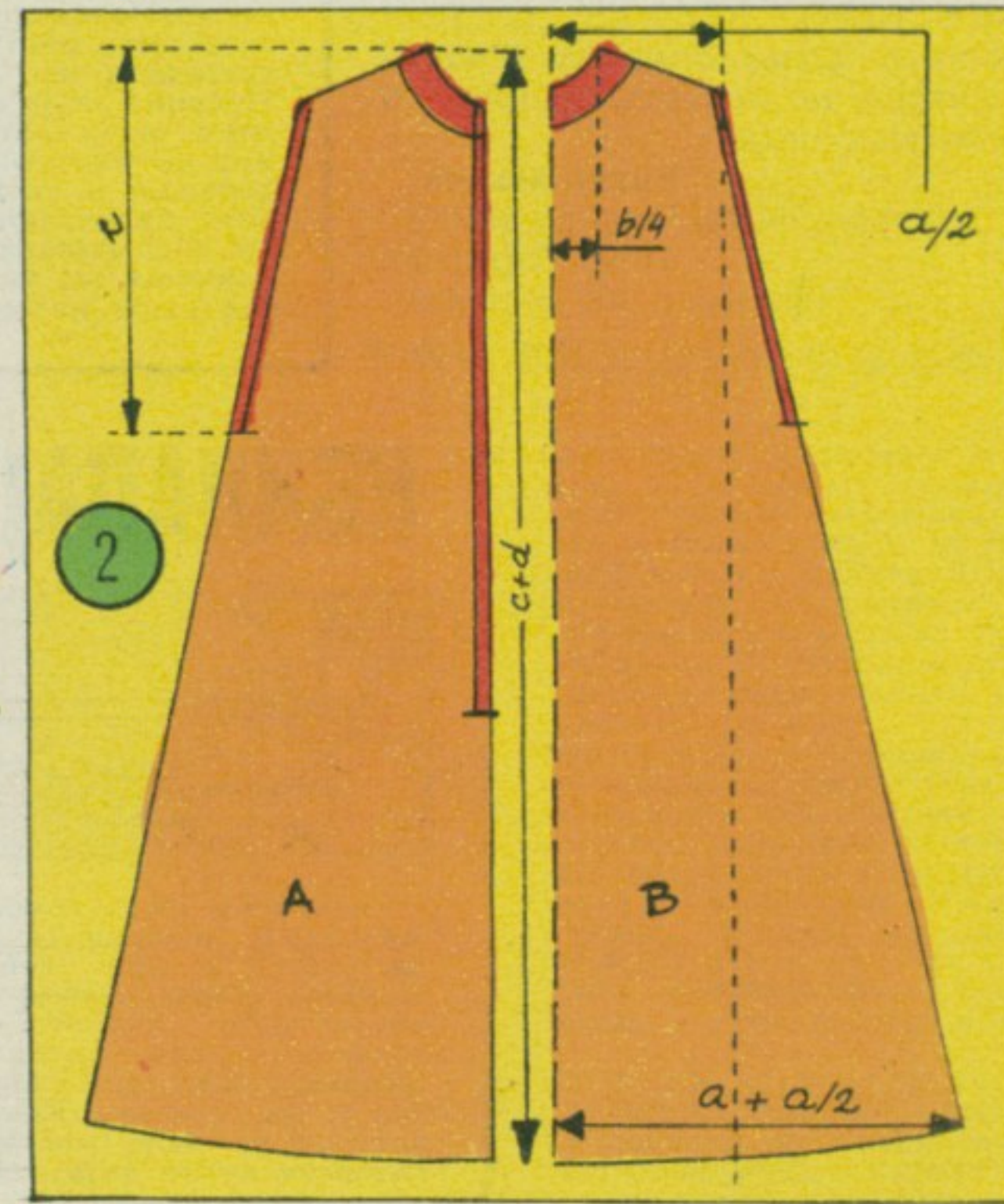
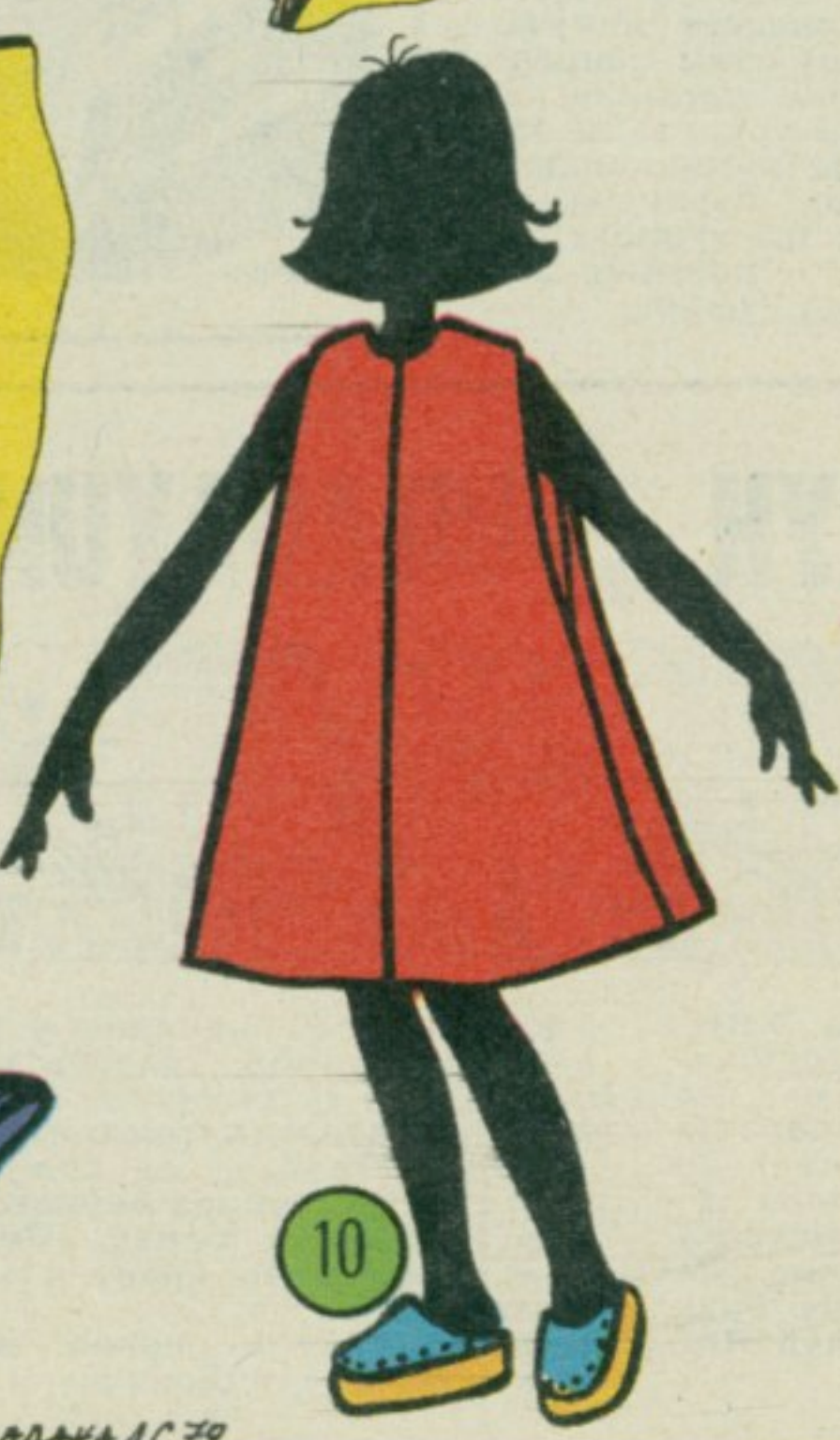
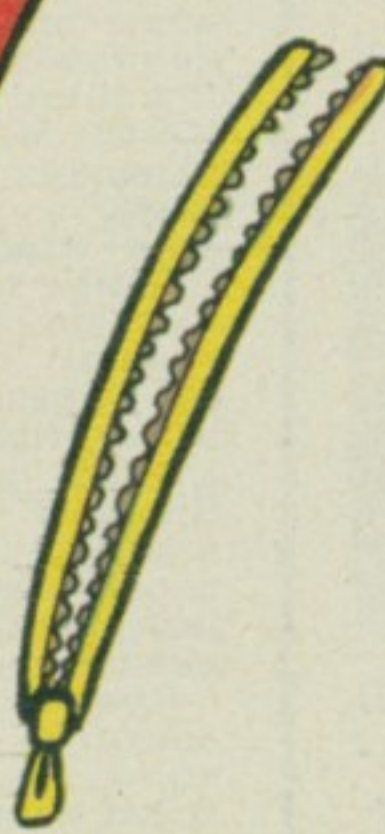
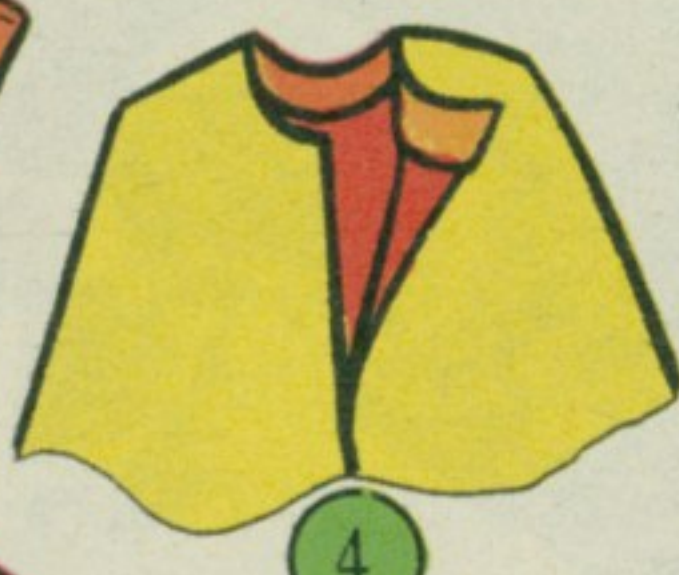
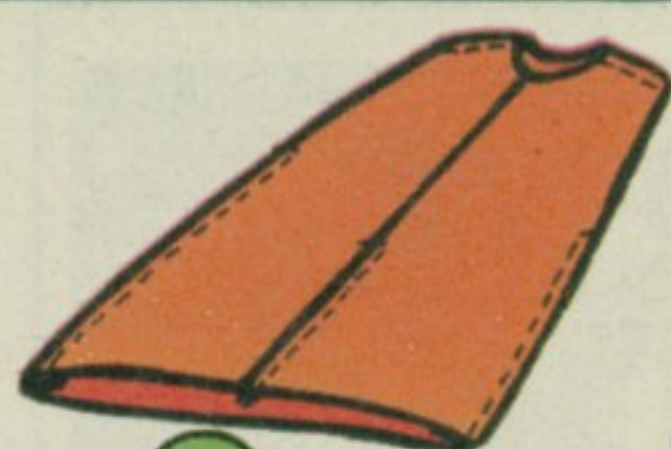
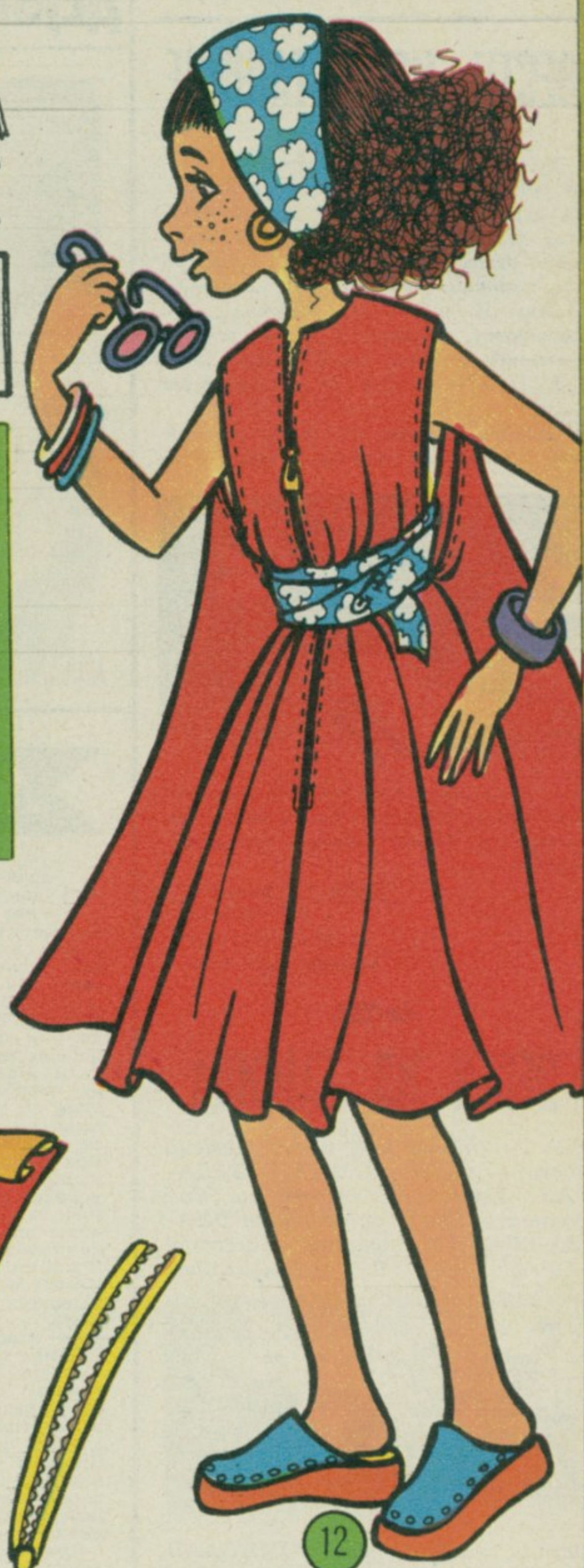

Цицин кућак

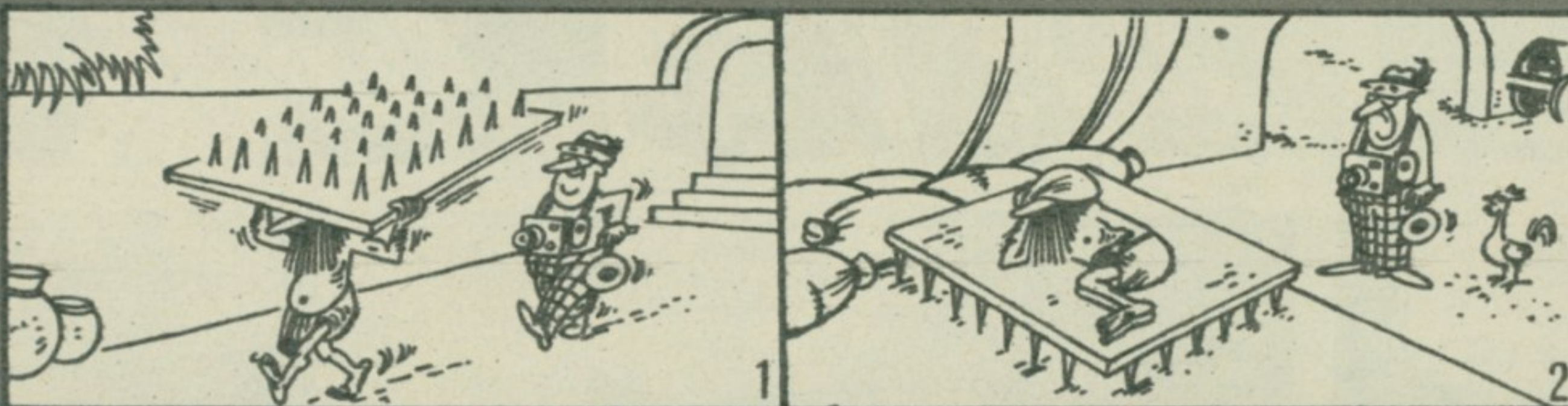
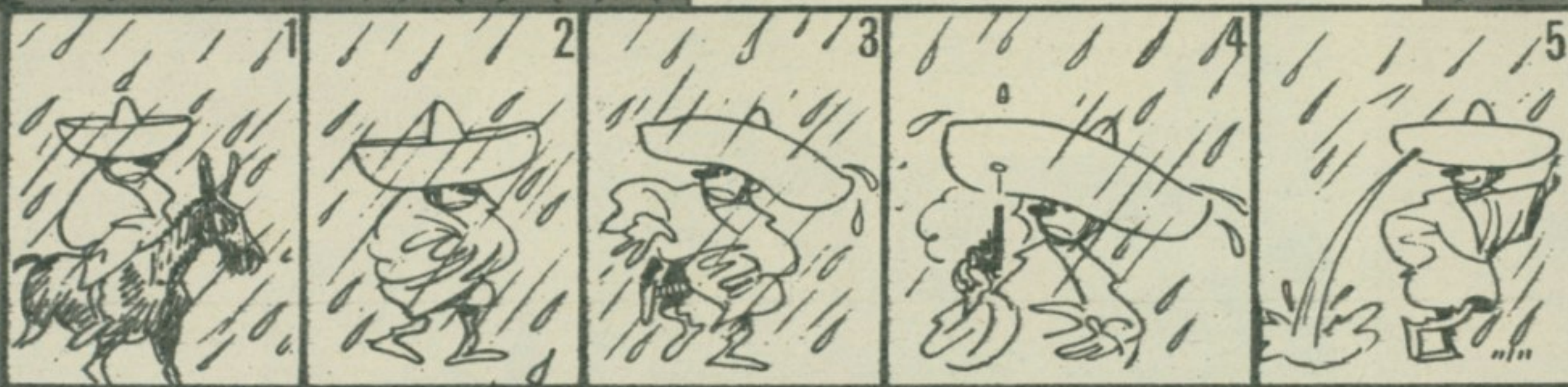
ХАЉИНА ЗА ПРЕСВЛАЧЕЊЕ НА ПЛАЖИ

У данашњем броју објаснићемо вам како да направите хаљину у којој се можете пресвлачити на плажи. Потребно вам је две дужине (два пута мера $c+d$ на сл. 1) танког фротира обичне ширине. Треба узети следеће мере (сл. 1): ширину рамена a , обим врата b , дужину до струка c , дужину од струка па докле желите, на пример до пола листа d . Крој је дат на сл. 2. Предњи део је обележен са А, а леђа са В. Треба још посебно искројити лајсну око врата, на слици је обојена црвено. Такође су црвеним цртама обојена и места где треба ставити рајсфершлусе. Потребна су вам два рајсфершлуса од око 30–35 см (дужина рајсфершлуса зависи од ваших мера и треба да буде колика је дужина од рамена до струка) и један рајсфершлус од 50 см за закопчавање спреда. Део А кроји се два пута, и то леви и десни. Леђа се кроје из једног дела, и то тако што се материјал пресавије на месту које је обележено цртицама на кроју В. Ако немате довољно материјала, можете и леђа видети на сл. 12.

кројити из два дела. На слици 3 је приказано како се спајају леђа и предњи и задњи делови. Цртицама је приказано где треба шити. Тамо где нису цртице, стављају се рајсфершлуси. На сликама 4 и 5 приказано је како се порубљује око врата. Трака за обрубљивање стави се и пришије с лица, па се преврне на налицје, подије и зашије. Рајсфершлуси на месту рукава зашивају се са налицја, тако да се отварају на налицју (сл. 7). Кад је рајсфершлус отворен, онда добијемо отвор за рукав (сл. 8). Затим се зашије рајсфершлус спреда, и то тако да се отвара са лица (сл. 9). Кад се хаљина обуче, то изгледа као на сл. 10. А када хоћете да се пресвучете на плажи, онда најпре затворите до врата рајсфершлус спреда, а затим затворите са унутрашње стране рајсфершлусе на рукавима. Пошто сте се тако заклонили, можете се пресвући (сл. 11). Хаљину можете носити и тако што ћете провући каиш кроз рукаве, па око струка тако што га обавијете око леђа испод хаљине, извучете га спреда и завежете, као што се

ХУМОР БЕЗ РЕЧИ

УПОЗНАЈТЕ ВЕШТИНЕ БРУСА ЛИЈА

УВОД У КАРАТЕ

«KUNG-FU и NUNCHAKU» верно и истинито говори о лику, знању и вредности Бруса Лија и кунг фуа који је презентовао.

«KUNG-FU и NUNCHAKU» је реалан и стручан осврт на једну борилачку вештину древне Кине и у потпуности скида вео мистерије и незнања са ње, презентујући је на јасан популаран, стручан, приступачан и разумљив начин. Исто тако даје увид у израду, употребу и прантичну примену пинчаке, древног и једноставног оруђа — оружја са Окинаве — пинчака постаје доступна свакоме но вежба.

УВОД У КАРАТЕ не пружа само почетну основу за бављење каратеом, већ даје и нове садржаје који могу да послуже искуснијим мајсторима овог спорта у њиховом усавршавању, а тренерима методологију рада са младим каратенама и тако представља универзалан приручник у раду.

Карате се вежба дању, ноћу, на планини, на песку. За бављење њиме нису потребни скупи ренвизити и спортски терени. Користећи објашњења и илустрације које вам пружа УВОД У КАРАТЕ, ако сте упорни, можете савладати основне елементе каратеа као вештине технике, борбе, вештине разбијања и друго.

ПРИВРЕДНО ФИНАНСИЈСКИ ВОДИЧ,
11090 Београд, Патријарха Димитрија 24
НАРУЧБЕНИЦА 3-1

Овим неопозиво поручујем (непотребно прецртати):

___ ком. књиге КУНГ-ФУ и NUNCHAKU _____ дин.
од Јањића и Гигова, по цени од 150.— дин. Свега _____ дин.
___ ком. књиге УВОД У КАРАТЕ _____ дин.
од Јањића и Гигова, по цени од 150.— дин. Свега _____ дин.

Књиге ћу платити поужећем, а пошаљите их на адресу:

Име и презиме _____
Поштански број _____ Место _____
Улица и број _____
Дана _____ 1978. год. _____ Потпис _____

(Ову наруџбеницу налепите на дописну карту и пошаљите на нашу адресу)

ТАЈНИ АГЕНТ ШЕПРТУИЋ: КАРАТЕ

После
6300
ПРЕПО-
ЛОВАЊЕ-
НИХ
ДАШЧИ-
ЦА...

У КРУГУ ПОРОДИЦЕ:

СРЕЊНО РЕШЕЊЕ

МРТАВ САМ
УМОРАН! САМО
ДА СТИГНЕМ
ДО КУЋЕ!

ФОТЕЉУ
МИ МОЖУ
ДАЈТЕ!

СИРОМА!
ЧОВЕК!

МНОГО
РАДИ!

ОДМОР...
ОДМОР...

АХ...
КАКВА
ТИШИНА...

ТАТАТИИИИ!!

КАКО ТИ СЕ ДОПА-
ДА ЗВУК ОВЕ
ТРУБЕ, МИШКО?

НЕ СВИЂА
ТИ СЕ?

МИР...
ХОЋУ
МИР...
ОДМОР...
ТИШИ-
НУ...

КАД СЕ ПРЕ НАКУПИ
ОВОЛИКО ПРАВОГ
ВЕША!

АЛИ ТУ ЈЕ
БИО - АУТОМАТИК...

РРРРРРРРРРРР

МИШКО, ШТА
РАДИШ У МАШИНИ
ЗА ПРАЊЕ
ВЕША?

МИР...
ДАЈТЕ МИ
МИРА...

МОЖДА ЋУ
ОВДЕ НАЋИ
СПОКОЈ-
СТВО!

ДРРРРРРР

РАСКО-
ПАВАЈУ
УЛИЦУ!
НЕЕЕЕ!

БУМ

ИЗВИНИ, ТАТА,
ИСПАЛА МИ
ЈЕ ПЕТАРДА!

ШТА
КА-
ЖЕШ?

НИШТА
НЕ РА-
ЗУМЕМ!

УМЕСТО ДА
МЕ ИЗГРАДИ
ДАО МИ ЈЕ
НОВАЦ ДА
КУПИМ
КЛИКЕРЕ!

КАКВА ТИШИНА! КАКАВ МИР!

ХВАЛА ТИ,
СИНЕ!
ХВА-
ЛА!

ОГЛУ-
ВЕО
САМ!

Оожури, Алане! Враћамо се кући! — Џозефина је подскакивала од нестрпљивости док се њен муж још освртао по празном стану.

Лифтом су се попели до спрата где су биле канцеларије и закуцали на врата на којима је писало: „Ана Стон, директор сервиса“.

Госпођица Стон је била прилично хладна. Узела је кључеве које су јој пружили и рекла:

— Дакле, супрузи Мак Ре стварно одлазе?

Џозефина се одмах накомстршила.

— Шта сте очекивали? Да ћемо се предомислити?

— Не. Знала сам још пре три године да ћете отићи, толико сте већ тада јадиковали.

— Јадиковала? Драга госпођице, тада нисам још ни слутила какве ме све недаће очекују у овом... овом подземном кокошарнику!

— Смири се, Џо — умешао се њен муж.

— У реду је — казала је госпођица Стон. — Ми посматрамо ствари на два различита начина, то је све. Ја сам дошла овамо кад се Луна Сити састојао од три бараке. Тада је заиста био кокошарник... Па, желим вам сваку срећу.

Кад су већ били у ходнику, Џозефина је експлодирала:

— Јеси ли је чуо? Вређа нас. А ти ништа.

— Али, Џо, она је у праву. Све време смо, дубоко у себи, остали Земљани.

— Па шта? Нека је и тако. Зар се ти не радујеш што се враћамо кући?

— Радујем се. Унапред уживам што ћу моћи да јашем и да се скијам.

— А опера? Алане, морамо остати бар недељу дана у Њујорку пре него што одемо на фарму коју су нам родитељи купили у Конектикату... Ох, драги, осећам се као да сам изишла из затвора.

На космодрому су их чекали пријатељи. Сви су били узбуђени. Руковања, пољупци, сузе.

— Поздравите ми Бродвеј! — довикнула им је Ема, супруга Џека Крејла, кад су се већ били упутили према лансирној рампи.

Земаљске ноге

У космичком броду имали су удобну кабину, али је Џозефина тешко поднела путовање. Повраћала је, вртело јој се у глави. Просто није веровала кад је звук сирене објавио долазак на Земљу.

Док су излазили из брода, Алан ју је придржавао, али се и сам једва држао на ногама.

— Земљина тежа — рекао је, покушавајући да се осмехне. — Одвикли смо се, Џо. А и гладни смо. Већ два дана нисмо тако рећи ништа јести. Шта кажеш за једну добру вечеру код „Кинса“?

— Дивно... Ох, Алане, стигли смо кући! — И грнуле су јој сузе.

У хотелу „Комодор“ добили су лепу собу. Џозефина је одмах напунила каду топлем водом. Пола сата касније, још је била у њој.

Алан је једва успео да је убеди да је у кревету исто тако пријатно.

Наравно, одлазак код „Кинса“ није долазио у обзир, па су вечерали у соби. После тога, вратили су се у кревет и одмах заспали.

Кад се Алан пробудио, сунце је улазило кроз прозоре. Џо је већ била будна. Пољубила га је и рекла:

— Погледај, драги... плаво небо! Код куће смо!

Алан је наручио да им донесу доручак и новине.

— Хоћемо ли мало у куповину? — рекао је.

— Ја не бих. Не могу на улици у овој краткој хаљиници.

— Шта? Постала си одједном стидљива?

— Не, него било би ми хладно. Ти ћеш ми купити неку топлу хаљину... било какву.

— У реду, али немој после да кажеш да немам укуса.

Напољу је било пријатно, али

не за човека који је тек стигао са Месеца, где влада стална температура од 22 степена. Одело које је купио одмах је обукао. Било је не само топло, него и тешко, па се кретао још несигурније. Питао се кад ће најзад стећи некадашње, земаљске ноге.

Једна симпатична продавачица помогла му је да изабере хаљину за Џозефину, али је то искористила да му утрапи и мантил.

Брижна мајка

Враћајући се у хотел, прижељкивао је каду с топлем водом, али му се жеља није испунила. Имали су госта: госпођу Еплби, мајку Еме Крејл.

БИЛИ СУ ПРЕСРЕЋНИ ШТО ЋЕ ОПЕТ
ГЛЕДАТИ ПЛАВО НЕБО ЗЕМЉЕ,
ШТО ЋЕ МОЋИ ДА ИДУ
У ОПЕРУ, ДА СЕ СКИЈАЈУ.

— Кад сам сазнала да сте у граду, нисам могла да не дођем — рекла је она. — Како је моја Ема? Је ли мршава? Сигурно се мало креће, а и та синтетичка храна...

— Тамо не једу синтетичку храну, госпођо Еплби — прекинуо ју је Алан. — У Луна Ситију имамо колико хоћемо свежег поврћа и воћа.

— Али, дишете вештачки ваздух.

— Варате се — Алан је с муком

Знаш шта? Хајдемо већ сутра у Конектикат.

— Како? Зар ниси сањала о томе да недељу дана provedеш у Њујорку? Зашто си се предомислила?

— Рећи ћу ти зашто. — Пошла је до прозора, који је у подне оставила отворен. — Погледај!

Прешла је прстом преко сточића који је стајао крај прозора. Остао је траг у праштини.

— Видиш ли? За неколико часова наталожио се читав слој. Овај град је прљав, Алане. И ми све то удишемо.

— Шта ту може да се учини, Џо?

— А како може у Луна Ситију? Тамо сам могла да носим белу хаљину недељама.

Гушим се...

Аланов отац је приредио вечеру с ногу, али Џо је одмах села. Алан јој је завидео; он, као почасни гост, морао је све време да остане на ногама.

— Алане, причај нам како се живи тамо горе — рекао је отац и плеснуо рукама. — Људи, слушајте.

— Нема шта да се прича, тата. Живи се као било где другде, само што насеља нису на тлу, него испод.

— Је л' зато што се бојите метеорита?

— Не. Испод тла је згодније због изолације од врућине и хладноће, а и ради одржавања сталног притиска.

— Али, зар није штетно за уши живети под притиском? — упитала је једна од жена.

— Притисак је исти као овде.

— Је л'? Ја ипак не бих могла. Осећала бих се као у пећини.

Жена није имала више питања, али јавила се нова напаст у облику једног омаленог старчића.

— Господине Мак Ре, нисам против науке, али не схватам зашто ми, порески обвезници, морамо да дајемо толики новац за колонију на Месецу.

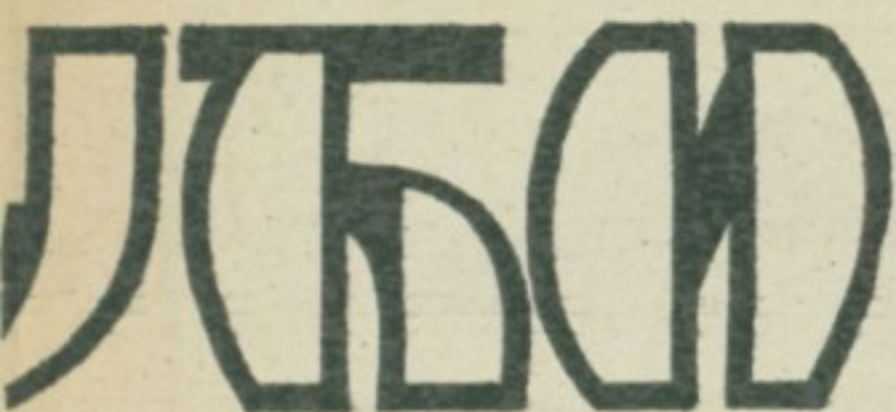
— Не дијете ниједан цент — одвратио је Алан, осећајући како бес кључа у њему. — Све оно што је уложено у Луна Сити, досад се вишеструко исплатило. Наше рударско предузеће покрива све трошкове.

Од даљих питања спасао га је један стари школски друг.

— Слушај, сутра увече водим неке пословне партнере да им покажем ноћни живот. Позивам и тебе.

— Хвала ти, али сутра одлазимо из Њујорка.

— Алане, не смеш то пропусти. Три године си био закопан на Месецу; имаш ваљда право да нешто доживиш.

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

Алан је осетио како му пламен захвата образе.

— Жао ми је што никад ниси био у бару „Месечева лука“. После њега, ноћни локал Нјујорка изгледали би ти неинтересантни.

У том тренутку је приметио како му Џо, с другог краја сале, даје очајничке знаке да дође.

— Алане, не могу више. Води ме савде. Гушим се.

— И ја, Џо.

Извинили су се оцу и гостима и похитали ка излазу.

Нишња до пролећа

Сутрадан су кренули хели-таксијем. Испод њих су се простирали ниски облаци, али горе је било лепо време.

— Баш је то смешно, Џо — рекао је Алан. — Синоћ сам брањо Луна Сити и његове житеље као да су ми род рођени.

— И ја... Боже, зар су људи овде толике незналице? Да си само чуо шта су ме све питали.

Била је магла кад су стигли, али је кућа била лепа и чиста. Наложили су ватру у камину и већ десет минута касније пили су топли пунч.

— Ово је дивно — рекао је Алан. — Заиста је лепо вратити се кући.

Следећих дана одлазили су на кратке шетње кроз шуму. Ноге су их сада много боље служиле. Време је било лепо. Заједнички су се бацили на писање књиге о трогодишњем искуству на Месецу.

С првим хладним данима настале су невоље. Блокирао се тоалет. Водосталатер је стигао сутрадан. Погледао је квар, одмахујући главом.

— Треба ископати нову септичку јаму. Купити нову инсталацију. — У реду. Можете ли одмах почети?

Човек се насмејао.

— Види се да не познајете овдашње прилике. Не долази у обзир пре пролећа, док се тле не одмрзне... До виђења.

— Шта да радимо? — завапила је Џо кад су остали сами. — Алане, зар не видиш да он не жели да нам помогне?

— Да, приметио сам то још пре неки дан. Кад се прочуло одакле долазимо, сви нас некако друкчије гледају.

Недељу дана касније, Џо се готово плачући вратила из села.

— Алане, замисли шта ми се

десио. Хтела сам да купим папирне марамике, али бакалин ми је одговорио да нема. Показала сам му их, он је онда рекао да су продате. На крају, кад сам већ одлазила, промумлао је нешто о странцима који им отимају најбољу земљу. Алане, очајна сам... Да је само то. Откако смо овде, стално сам прехлађена. Кућа је пуна гамади. Не могу више.

— Ма хајде. Не морамо више остати овде. Одселићемо се у Флориду.

— Нећу у Флориду. Желим да се вратим кући.

— У Нјујорк?

— Какав Нјујорк! У Луна Сити. У Нјујорку је било исто овако. Ови Земљани не разумеју ништа. Жао ми је Алане, знам да се теби остаје...

— Мени? Џо, нисам имао храбрости да ти то кажем: откако смо дошли, ничим нисам задовољан. Недостају ми пријатељи са нашег драгог Месеца. Шта мислиш, да ли ће хтети да нас приме?

Подигао је слушалицу и окренуо број Месечеве фондације у Нјујорку. Рекао је шта жели и дао свој и Џозефинин регистарски број. Док је чекао одговор, она је гризла усне од нестрпљења. Од једном Аланово лице се озарило.

— Џо, примају нас! Већ данас можемо да се јавимо на лекарски преглед.

Позвали су хели-такси и педесет минута касније били су у Нјујорку.

Сироје лице

Преглед је био кратак. То је у ствари био само разговор са психологом. Врло пријатан, могло би се рећи присан, разговор. На крају им је рекао да је све у реду: могу кренути чим издрже прописани карантин.

Те вечери, у соби хотела „Комодор“, Џозефини је нешто пало на памет.

— Шта мислиш, Алане, да ли ћемо моћи да добијемо исти стан?

— Не знам. Можемо послати радиограм госпођици Стон.

— Зашто радиограм? Позови је.

Требало им је десет минута да добију везу. На екрану се појавило познато строго лице. Но, постало је мање строго кад их је препознала.

— Госпођице Стон, враћамо се кући — рекао је Алан.

После паузе од три минута, чуо се њен глас.

— Знаш. Већ ми је јављено.

— Хтели смо да питамо... Је ли наш стан већ издат другоме?

— Не. Чувала сам га за вас. Знала сам да ћете се вратити... Па, добро дошли кући!

Екран је опет постао таман. Џо је отишла до прозора и отуда се чуо њен узвик:

— Алане, погледај!

Месец, велики и округав, пловио је између облака. Потражили су погледом Море плодности, а онда, десно од њега, једну мајушну светлу тачку коју су само они могли да виде, у својим мислима. Луна Сити!

— Зар није диван, драги? — рекла је Џо.

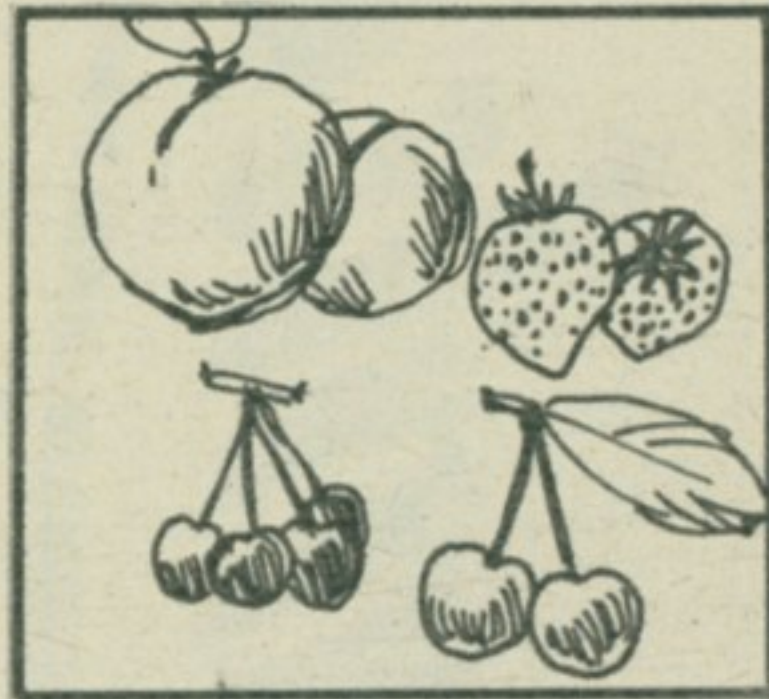
— Прекрасан је... Џо, ти опет плачеш!

укрштене речи

ЗРЕЛО ВОЋЕ

Пролеће је, календарски, прошло, али не и воће које зри под његовим сунцем. Зато у нашој укрштеници, под бројевима 1, 2, 3 и 4, треба уписати четири врсте воћа и решење неће бити тешко.

АУТОР: ВЕ-МАК	1	ОПУКЕ ЗА РАД	ЗАВЕШТА- ЊЕ, ОСТАВ- ШТИНА (Лат.)	СПОРА- ЗУМ, ПОГОН- БА	ПАТОС	ЈЕДНО- ЦИФРЕН БРОЈ	МОРСКИ ПАС	ПОШТА СРЕ- ДНОСТ
МОДЕЛ						ОКВИР		
СТИСКИ ФИГУРА						РАЗВОД- НИТИ		
2						КРИПТОН		
ПОЗА, ДРЖАЊЕ					ГЛАС, ТОН	АМ. ПЕ- ВНИЦА САРА		
3,4...					НОВЧАНИ (СТР.)			
ЛИЧНА ЗАМЕ- НИЦА		ИГРА НА СРЕКУ						3
		ТЕЛЕФОН, ПОЗИВ						
			СМОТУЛКА (СТР.)					
			ПРЕОСТА- ЛИ ДЕО					
				ЗНАК НА- ТРИЈУМА			ЗНАК ИТАЛИ- ЈЕ	4
ДРВЕНИ ПЛУГ	ПОЧЕТИ СНЕЖИТИ, ЗАСНЕ- ЖИТИ			ЈУЖНО ВОЋЕ				
ГЛАВНИ ГРАД МАРОКА		ФР. ГЛА- МАЦ ЖАК					РАДОЖИ ШВЕРКО	
		ГРАД У ИСТРИ						
СПРАВА							Е. Н.	
							СТАТУА	
ДЕО ТЕЛА КОД ЖИВО- ТИЊА				ДАКЕ ДВО- КРАК У ЈАПАНУ				
				У. С.				
СТИЛСА						ИСАК ЊУТН		„РАДИ- ЈУС“
АУТО СА ТАКСИ- МЕТ- РОМ						ДВА КОМАДА		

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: У, центарфор, Илир, море, гитара, им, Лорка, оне, јато, БЕТОН, Џо, рака, предговор, рал, о, а, стуб, ч, КА, километар, амонијум, стизање, еп, Ира, Алина.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“, Манастирска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА“ Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ Живорад Стојановић. Помоћни главни и одговорни уредник Александар Б. Костић. Уредник: Бојана Докић, телефон 324-483. Ликовно-графички уредници Владимир Горбунов и Соња Јашовић, телефон 326-620. Поштански факс 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласне агенције: Манастирска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез. Цена једног примерка 8 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ

3 месеца	88,00 динара
6 месеци	176,00 динара
1 година	352,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО

3 месеца	176,00 динара
6 месеци	352,00 динара
1 година	704,00 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну наизак НИП „Политика“ ООУР „Продаја“ — претплата на лист „Политикин забавник“

ПРЕТПЛАТА У СТРАНОЈ ВАЛУТИ

САД	\$	38,—
СР НЕМАЧКА	DM	76,—
ШВЕДСКА	Škr	167,—
ФРАНЦУСКА	Ffr	164,—
ШВАЈЦАРСКА	Šfr	64,—

Уплате из иностранства слати на девизни рачун „НИП“ „Политика“ код ИНВЕСТ БАНКЕ — Београд на рачун 60811-620-63-257300-00054, са обавезном наизак претплата на „Политикин забавник“

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Треба знати жртвова-
ти браду да би се спа-
сла глава

(Турска пословица)

Да не би
чекао у
посластичарници
на ред, купи и сам
прави „ESKIMKO”
сладолед

CENTRO
proizvod

Нова погодност за пријатеље **PEZ**-а!

Драги пријатељи PEZ-а

Приближава се дан школског
распуста а са тиме и дуже време
за игру.

Спремили смо вам 5.000 комада
PEZ лопти, које нудимо по по-
вољној цени. Пожурите са пору-
бином.

Лопту ћеш платити поштару по
цени од 65 динара.

Наша адреса је:
PEZ ПРИЈАТЕЉ
61111 ЉУБЉАНА, пп. 8

HP Kolinska
Kolinska Ljubljana

Купон попуни штампаним словима, изрежи и обавезно налели на дописницу.

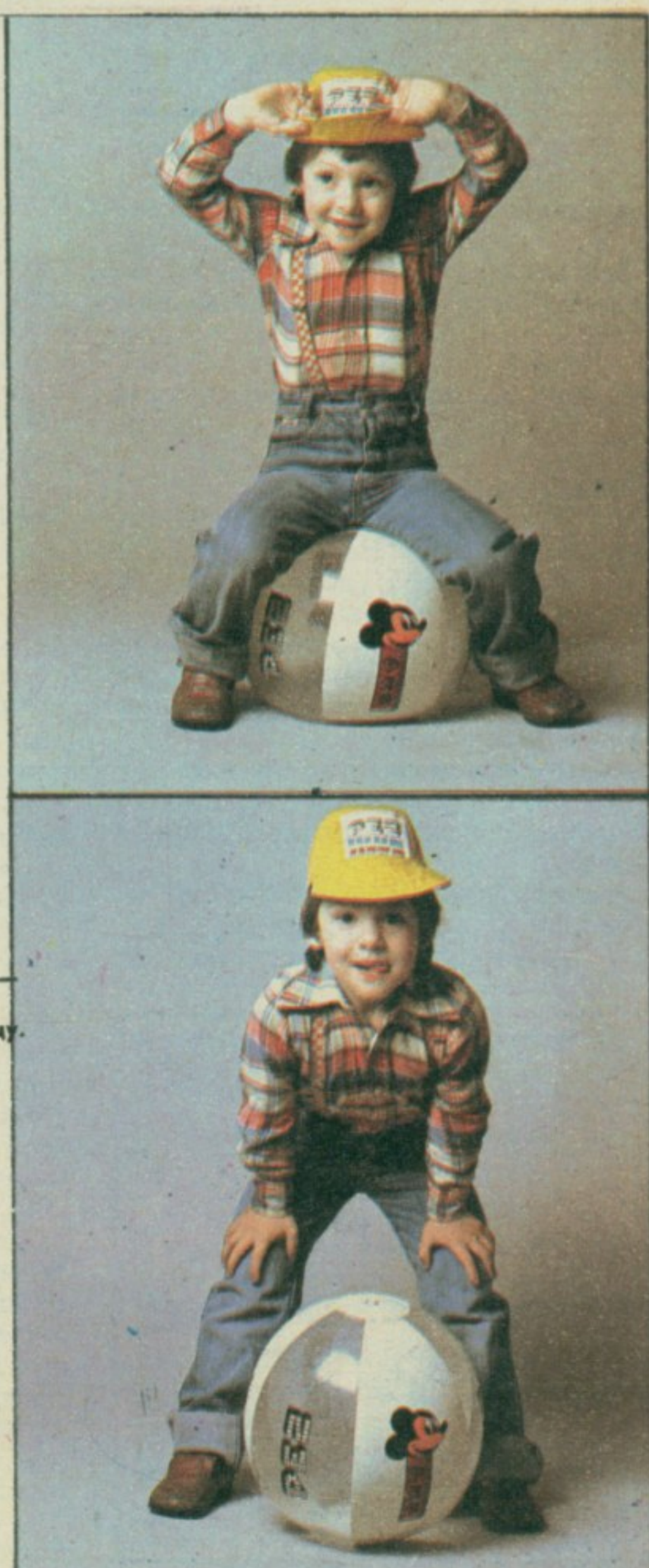
Презиме и име (обавезно штампаним словима)

Улица и кућни број

Место

Поштански бр. бр. PEZ чл. карте кон. PEZ лопти датум рођења

Потпис родитеља

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Граин Забавниче,

СЕДАМ ОФАНЗИВА

Ја тврдим да је било шест непријатељских офанзива, а неки моји другови да их је било седам. Шта је тачно?

Горан Алексић,
Х. Вељкова 1/5/7
Краљево

Устанак народа Југославије 1941. почетак је оружане борбе — опште офанзиве југословенских народа против непријатеља. У току читавог народноослободилачког рата изведено је више операција, чије је главно обележје био напад непријатеља са циљем да онемогући деловање наших снага, а онда их уништи. Било је седам таквих операција познатијих као седам офанзива.

Прва је обележила продор наших снага из Србије у источну Босну, крајем 1941. и почетком 1942. године. У јануару 1942. непријатељ предузима операцију са циљем да уништи наше снаге. Борба је била кратка због веома јаке зиме, а Игмански марш је обележио ову Другу офанзиву. Од средине априла до јуна 1942. године воде се борбе на међи Босне, Херцеговине и Црне Горе, када се догодила и једна од највећих епопеја народноослободилачке борбе, битка на Козари у оквиру операција у Трећој офанзиви. Да би ублажио последице офанзивног деловања наших снага и уништио главнину Народнослободилачке војске Југославије, непријатељ предузима Четврту офанзиву, у којој је вођена

битка за рањенике на Неретви. Обруч на Неретви је пробијен, а непријатељ је започео Пету офанзиву, са циљем да уништи наше снаге стешњене у кањону Сутјеске. Уз огромне губитке, наше снаге су се повукле преко Сутјеске и Тјентишта. У страху од искрцавања савезника на нашу обалу и њихове помоћи нашој војсци, непријатељ предузима нове операције у другој половини септембра све до краја јануара 1944 — Шеста офанзива. Последњи очајнички покушај Хитлера одиграо се у Седмој офанзиви, против главних група наше војске у Босанској крајини, попраћеној ваздушним десантом на Дрвар, где се налазио Врховни штаб и друг Тито. Седма офанзива је, као и Шеста, захватила све крајеве Југославије, а нарочито јаке оперативне акције против наших снага вођене су у Србији, због опасности која је претила немачкој армији приликом повлачења из Грчке.

ДВЕ НАУКЕ

Шта је електротехника, а шта електроника?

Драган,
Ваљево

Електротехника је наука која изучава електричне појаве и примена науке о електрицитету и делатност везана са производњом и потрошњом електричне енергије и производњом електричних уређаја и апарата. Као почетак електротехнике узима се 1800. година када је физичар Алесандро Волта (1745. до 1827) пронашао први трајан извор електричне енергије.

Електроника је део електротехнике. То је наука која се бави уређајима заснованим на појавама насталим при кретању електрона и електричних набијених честица кроз вакуум, гасове, диелектрике, полупроводнике итд. Нагло је почела да се развија од 1907. године, односно после открића триоде. У новије време почела је нагло да се шири после проналаска транзистора (1948. године).

МИЛЕНИЈУМ И ШЕСТ НЕДЕЉА

Има месец и више дана како сам послао питање шта је миленијум али одговор никако да добијем... Верујте ми да сам уверењен, па ако не добијем ваш одговор, престаћу заувек да купујем Забавник.

Јордан Костић,
Врњачка Бања

Миленијум је период од хиљаду година. Међутим, у периоду од недељу дана нама стигне на хиљаде писама, а у један број може да уђе само неколико. При том, када изаберемо писма са темама о којима у Забавнику није скоро писано, а интересују шири круг читалаца, па када и припремимо одговор и предамо у штампу, док се не појави у листу, прође бар шест недеља. Кад све то узмете у обзир, признајте, немате зашто да се љутите.

ГРАБЉИВА РИБА

Да ли је морски пас сисар?

Горан Јелкић,
Зеница

Морски пси представљају скуп углавном грабљивих риба, дакле нису сисари. Иако немају рибли мекхур, њихова остала обележја слична су рибама, због чега су и сврстани у ову врсту. Имају вретенаста тела са хрскавичавим скелетом, 5—6 шкржних отвора, а репна пераја су им несиметрична. Рађају живе младе, кожа им је храпава, а општи зуби сложени у више редова.

МЕЊАМО, ПОКЛАЊАМО, ТРАЖИМО

Пошто сам инвалид, молио бих све оне који могу да ми помогну у сакупљању часописа и књига. Светислав Митровић, Улица 15. мај 8, 11306 Гроцка

За сваки постер Цона Траволте или Оливије Њутн Цон дајем четири „Лунова магнус стрипа“ или три „Алана Форда“. Срђан Гиздић, Замренхофова 9, Загреб.

Основали смо клуб читалаца „Политикиног забавника“ па молимо све читаоце да нам пошаљу бројеве до 1000, у замену за новије или да, по договору, платимо Душан Ристић. 24340 Ст. Моравица, Криваја

За једну лепу салвету дајем две марке, једну домаћу и једну страну. Сузана Шпрингел, 26302 Јапошник, М. Тита 143

Недостају ми сличице, 1, 3, 17, 7, 8, 15, 23, 24, 18 54, 37, 39, и 61 па да комплетирам албум „Циркус“. У замену нудим дупликате. Славица Липић, Партизанска 79/17, 91000 Скопље

За једну металну значку дајем 10 салвета, а за пластичну 5 салвета. Валентина Цветкоска, Егејска 32, 97500 Прилеп

Ономе ко ми пошаље постер или неки текст о Битлсима, или појединачно о њиховим члановима, шаљем четири разгледнице и једну разгледницу свога места. Славица Илић, Стевана Филиповића 10, 56223 Борово

Да бих попунио компет „Екс алманаха“, недостају ми бројеви: 1, 2, 25, 34, 36, 39, 40, 64, 65. У замену шаљем стрипове и значке. Драган Петковић, Јанка Чмелика 92, 21000 Нови Сад

За две металне значке дајем осам различитих салвета или један привезак, а за постер „Раног мраза“ или „Сребрних крила“ дајем петнаест салвета и грчки новац. Ана Ђокић, 11132 Београд, Битољска 42

